

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 2 (220) Subotica, veljača (februar) 2013. 150,00 din

GODINA VJERE ²⁰¹² ₂₀₁₃

Tema:

Milostinja, molitva i post

Intervju:

vlč. Ferenc Sótányi

Korizma 2013.:

Bunjevački put križa

Dan posvećenog života u franjevačkoj crkvi

Oproštaj od sestara iz Aleksandrova

Korizmena duhovna obnova svećenika u Somboru

VIS-ovi „Apostoli“, „Matheus“ i „Proci“ na duhovnoj obnovi

Književno prelo u Subotici

Prelo sićanja 2013.

Simpatični Bog na križu

E svašta, reći ćete! Čuj ti njega – simpatični Bog! Simpatično nam može biti dijete, nečije oči, gesta... Svoje simpatije imaju mala djeca koje prerastaju kasnije u ljubav. Postoje simpatizeri nogometnih klubova, političkih stranaka... Ali, da je Bog simpatičan? I to još u trenutku muke i smrti na križu? Doista nepojmljivo, gotovo blasfemično! Od mnoštva atributa koje pripisujemo Bogu, ovaj nam se čini gotovo nedolichnim, napose radi konteksta u kojem ga koristimo. No, ako vam kažem da je Božja „simpatičnost“ presudna za razumijevanje života, patnje, križa i smrti? Odgovor se krije u samoj „spornoj“ riječi, koju mi tako često ali površno izgovaramo; *sym-pathein* doslovce znači *su-patiti*. Biti nekome simpatičan ili simpatizirati koga u pravom smislu te riječi označavalo bi *suosjećati* s tom osobom, *ćutjeti* njezinu bol. Bog je *simpatično* prisutan u mom životu kao onaj koji razumije i osjeća moje boli, moje patnje jer je i sam patio. Poslanica Hebrejima najjače to podcrtava: „Nemamo takva Velikog svećenika koji ne bi mogao biti *supatnik* u našim slabostima, nego jednoga poput nas iskušavana u svemu, osim u grijehu“ (Heb 4,15).

U suvremenom svijetu grlatog od izvikivanja parola: sloboda, tolerancija, jednakost... nema mjesta za žrtvu. Patnja je suluda. Stvarnost s kojom ne znamo što bismo, osim da je gurnemo pod tepih ili je eutanaziramo. Patnja i smrt postali su tabu tema. Dobro je prorokovao Pavao – križ je i danas ludost, sablazan. „Od čega si nas to spasio, Nazarećanine?“, uzviknuo je nakon Drugoga svjetskog rata prognanik iz Istočne Njemačke sjedeći na klupi ispred zgrade Caritas u zapadnom Berlinu. Iz dubinâ nepravdi u svijetu podiže se pitanje o smislu svega, pa tako i (vjere u) Boga. Ako postoji pravedni Bog, zašto zlo i patnja? A ako postoji zlo, kako može postojati pravedni Bog koji ljubi i oslobađa?! (A. Camus). Rješenje koje nudi tragični ateizam: „Za Boga jedini odgovor jest to što on i ne postoji“ (Stendhal i Nietzsche); „Ako Bog postoji, svijet je zapravo njegovo lovište“ (riječi ateista u jednom romanu L. Santucci); „Oči koje

su vidjele Auschwitz i Hirošimu ne mogu više razmišljati o Bogu“ (Hemingway).

Nasuprot ovome stoji kršćanstvo koje ispovijeda spasenje u „raspetome Bogu“, nudeći odgovor na pitanje o smislu križa za patnje svijeta. Božja *su-patnja* (simpatija) postaje rješenje problema zla. Isus Krist, po svojoj patnji i smrti na križu objavljuje da Boga doista treba gledati kao sućutnu ljubav, kao simpatičnoga (sutrpnoga) Boga. Ako se sam Bog daje pogoditi patnjom i ako trpi, onda patnja više nije prigovor protiv Boga jer on *su-pati* s nama. Dakle Bog, kako ga nastojimo razumjeti polazeći od događaja Isusa Krista, nije neki *apatični* (netrpni) Bog, nego je u stvarnome i punome smislu *simpatični* Bog koji dijeli s čovjekom njegov usud i patnju te ga spašava i izbavlja.

Dragi čitatelji korizmenog broja *Zvonika*, na tragu ovih uvodnih promišljanja od srca vam želim da postanete simpatični kršćani. Ovo vrijeme poziva nas na otkrivanje simpatičnoga Boga, koji nas, razapet na križu, poziva da postanemo simpatični i jedni drugima.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Aktualno:

Papa se odrekao
službe poglavara Crkve ...5

Tema broja:

Milostinja, molitva
i post.....6

Duhovna obnova

svećenika Subotičke
biskupije.....9

Bunjevački put križa 24

Intervju:

Vlč. Ferenc Sótányi.....28

Proslava dana škole i

sjemeništa „Paulinum“ ..30

Kopilovićev križ.....37

Vjernici pitaju:

Pričest izvan
svete mise? 47

Kršćanski stav:

Pontifex maximus i
„grom iz vedra neba“ 48

Ljubav nije ljubljena

Piše: Ana Ivković

Ako se zagledaš u križ, možda će riječi tvoje molitve umuknuti. Sitničave riječi kojima se grebeš za još malo, samo sada, kojima tražiš mrvicu od Onog koji daruje sve. Pogledaš li malo bolje križ, osjetit ćeš zagrljaj raširenih raskompanih ruku. I kada umuknu riječi, govorit će On. Govorit će u šutnji koja će biti tako jasna jer samo ti jedno želi reći: ljubav. Usudi se zastati pred križem i gledati ga da ga čuješ. Možda će progovoriti. Toliki stoje pred njim i ne gledaju ga i ne čuju od svojih riječi i tereta koji ih pritišće. A možda danas Isus želi da ga ti čuješ. Pogledaj ga samo i ne boj se. Neće te osuditi. I pogled malog, grešnog i nedostojnog Njemu će biti drag.

Od takvog pogleda, ne možeš ostati isti. On će te pozivati na ljubav jer i danas je Isus žedan ljubavi u tolikima oko tebe. Pozivat će te da se usudiš ljubiti kao On. Do kraja, potpuno, ništa ne očekivajući zauzvat. Neće te zavaravati i obećavati ti raj na zemlji, uspjeh i slavu. Oni koji ga slijede do kraja, uvijek prihvaćaju svoje križeve. Nose ih s vjerom i grle ih jer vjeruju da će slijedeći Isusa raskompanog s njime i živjeti u vječnosti. No, ne boj se ni križeva, ni svega nepoznatog što te čeka. Uvijek će uz tebe biti Onaj kome si povjerovao i na čiju ljubav želiš odgovoriti. Padat ćeš, a On će te podizati, okretat ćeš se, no On će te opet pozivati da tvoj pogled uvijek ostane na Njemu. Što se više budeš trudio ljubiti, možda će ljudi postajati nezahvalniji i ničim neće zasluživati da živiš za njih. Kad ti već bude dosta svega i opet se poželiš potužiti Gospodinu koji te poziva na nemoguće, pogledaj opet Njegov križ. On te razumije. Zna bolje od tebe koja je cijena ljubavi koju nitko ne zaslužuje. Kad gledaš u Njega raskompanog, ne možeš više žaliti sebe. U tebi opet raste ona ljubav koju u ovom svijetu na-

zivaju ludom. I opet se okrećeš svijetu da ga zaogrneš Kristovom ljubavlju. Čak iako je ona mala, slaba i tako lomljiva, ona je sve što imaš i što možeš predati drugima. Ona je najvrednije što imaš i zato je raspiruj. No, ne zaboravi, ljubav uvijek vodi na križ. Srce koje ljubi i izgara izlaže se kopljima koja će ga kad tad probosti. Jedino što će ti onda preostati bit će Srce koje probodeno za sve nas. Samo ono može izliječiti tvoje srce kad ga slomi hladnoća i prezir svijeta.

I dok gledaš križ, a On ti pokazuje taj put, koji jedini vodi u život, možda će ti nešto šaptati da se ne upuštaš u to, da se ne predaješ potpuno tamo gdje je nesigurno, da ne ostaviš svoju udobnost i svoje interese. Pomislit ćeš na sve ono što ti je pružalo sitna zadovoljstva, na sve ono što je popunjavalo prazninu i nikako je nije moglo ispuniti, ali te bar na trenutak uspjelo zavarati. Nije te ispunilo, već vezalo. I sada te želi odvratiti od velikog „rizika“ i vratiti te u svoj svijet gdje imaš samo sebe, ništa ne daješ i ostaješ siguran od boli, ali zatvoren za svaku veću radost. Avanture su uvijek opasne, ali ti osjećaš da se treba upustiti u pustolovinu. Život na površini je siguran i jednoličan, ali tek kad uđeš u dubinu, pred tobom se otvara pravi život koji od tebe traži sve, ali pruža ispunjenje tvoje najdublje čežnje. Opasno je upuštati se u nepoznato, ali ti imaš sigurnog vodiča. Oslobodi se svih glasova koji te odvrćaju od hrabre odluke. Ljubav je odluka. Odluči se odgovoriti na *Ljubav koja nije ljubljena*, ljubav s križa. Kad križ gledaš tim očima, ništa više nećeš tražiti jer shvatit ćeš da ti je darovano sve. Na tebi je red, odluči se i svaki dan polazi u pustolovinu ljubavi.

Papa se odrekao službe poglavara Crkve

Papa Benedikt XVI. najavio je 11. veljače svoje odreknuće od papinske službe. Papa je to učinio tijekom konzistorija povodom triju kanonizacija. Izjavu Svetog Oca prenosimo u cijelosti:

„Draga braćo, sazvaó sam vas na ovaj konzistorij ne samo zbog triju kanonizacija, već i zato da vam priopćim jednu veoma važnu odluku za život Crkve. Nakon što sam se više put preispitao pred Bogom, došao sam do uvjerenja da mi moje snage, zbog poodmakle dobi, više ne dopuštaju vršiti na prikladan način moju papinsku službu. Veoma sam svjestan da se tu službu, zbog njezine duhovne naravi, mora obnašati ne samo djelima i riječima, već ništa manje patnjom i molitvom. No, u današnjem svijetu, izloženom brzim promjenama i potresanom veoma važnim pitanjima za život vjere, za upravljanje lađom svetog Petra i naviještanje evanđelja potrebni su također tjelesna i duševna snaga, koja se, posljednjih mjeseci, kod mene smanjila tako da moram priznati da nisam više sposoban dobro vršiti povjerenu mi službu. Zbog toga, duboko svjestan težine ovoga čina, u punoj slobodi, izjavljujem da se odričem službe Rimskog biskupa, nasljednika svetog Petra, koju su mi 19. travnja 2005. povjerali kardinali, tako da će od 28. veljače 2013., u 20 sati, stolica Svetog Petra biti upražnjena i morat će se sazvati – od strane onih kojima je to zadaća – konklave za izbor novog pape. Dragá braćo, zahvaljujem vam od sveg srca za svu ljubav i rad kojima ste sa mnom nosili teret moje službe i molim oprostjenje za sve moje pogreške. Povjermó, sada, svetu Crkvu brizi Vrhovnog Pastira, Našega Gospodina Isusa Krista i zazovimó svetu Majku Mariju da svojom majčinskom dobrotom bude na pomoć ocima kardinalima u izboru novog pape. Što se mene osobno tiče, želim i ubuduće služiti svim srcem, čitavim životom posvećenim molitvi, svetu Crkvu Božju“, rekao je Papa u izjavi kojom se odriče papinske službe.

Papino odreknuće – legalni čin

Papa Benedikt XVI. najavom odreknuća od službe Petrova nasljednika postupio je po crkvenom zakonu. Prema novija povijest ne bilježi ovakav primjer, Zakonik kanonskoga prava ipak predviđa tu mogućnost. Kanon koji govori o „praznoj stolici“ kada ga tumače stručnjaci kaže da može biti ili zbog Papine smrti ili zbog njegovog odreknuća. To je u biti jedan legalan čin i zakon ga predviđa.

U ovom slučaju, ne govorimo o Papinoj ostavci, već o odreknuću od službe, jer papa nema kome podnijeti ostavku – on ima potpunu vrhovnu vlast, nikome on neće predati odreknuće od službe, nego će ga priopćiti u javnosti i kako je najavio, 28. veljače u 20 sati stolica sv. Petra bit će upražnjena.

Svetog Oca u toj odluci nitko ne može spriječiti i ne može se dogoditi da njegovo odreknuće ne bude prihvaćeno, jer on je najviša vlast u Crkvi. Njegovu vlast, do izbora novoga Pape, ne obnaša nitko drugi i ništa se ne može mijenjati u upravljanju općom Crkvom. Sada je prvi i osnovni zadatak izabrati novoga papu. Dekan Kardinalskog zbora ima zadaću što prije sazvati konklave. A Benedikt XVI. ne može sudjelovati u izboru svojega nasljednika, ima više od 80 godina. /ika/bitno.net/

Milostinja, molitva i post

Liturgijski sadržaji Pepelnice kao početka korizme

Piše: prof. dr. sc. Zvonko Pažin

Čista srijeda ili Pepelnica, od VI. stoljeća u rimskoj liturgiji označava početak korizme, kao pripreve na vazmene blagdane, dok, npr. u milanskoj liturgiji korizma započinje jednostavno prvom nedjeljom korizme. Malo je nedostajalo da u posljednjoj liturgijskoj reformi Čista srijeda bude dokinuta. Željeli bismo predstaviti ovaj zanimljiv i pomalo kontroverzan blagdan. Najprije ćemo kratko podsjetiti na njegovu povijest i značenje, zatim ćemo istaknuti njegov sadržaj – poruku biblijskih čitanja i liturgijskih molitava te, konačno, istaknuti važnost milostinje, molitve i posta kao bitnih sadržaja korizme na čijem početku stoji upravo Pepelnica.

Nastanak korizme i Pepelnice

Od samih početaka pripreva na godišnje slavlje Vazma (Uskrsa) sastojala se od jednog ili dva dana posta, kako to početkom III. st. svjedoči već Hipolit Rimski i nešto kasnije, spis *Didascalia Apostolorum*. Egeria svjedoči da je u IV. st. i u Jeruzalemskoj crkvi korizma trajala 40 dana. Čini se da je u počecima u Rimu predvazmeni post trajao tjedan dana: započinjao bi, dakle, nedjeljom Muke. Tijekom IV. stoljeća javlja se u Rimu trotjedni vazmeno post. Četrdesetodnevni post (korizma) mogao se javiti u Rimu između 354. i 384. Riječ korizma („četrdesetodnevle“) prvi puta spominje Euzebije Cezarejski, zatim Atanazije (330.-347.), Ćiril Jeruzalemski (347.) te vjerojatno, još ranije, i 5. kanon Nicejskog sabora. Valja napomenuti kako četrdeset dana korizme čine dani od prve nedjelje korizme do Velikog četvrtka, tako da se korizmeni post razlikovao od vazmenog posta. Sam broj od četrdeset dana očito ima biblijsku pozadinu.

Od VI. st. u rimskoj se liturgiji bilježi srijeda koja prethodi prvoj korizmenoj nedjelji kao početak korizme. Dva su tumačenja. Prema prvom, budući da je to bio dan kad su javni pokornici primali pepeo kao znak ulaska

u bližu priprevu za pomirenje koje je za njih bilo na Veliki četvrtak, uskoro su tom prigodom i ostali vjernici u znak pokore htjeli primiti pepeo. Tako je za njih korizma počela već na Čistu srijedu. Prema drugom tumačenju, budući da se nedjeljom nije postilo, kršćani su došli do 40 dana „čistog“ posta tako da su zbrojili ova četiri dana s ostalim danima posta i s Velikim petkom i subotom. Mi smo skloniji prvom tumačenju: naime, kao što ćemo kasnije vidjeti, osim posta, od samih se početaka javljaju molitva i milostinja kao sadržaji korizme. Napomenimo još da je korizma u počecima imala trostruko značenje. Ona je bila: vrijeme neposredne pripreve pokornika na pomirenje na Veliki četvrtak, vrijeme neposredne pripreve izabranika (katekumena) za sakramente inicijacije u Vazmenom bdijenju te, konačno, vrijeme pripreve ostalih vjernika na vazmene blagdane.

Tri korizmene nedjelje vuku svoje podrijetlo iz monaške pobožnosti. Neki kršćani nisu subote uvrštavali u dane posta (dok neki drugi nisu računali Veliki tjedan u korizmeni post), pa su to htjeli nadoknaditi. Za to im je trebao još jedan tjedan. Tako je oko 520. nastala Pedesetnica. Kasnije je dodana još i Šezdesetnica (541.), a Sedamdesetnica na prijelazu između VI. i VII. st.

Sadašnji kalendar dokida pretkorizmene nedjelje, ostavlja Čistu srijedu, a saborski dokument o liturgiji (SC 109-110) govori o tome da se vjernici trebaju u korizmi gorljivije posvetiti slušanju Božje riječi i molitvi. II. vatikanski sabor naglašava krsno i pokorničko značenje korizme, pri čemu pokora treba biti ne samo nutarnja i pojedinačna, nego i zajednička i socijalna.

Sadržaji blagdana

Obred pepeljenja

U Starom zavjetu pepeo je znak propadljivosti i znak grešnika. Međutim, pepeo je i znak čovjekove smrtnosti. Osim nekoliko slučajeva gdje se pepeo spominje kao sredstvo za stvaranje čuda, i više slučajeva gdje je pepeo važan u bogoslužju židovskih žrtava, pepeo je na poseban način znak pokore, gdje pepeo uz post pojačava molitvu, pogotovo u iznimno važnim trenucima. Najočitiiji je primjer Estere koja pred opasnošću koja se nadvila nad njezin narod, moli Boga da ih zaštiti: posula se pepelom i ona i ostali Židovi. U Židova je, konačno, posipanje pepelom bio znak molitve kajanja za počinjene grijehe. Tako npr. ninivski kralj oblači kos-

trijet i posipa se pepelom te nalaže da svi njegovi sugrađani tako čine, ne bi li dali zadovoljštinu za svoje grijehе i potakli Boga da ih poštedi zla. Naravno, proroci naglašuju da vanjski znak posipanja pepelom treba pratiti i iskrena želja služiti Bogu.

U Novom zavjetu se ovaj pojam javlja nekoliko puta. Ističemo dva paralelna mjesta gdje Isus govori kako je posipanje pepelom znak kajanja i molitve za oprostjenjem: Mt 11, 21: *Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila čudesa koja su se dogodila u vama, odavna bi se već oni u kostrijeti i pepelu bili obratili.*

Možemo zaključiti da posipanje pepelom označava javnu ispovijed. Simbolicom te mrtve tvari čovjek priznaje svoju grešnost te tako predusreće Božji sud i postiže milosrđe. Nije dakle, čudo da se simbolika pepela razmjerno rano javlja u kršćanskom bogoslužju, gdje je postao znakom pokore i obraćenja. Iako je poznato da se obred pepeljenja vršio nad pokornicima na Čistu srijedu još prije VI. st., u liturgijskim se knjigama (namijenjenim za sve vjernike) na tom mjestu spominje pepeljenje („in cinerum“) u XIII. st. Prvu molitvu blagoslova pepela nalazimo u Lateranskom misalu XI.-XII. st., a prvu odredbu o pepeljenju svih vjernika (što je prije bio izraz privatne pobožnosti) susrećemo na saboru u Beneventu 1091., što je u XII. st. prešlo u Rimski pontifikal.

Kako svjedoči A. Bugnini, na izričitu intervenciju pape Pavla VI., Čista srijeda je ostala u kalendaru. Iz mise se ispušta pokajnički čin. Poslije homilije misal nudi na izbor jednu od dvije molitve blagoslova pepela (uz škropljenje blagoslovljenom vodom). Za sam obred pepeljenja nude se dvije formule. Uvodi se formula: *Obratite se i vjerujte evanđelju* (Mk 1,15) uz onu iz prethodnog misala: *Spomeni se čovječe da si prah i da ćeš se u prah obratiti* (Post 3,19). Za vrijeme pepeljenja mogu se pjevati prikladne pjesme. Obred završava molitvom vjernika, a onda misa slijedi kao obično.

Milostinja, molitva, post – osnovni sadržaj korizme

Prikazat ćemo svako od navedenih korizmenih dobrih djela i to tako da najprije vidimo njihov biblijski kontekst, a zatim ćemo dati kraći prikaz prvoj predaji Crkve kao i u navedenim molitvama Pepelnice o korizmenoj praksi upravo kroz milostinju, molitvu i post. Evo jednog izuzetnog otačkog svjedo-

čanstva:

Tri su stvari, braćo, tri po kojima vjera stoji, pobožnost se održava, krepost traje. Molitva, post, milosrđe. Što molitva traži, postiže post, dobiva milosrđe. To troje, molitva, milosrđe, post, jedno su i uzajamni izvor života. Duša je naime molitve post, a život je posta milosrđe. To neka nitko ne dijeli, jer se ne da odvojiti. Ako netko od to troje ima samo jedno ili ih ne bi istodobno imao, ništa nema. Prema tome, tko moli, neka i posti. Tko posti, nek je i milosrdan. (Petar Krizolog)

a) Milostinja

U Starom zavjetu milostinja označava nasljedovanje Božjih gesta. Propisani su oblici milostinje i ljubav prema braći siromasima, ona je jednakovrijedna žrtvi prinesenoj Bogu (Sir 35,2). Isus traži da se milostinja dijeli nesebično i s ljubavlju, ne očekujući ništa zauzvrat (Lk 6,35), ona predstavlja ono blago na nebu, štoviše, dobro djelo učinjeno najmanjemu, učinjeno je samom Kristu (Mt 25,31). Jer, Bog je prvi ljubio čovjeka i iskazao mu milosrđe. U navedenom odlomku (Mt 6,1-4) Isus naglašava vrijednost spontane milostinje i djelotvorne ljubavi po sebi – ona ne smije biti predmet licemjernog hvalisanja.

Oci rado povezuju milostinju, molitvu i post (povezano s obraćenjem). Tako Augustin govori o dva krila pomoću kojih se molitva diše k Bogu: praštanje uvreda i milostinja. Ona je svakodnevnij lijek protiv grijeha. Leon Veliki rado govori o milostinji: *Ne prećujmo gluhim uhom uzdahe siromaha.* Iako treba prvenstveno biti dobronamerni prema domaćima u vjeri (Gal 6,10), ipak krš-

ćansko milosrđe ne treba mimoći ni pogane. Naime, u čovjeku koji čini djela ljubavi Bog prepoznaje svoju sliku, jer: *tko daje dio svoga imutka, neka razumije da je službenik božanskoga milosrđa. Bog je siromahov dio stavio u djelatiteljevu ruku* (Leon Veliki). Naravno, djela milosrđa ne iscrpljuju se samo u davanju (materijalne) milostinje. Valja, naime, dokinuti mržnju, ljubiti jedinstvo, međusobno se pretjecati uslugama iskrene poniznosti, pravično upravljati slugama, prestati s osvetom, opraštati uvrede... Milostinja se najbolje veže uz postove.

I naše molitve govore o pomaganju potrebnima. Napominje se da vjernici po tome postaju nasljedovatelji Božje dobrohotnosti. Pokora i djela ljubavi čiste od grijeha i krote zlo u čovjeku. Molitve govore i općenito o korizmenim djelima (što onda svakako uključuje i djela milosrđa).

b) Molitva

Već u Starom zavjetu molitva je snažno prisutna. Štoviše, *pisati povijest molitve u Izraelu značilo bi pisati povijest židovske religije* (J. Herman). Prisjetimo se samo da je cijela knjiga psalama zapravo zbirka molitava. U SZ post pojačava molitvu (Neh 1,4; Izl 8, 23; Job 1,14...). Ono što molitelj moli, čisti je dar. Molitva, dakle, nije mehaničko sredstvo za ispunjavanje želja. Već SZ razlikuje krivu molitvu (*samo usnama*) od one prave koja dolazi iz srca. Zato proroci naglašavaju da dobra djela i vršenje Božje volje daju snagu molitvi i postu i čine ih vjerodostojnima. U židovstvu Isusova vremena posti i molitva bili su najčešći izraz pobožnosti. Osobite je bila cijenjena molitva prije objeda, a tijekom dana molilo se u točno

Tema

određeno vrijeme, gdje bi se čovjek već zatekao. U navedenom evanđeoskom odlomku Isus razotkriva licemjere koji su se u vrijeme molitve *slučajno* našli na trgovima i onda molili da bi ih ljudi hvatili. U svakom slučaju Isus se u Novom zavjetu prikazuje kao veliki molitelj: *Svakodnevna njegova aktivnost tijesno je povezana s molitvom. Štoviše, kao da iz nje proistječe. On se često povlačio u osamu ili u goru na molitvu, ili bi rano ujutro ustao na molitvu, ili je od večeri pa do četvrte noćne straže provodio noć moleći se Bogu* (Opća ureda liturgije časova). Nadalje, u NZ je prisutna velika sigurnost da će molitelj biti uslišan. To zasigurno dolazi odatle što se pretpostavlja da kršćanin poznaje volju Očevu i zapravo želi ono što je Njegova volja. Zato je u prvoj Crkvi bilo naglašeno kako uvijek valja moliti i nikada ne prestati (Lk 18,1).

Zanimljivo je da Oci uporno povezuju molitvu s dobrim djelima, s praštanje i s postom. Tako npr. Augustin veli:

Da bi naše molitve bile poletnije i dospjele do Boga potrebno je s njima sjediniti dva obreda: milostinju i post... Naša molitva, utemeljena na poniznosti i milosrđu, na postu i milostinji, na uzdržljivosti i opraštanju uvreda, na brižljivosti oko toga da činimo dobro a ne zlo, da izbjegavamo zlo i da činimo dobro; takva molitva traži mir i postiže ga, jer takva molitva leti, podržavana i nošena do nebesa gdje nas je pretekao Isus Krist koji je naš mir.

Time se potvrđuje svetopisamski nauk: molitva je izraz cjelokupnog života: ona nadahnjuje vjernički život, a vjernički život potvrđuje molitvu i čini je istinitom. Naše molitve ne govore izravno o smislu i važnosti molitve, upravo zato što su one – molitve. Koriz-

meno euharistijsko slavlje je, između ostalog, uzvišena molitva kršćanske zajednice okupljene na početku korizme.

c) Post

U Bibliji se post *sastoji u lišavanju svake hrane i pića, ponekad i spolnog općenja, jedan ili više dana od jednog sunčevog zalaska do drugog* (R. Girard). U SZ molitva i post su blisko povezani iako je u Pismu izričito propisan samo post za Dan pomirenja (Lev 16,29ss). Proroci naglašuju da post ne vrijedi ako je povezan s bezakonjem i nasiljem. Oni zato naglašavaju i trpljenje u duhu. U kasnijem su židovstvu postovi točno propisani iako se naglašava da po sebi post i pokornička odjeća ne vrijede ukoliko nisu povezani s pokajanjem i dobrim djelima. U NZ se govori o Isusovom četrdesetodnevnom postu, ali se tu ne gleda toliko na askezu samoga posta, nego više na to da je Isus živio u posve drugačije svijetu. Za vrijeme svoga javnog djelovanja Isus nije postio i nije osobito naglašavao post.

Isusov govor u Mt 16,16ss pretpostavlja, naime, da dragovoljni post i za njegove slušatelje može biti ispravan oblik pobožnosti. Ali, smisao posta, prema Isusu, posvema je drugačiji od onoga kakav je predstavljen u židovstvu koji je, u ovom slučaju, žrtva fatalne samoobmane. Post je kult, služba Bogu, znak i simbol promišljanja, povratka njemu (metanoja), a to se događa u skrovitosti, u intimi. Op služivati bezobzirno vlastiti post pred ljudima znači da čovjek ne polučuje pravu svrhu posta. Postiti pred očima Boga, Oca onih koji mu se vraćaju, to je prava radost. Zbog toga u pravom pravom postu ne može biti nikakva sjenka tugovanja i žalosti. (J. Behm)

Iako se u prvoj Crkvi obdržavao tjedni post srijedom i petkom, kao i onaj korizmeni, Oci naglašavaju pravo značenje posta. Za Klementa Aleksandrijskog post znači uzdržavanje od svakoga zla u riječima, djelima i mislima. Leon Veliki naglašava da je smisao posta ne toliko u uskraćivanju hrane, nego od nepravde. U pozitivnom smislu on napominje: *Premda u svako doba moramo nastojati oko posvećenja duše i tijela, ipak se u ovim četrdesetodnevni postovima izgladnite pomnijim milosrdnim djelima i to ne samo dijeljenjem milostinje koja ima veliki učinak kod očišćenja, već također i opraštanjem uvreda i otpuštanjem kazna za prijestupe.* Tako post neće biti besplodan: ono što čovjek *uštedi* posteci, neka podijeli siromasima.

Naše molitve podosta govore o postu i pokorničkim djelima. Međutim, valja naglasiti da današnji misal post i pokoru redovito stavlja u kontekst pozitivnih i radosnih spasenjskih plodova. Naime, ove molitve predstavljaju molitveni stav Crkve o smislu i značenju korizmene pokore i korizmenih djela u životu crkvene zajednice. Postovi služe za borbu protiv duha zloće, a obdržavanje korizme pomaže vjernicima da postignu krepost uzdržljivosti te da očišćene duše dospiju do vazmenog slavlja Kristova. Vjernici se posiplju pepelom i priznaju da su prah. No svjesni su da korizmenim vježbanjem, zahvaljujući Božjoj dobroti dolaze do novine života na sliku Krista uskrsloga. Uzdržljivošću vjernici daju hvalu Bogu, a darežljivošću mu postaju slični. Primitljiva priča i korizmeni post postaju vjernicima ljekoviti.

Zaključak

Od VI. st. u rimskoj liturgiji Pepelnica stoji na početku korizme koja je bila vrijeme pripreme pokornika na pomirenje na Veliki četvrtak, katekumena na ulazak u sakramente inicijacije u Vazmenom bdijenju te, konačno, vrijeme pripreme ostalih vjernika na proslavu vazmenih blagdana. Dok su se donedavno veoma naglašavali post i pokora, današnja liturgija Pepelnice, kao i svekolike korizme naglašava i obraćenje i posvemašnju obnovu kršćanskog života poglavito kroz milostinju, molitvu i post (pokoru). Time je današnja liturgija Pepelnice u skladu s biblijskom predajom i s predajom prve Crkve koju svjedoče crkveni Oci.

što kraće, rubrike i liturgijske napomene samo prilika da se poslušaju i krše, upozorio je predavač i zaključio poticajem: *Svećenici, molim vas da imate hrabrosti biti ono što jeste!*

Poslije predavanja bilo je euharistijsko klanjanje i prilika za ispovijed a u podne je započela sveta misa koju je predvodio biskup Péntzes. Pjevanjem i ceremonijama ravnao je **o. Bernardin Vizmeg**, prior somborskog samostana. U prigodnoj propovijedi biskup se osvrnuo na odreknuće papinske službe Benedikta XVI. podsjećajući da je po Kanonskom pravu to potpuno legalan čin. On je istaknuo da Crkvu vodi Duh Sveti i stoga je svećenike pozvao da budu otvoreni njegovim poticajima u svom svećeničkom životu i u svom pastoralnom djelovanju.

Poslije svete mise svi svećenici su se okupili pred grobom Sluge Božjega o. Gerarda gdje je biskup predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim te za uslišanje molitava koje se Bogu upućuju po njegovom zagovoru. /A. Anišić/

Duhovna obnova svećenika Subotičke biskupije za korizmu u Godini vjere

Pedeset svećenika Subotičke biskupije, predvođeni svojim pastiror, biskupom Ivanom Péntzesom, u utorak 12. veljače, okupilo se u karmelićanskom samostanu na duhovnu obnovu.

Na taj način su se pripremili za življenje Korizme u Godini vjere. Biskup i svećenici godinama se već okupljaju na duhovnu obnovu uoči Korizme u somborskom Karmlu jer tako žele dati svoj doprinos promicanju kauze sluge Božjeg o. Gerarda Tome Stantića, karmelićanina koji je u tom samostanu proveo najveći dio svoga svetačkog redovničkog života i pastoralnog djelovanja. Tu ideju podržava vrhovna uprava hrvatskog Karmela kao i karmelićanski samostan u Somboru a napose vicepostulator kauze za beatifikaciju o. Gerarda, **o. Mato Miloš.**

ljepši od onoga kojeg nam predlaže društvo u kojem živimo... Svećenici, molim vas da imate hrabrosti biti ono što jeste. Ne bojte se, zato što ondje gdje ste autentični svećenici, ondje gdje propovijedate bez straha istinu vjere, ondje gdje nemate straha učiti nas moliti... mi mladi ćemo vas slijediti...". Nadograđujući svoje predavanje na misli toga mladića, o. Stjepan je pozvao svećenike da budu ostvareni svom zvanju i identitetu – po svetom životu, jer svećenik je „ljubav Kristova Srca“, kako je govorio župnik arški. Naglasio je u tom smislu važnost osobne molitve, jer nije dobro cijeli dan govoriti o Bogu a s njim ne progovoriti niti riječi. Svećenik mora biti *svjestan veličine dara koji mu je sam Bog dao a s druge strane svoje malenosti*, nastavio je predavač te dodao: *tako se otvara prostor za djelovanje Duha*. Svećenik se

Susret je započeo molitvom Trećega časa u karmelićanskoj crkvi a nastavljen prigodnim predavanjima po jezičnim skupinama. Predavanje na hrvatskom jeziku održao je **o. Stjepan Vidak**, magistar karmelićanskih bogoslova i sjemeništara, a na mađarskom jeziku **József Szakaly**, župnik subotičke župe Isusa Radnika.

U svom predavanju o. Stjepan je, navodeći riječi mladića Tomassa Spinellija, koji je sudjelovao na Sinodi biskupa o novoj evangelizaciji, pozvao i poticao svećenike da budu ono što jesu, tj. svećenici: „Mi mladi imamo potrebu za snažnim vođama, ostvarenima u svom zvanju i identitetu. Od vas svećenika učimo biti kršćani, i danas, kad su obitelji sve više razdijeljene, vaše je svjedočanstvo za nas još važnije. Vi nam svjedočite vjernost zvanju, učite nas solidarnosti života i mogućnosti izbora alternativnoga načina života, koji je još

mora spremati za svoje nastupe ali *nije jedino važno što govori, nego i kako se govori, kojim duhom, uvjerenjem*, istaknuo je o. Stjepan. Mora se osjetiti da ono što govori jest *proživljeno, promoljeno* a ne samo pročitano, naučeno i izgovoreno. Upozorio je također da je svećenik danas *izgubio povjerenje u važnost vlastitoga služenja, izgubio je karizmu i kulturu* te stoga njegovo djelovanje nije plodno. Posebno se zadržao na pitanju liturgije koja se očituje u molitvi i euharistiji. Svećenici moraju paziti da nastojanjem da se učine originalnima ne izgube svoj značaj. Svećenik u liturgiji mora misliti prije svega na Isusa Krista koji je ustanovio euharistijsko slavlje. *Svećenik bi trebao biti najizvršnji vjernik! Bez veze s Kristom, bez kontakta s Njim i euharistijsko će slavlje biti samo obred, ceremonija, niz tekstova koji se iz dana u dan ponavljaju, riječi bez snage, teatar, vrijeme će biti presudno – da bude*

Hodočašće pod Jurićev križ

Križnim putem i svetom misom uz obred pepeljenja, bikovački župnik Julije Bašić uveo nas je na Čistu srijedu 13. veljače u korizmene dane.

Homilijom je vjernicima približio značaj Godine vjere. Župljanima su se pridružili vjernici iz ostalih župa koji na ovaj dan tradicionalno hodočaste pod Jurićev križ. Ni kiša ni blato ih nije spriječilo doći u velikom broju. U suton dana svi zajedno u župnom dvoru tradicionalno su počašćeni suhom pogačom, kobicama i čajem.

L. Brejar

Na Čistu srijedu izveden Bunjevački put križa

Izložbom križeva krajputaša, autora Augustina Jurige, 13. veljače 2013. godine, na Čistu srijedu, u crkvi svetoga Jurja, te nakon toga molitvom Bunjevačkog križnog puta autora Tomislava Žigmanova, započela je korizma u crkvi sv. Jurja u Subotici. Svetu misu predvodio je tajnik Subotičke biskupije mons. Mirko Štefković, a s njim je suslavio župnik István Palatinus.

Predvoditelj misnoga slavlja je nakon obreda pepeljanja u propovijedi naglasio kako korizma nije vrijeme žalosti već vrijeme radosti u kojem nas Bog poziva na povratak, u kojem promišljamo o tri pitanja – svom odnosu prema Bogu, braći ljudima i sebi samima.

Prigodom moljenja Bunjevačkog puta križa, koje je predvodio **Stipan Bašić**, čuo se i obnovljeni stari napjev iz molitvenika Lajče Budanovića koji je po sjećanju **Đule Milođanović** notirao **Vojislav Temunović**, a pjevao ga je zbor sv. Cecilije iz Franjevačke crkve pod ravnanjem časne sestre **Mirjam Pandžić**.

Izložba fotografija križeva krajputaša i Bunjevački put križa dio su projekta kojim se želi pridonijeti obnovi propalih ili srušenih križeva krajputaša. Kupnjom molitvenika s križnim putom na bunjevačkoj ikavici i dobrovoljnim prilozima, vjernici će pomoći obnovu Kopilovićevo, a ukoliko bude dovoljno sredstava, i jednog križa na kalvariji u Bajmaku. Pored obnavljanja križeva, projekt „Bunjevačkog puta križa“ ima i duhovnu dimenziju, kaže autor i glavni koordinator projekta profesor i filozof Tomislav Žigmanov.

Osnovna ideja 'Bunjevačkog puta križa' jest da se korizmeno vrijeme, vrijeme suosjećanja s mukom i stradanjem Isusa Krista, pokuša kontekstualno aktualizirati iz vlastitog kulturnog to jest vjerskog nasljeđa ovdje na sjeveru Bačke. Budući da je to veoma popularna pobožnost koja ima relativno krutu formu, ali se u sadržajnom smislu može naznačivati iz različitih vrsta vizura iskustava života, mnogi su se ohrabivali napisati vlastiti put križa, pa često puta u toj vrsti nabožne književnosti imamo križne putove različitih dobnih skupina, različitih svjetonazora.

Osim fotografa Augustina Jurige, u projektu sudjeluje i arhitekt **Ante Rudinski** koji je ilustrirao postaje za tiskano izdanje molitvenika s Bunjevačkim putom križa. Na taj način se želi afirmirati suvremeno stvaralaštvo na području likovnih umjetnosti koje, kod mjesnih slikara, za temu izuzetno rijetko ima Isusovu muku.

Osim umjetničke fotografije i njihove estetske svrhe, htjeli smo ukazati na raznovrsnost, ljepotu, vrijednost te bogate baštine križeva krajputaša, a s druge strane ukazati i na njihovo vrlo različito stanje. Naravno, nisu svi u ovako tragičnim stanjima, imamo i izuzetno dobru praksu da se oni obnavljaju ili da se redovito održavaju. Kao vjernici, ovim želimo dati skromni doprinos podizanju svijesti o vrijednosti popudbine koja nam je dana i o potrebi njene revitalizacije u domeni naših mogućnosti, svjedoči Žigmanov.

Direktor Radio Marije i župnik župe sv. Juraj u Subotici, István Palatinus je na kraju mise rekao: *Budući da se nalazimo u Godini vjere, ovaj projekt je jako dirljiv i pokazuje nam da trebamo cijeniti svoje znakove koji su ujedno i vjerski i kulturni. Križevi krajputaši pripadaju i kulturnoj baštini svake nacije, svakog naroda, zato je tako dobro došao ovaj projekt obnavljanja križeva, ali ne samo obnavljanja bunjevačkih križeva već i duhovnost Bunjevačkog križnog puta.*

Križni put na bunjevačkoj ikavici prošle godine je prvi puta izveden u crkvi svetoga Roka, a želja organizatora je da se ovaj projekt svake godine seli u drugu župu kako bi svi vjernici bili njegovi dionici. Generalni medijski sponzori i pokrovitelji ovog projekta Bunjevačkog puta križa su Radio Marija, katolički mjesečnik *Zvonik* i NIU „Hrvatska riječ“.

K. Č.

Poziv na pretplatu za knjigu „Bunjevački Put križa“

Pretplatom na knjigu pomoći ćete obnovu Kopilovićevo križa na Somborskom putu između Male Bosne i skretanja za Tavankut, i obnovu raspela na Kalvariji u Bajmaku.

Cijena u pretplati za knjigu za pojedinca je **400,00 dinara (ili 50 Kn /Hrvatska/ ili 10 Eu /europske zemlje/)**. Od toga će organizatori pokriti najosnovnije materijalne troškove, a ostatak novca bit će namijenjen za obnovu navedenih križeva. Naravno, pojedinci, ali i poduzeća, mogu uplatiti i više...

Predbilježbom do **17. ožujka 2013.** svaki pretplatnik stječe pravo objave imena i prezimena na kraju knjige.

Prijaviti se možete kod povjerenika u župama ili izvršiti uplatu na račun:

Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, Subotica, „za Bunjevački Put križa“, tekući račun br. 325-9500900020208-98.

Postanite podupiratelj naklade knjiga Hrvata u Vojvodini!

Podržite obnovu dijela naše bogate vjerske baštine!

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana u crkvi sv. Marije

U okviru Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, središnje molitveno okupljanje na razini Subotice održano je u župnoj crkvi Svete Marije. Dvojezičnu svetu misu 24. siječnja predslavio je mjesni župnik i predsjednik Ekumenskog vijeća Subotičke biskupije vlč. Károly Szungvi, zajedno s katedralnim župnikom mons. Stjepanom Beretićem, župnikom crkve Uskrsnuće Isusovo mons. Belom Stantićem, tajnikom biskupije mr. Mirkom Štefkovićem, kapelanom crkve sv. Križa vlč. Tamásom Szécsényijem te kapelanom crkve Marija Majka Crkve vlč. dr. Ivicom Ivankovićem Radakom.

Svetoj misi je nazočio i mjesni đakon **dr. Lóránt Magyar**. Prisutni su bili i predstavnici ostalih kršćanskih crkava i crkvenih zajednica: predstavnik Srpske pravoslavne crkve **o. Dragan Stokin**, kao i predstavnica Reformatске kršćanske crkve **Mária Beszédes** i duhovnica **Szofia Mengyán** te predstavnica Evangeličke kršćanske crkve **A. V.**

Župnik Károly među ostalim je rekao kako je papa Benedikt XVI. ekumenski dijalog stavio među svoje prve zadatke. *Ekumenizam je pitanje vjere. Apostolsko vjerovanje i krštenje nas sjedinjuje*, naznačio je župnik. Mária Beszédes je rekla kako se ovogodišnja ekumenska osmina fokusira na individualni i kolektivni cilj: što očekuje Gospodin od mene, od

naše obitelji, od naše zajednice, od našega grada? Otac Dragan Stokin je rekao kako mu je drago da ima čast u ime vladike **Irineja** prenijeti iskrene pozdrave i nelicemjernu ljubav. *Po iskrenoj ljubavi ćemo biti prepoznati, koji tužne tješe, gladnima daju jesti, neobučene opreme, pomažu u nevolji. Ljubav je, naime, to da učinimo svom bližnjemu ono što mu je potrebno. Ako smo u ljubavi prema svom bližnjemu, razumjet ćemo njegovu patnju. Ljubimo svom snagom svoga bića*, pozvao je o. Dragan. Duhovnica Szofia Mengyán pozvala je nas kršćane da ni mi ne nosimo sa sobom idole iz prošlosti, jer ići naprijed možemo samo ako napustimo prošlost. Molimo se i dalje da nam dragi Bog daruje da u zajedničkoj vjeri i ljubavi uspješno možemo širiti evanđelje svim narodima.

s. M. Hermína Kovács

Susret predstavnika katoličkih medija

Svetom misom u kapeli Beogradske nadbiskupije započeo je susret predstavnika katoličkih medija na blagdan svetog Franje Saleškog, 24. siječnja. Susretu su nazočili djelatnici Rado Marije iz Subotice, Novog Sada i Beograda, p. Karol za *Agape* i časopis *Hitélet*, uredništvo i suradnici lista *Blagovest*.

Misno slavlje predslavio je mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup beogradski uz koncelebraciju nazočnih svećenika. Predavanje o važnosti medija održao je preč. Jakob Pfeifer, podsjećajući na dokument II. vatikanskog sabora „Intermirifica“. Dotaknuo se i poruke Svetoga Oca za ovogodišnji Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija koji nosi naslov „Društvene mreže: vrata istine i vjere; novi prostori evangelizacije“. Nakon predavanja nazočni su podijelili svoja razmišljanja i ideje, a dogovarali su se i o suradnji prilikom proslave Jubilarne godine – 1700. godišnjice od izdavanja Milanskog edikta. Susret je zaključen molitvom i druženjem oko bratskog stola. /**Csaba Kovács**/

Blagdan Gospe Lurdske u Lemešu

Na spomendan Gospe Lurdske, 11. veljače, Lemešani su svetom misom koju je predslavio domaći župnik Antal Egedi proslavili ovaj blagdan i dan bolesnika.

U ne tako davno prošlo vrijeme, Lemešani su se okupljali u domu glave kruničarskog društva i pred slikom tj. improviziranim oltarom združeni u ljubavi i povezani molitvom obavljali pučku pobožnost kroz molitvu devetnice Lurdske Gospi. Po priči starijih koji se sjećaju tog lijepog običaja, kada je vjera dosegla vrhunac, znalo se okupiti i po šezdeset duša, što je bio izazov primiti u jedan prosječni obiteljski dom i organizirati molitvu. Kako je vrijeme odmicalo, broj članova se povećavao i na inicijativu tadašnjeg župnika **Ivana Beneša** pobožnost se iz praktičnih razloga preselila u crkvu. Tog trenutka ona je izgubila toplinu obiteljskog ozračja ali je dobila na značaju jer se obavljala pred izloženim Presvetim oltarskim sakramentom i pred kipom Lurdske Gospe, u kući Božjoj. Budući da se broj štovatelja naglo smanjio, pobožnost je premještena u sakristiju s improviziranim prvobitnim oltarom.

Prije par godina je u lemešku crkvu zalaganjem župnika Antala stigao veliki oltar Lurdske Gospe iz Kljajićeva. Nažalost stigao je kasno, kada se običaj zajedničkog štovanja već ukinuo. Među preostalim članovima nekadašnjeg društva postoji dogovor da se devetnica i dalje obavlja, ali tako da je svaki član vrši u vlastitom domu, na svoj način ali u točno dogovoreno vrijeme. Korizmeno vrijeme u Lemešu započelo je svetom misom na Pepelnicu, 13. veljače. Srijedom u 15 sati razmatra se muka Gospodina našeg Isukrsta i obavlja se križni put na hrvatskome jeziku a petkom u 15 sati na mađarskome jeziku. Ohrabreni pozivnom Svetog Oca pape Benedikta XVI., vjernici razmatraju mogućnost zajedničke ili pak osobne molitve na nakanu izbora novog poglavara Rimokatoličke crkve. /**Željko Zelić**/

Oproštaj od sestara Kćeri milosrđa u Aleksandrovu

Prva korizmena nedjelja, 17. veljače, za župu Marija Majka Crkve u Aleksandrovu ostat će upamćena kao dan kada se župna zajednica oprostila od časnih sestara koje su dugi niz godina imale svoju zajednicu na župi.

Sestre Kćeri Milosrđa prestale su živjeti i djelovati na župi i time je prestala postojati zajednica sestara, najprije nazvana zajednica „Svetoga Križa“ (kasniji naziv „Raspetog Krista“), nakon punih 40 godina. Sestre su sa svojim djelovanjem na župi počele još 1968. godine, vršeći službe, najprije orguljašice, a potom katehistice. Kao zajednica sa stalnim boravkom na župi, započele su život za Božić, na blagdan Nevine dječice 1973. godine. Za potrebe bogoslužja su se koristile prostorije nekadašnje policijske postaje, a sestre su stanovale u omanjoj župnoj kući. Zajednica se 1982. godine, zajedno s tadašnjim župnikom **msgr. Andrijom Kopilovićem**, preselila u novi župni stan gdje su nastavile djelovati u novoizgrađenoj župnoj crkvi. Kroz sestarsku zajednicu i život župe, prošao je veliki broj sestara, a dvije sestre su ispraćene i na posljednji počinak.

U nedjelju, 17. veljače, vjernici župe su se oprostili od sestara koje su sada djelovale na župi. U ime cijele župne zajednice, riječi zahvale za dugogodišnji život i rad uputio je načelnik Pastoralnog vijeća **Pavao Ivanković**. Dirljivim riječima se dotaknuo veličine i značaja redovničke nazočnosti na župi, istaknuvši: *Vaš boravak u župi osjetili su i oni koji nisu imali usađen dar vjere. Mnogima ste vašim životom i službom, u ljubavi i siromaštvu bili jedini znak, jedino Sv. Pismo! Bog zna koliko ste utjehe, kruha, odjeće, drva, ljubavi i osjećaja pripadnosti podijelili potrebnima. Osobno sam svjedok mnogih vaših aktivnosti usmjerenih odbačenima i potrebnima. Dijelile ste sebe drugima da bi po vama primili milosti i darove. Završio je riječima: Neka ovaj rastanak bude zahvala za sve godine što smo vas imali, molitva za novo sutra i nada da ste svojim boravkom u našoj župi možda ipak zapalili neki plamičak u*

dječjim srcima koji će se razgorjeti u novo zvanje. Ovaj narod je rađao zvanja, ili bolje rečeno, znao izmoliti nova zvanja. Stoga uvrstimo i nadalje u svoje molitve ovu veliku potrebu današnjice.

S. **Eleonora Merković** je svoj boravak u zajednici posvetila djeci, župnoj katehizaciji, karitativnom radu. S. **Laura Ivandić** se lijepo posvetila sakristanskoj službi i vodila brigu o crkvi. S. **Radoslava Čolić** skrbila je oko kućnih poslova, nastojeći uvijek biti na raspolaganju ukoliko netko pozvoni na župna vrata. Potom je župnik **mons. Slavko Večerin** zahvalio sestrama i cijeloj redovničkoj zajednici za dugi niz godina djelovanja na župi, ističući da je župna zajednica rasla sa sestrama, i da će se osjećati velika praznina njihovim odlaskom. Zbor je otpjevao pjesmu „Hvala“, a djeca su u ime cijele zajednice predala časnim sestrama prigodne darove, kao uspomenu na dane provedene na župi. S. **Nelija Pavlović**, provincijalna predstojnica obratila se okupljenoj zajednici, naglašavajući bol što se još jedna zajednica zatvara, potičući na molitvu za nova zvanja.

Majka utemeljiteljica bl. Marija Propetog Isusa Petković, utemeljila je Družbu Kćeri Milosrđa u Blatu na Korčuli 1920. godine, da bi već 1923. godine, dovela sestre u Suboticu, gdje je osnovan drugi samostan. Od tog perioda, pa sve do danas, sestre su u ovim krajevima živjele ukupno u osam zajednica. Prestankom boravka na župi u Aleksandrovu, sestre djeluju još samo u jednoj zajednici u Subotici. /I. I. R./

Jubileji bračnih parova u crkvi Marija Majka Crkve u Aleksandrovu

Na Svjetski dan sakramenta braka, 10. veljače, u župi Marija Majka Crkve 16 bračnih parova obnovilo je svoje bračne zavjete. Bračni parovi su zahvalili za svojih 5, 25, 30,...50 godina braka. Misu zahvalnicu predslavio je župnik Slavko Večerin uz koncelebraciju vlč. dr. Ivica Ivankovića Radaka.

Na kraju mise župnik je u znak sjećanja na ovo slavlje bračnim parovima darovao prigodnu plaketu njihove godišnjice. Mala zakuska je poslije svete mise nastavljena u vjeronaučnoj dvorani. Čestitamo jubilarcima, osobito što dokazuju da svakodnevnom molitvom i sudjelovanjem u nedjeljnoj misi ne prestano usavršavaju svoju ljubav i tako očituju mladima koji se pripremaju za brak da su, usprkos svih teškoća, bračna ljubav i vjernost, doista lijepi i moguću te da su temelj sretnе obitelji. /D. M./

Izložba fotografija u Galeriji Radio Marije

Apostolski nuncij Orlando Antonini i nadbiskup beogradski Stanislav Hočevar posjetili su uredništvo Radio Marije u Subotici. Tom prigodom nuncij Antonini je u Galeriji Radio Marije otvorio izložbu fotografija, nastalih početkom ove godine tijekom taizejskog hodočašća mladih u Rim.

Autori fotografija izložbe, koja nosi naziv „Rim očima hodočasnika – Hodočašća povjerenja na zemlji“, su **Iveta Rajčić, Nikola Stantić, Slađana Saulić i Vedran Jegić**. Govoreći o višestrukoj ulozi Radio Marije, od kojih su najvažnije formacija i odgoj vjernika katolika te promicanje jedinstva među kršćanima, nuncij je podsjetio da je prigodom otvaranja jubilarne godine Milanskog edikta 17. siječnja u Nišu, sudjelovala i Katolička i Pravoslavna crkva. *Prije stotinu godina, 1913., nije bilo toga zajedništva u slavljenju Milanskog edikta, kao što ga je bilo sada, kada smo zajedno radili i otvorili jubilej u Nišu*, rekao je Antonini, dodavši: *Iako nismo mogli doći do toga da bi s Pravoslavnom crkvom pozvali Svetog Oca da dođe u pohod ove godine, sasvim je sigurno da Patrijarh srpske pravoslavne crkve, Njegova Svetost Irinej, doista želi da Sveti Otac dođe, a sigurno to želi i jedan dio episkopa Srpske pravoslavne Crkve. Iako sada Sveti Otac još ne može doći, učinjeni su veliki koraci da se to dogodi u budućnosti*, kazao je nuncij. Na posljednji dan molitve za jedinstvo kršćana, nuncij Antonini pozvao je sve koji na bilo koji način mogu pomoći i Katoličkoj i Pravoslavnoj crkvi da što više zajedno hode prema budućnosti. Izložba se može pogledati do Uskrsa, u Ulici Matije Gupca 8, svakog radnog dana od 8 do 20 sati. /**Nela Skenderović**/

Subotička Danica predstavljena u Somboru

Narodno-crkveni kalendar **Subotička Danica** predstavljen je 1. veljače 2013. godine u Hrvatskom domu u Somboru. Bila je to prigoda da se od urednika **Danice** mons. **Stjepana Beretića** čuje o bogatoj povijesti kalendara, čiji je prvi broj tiskan 1884. godine i o sadržaju koji donosi ovogodišnja **Danica**.

Uređivačko usmjerenje Subotičke Danice je nikoga ne osuditi, nikoga ne napadati, ne politizirati ni s kim, već poučiti i savjetovati. Tako živo pohvaliti dobro da neplemenito i zlo ostane u pozadini. Danica nosi osmijeh mladih i radost djece. Danica je osmijeh optimizma ovoga naraštaja čiji su djedovi propatili Drugi svjetski rat, čiji su roditelji proživjeli tamu komunizma. Taj osmijeh je znak da je naraštaj koji je proživio cijelo desetljeće straha, bombi i blokade, naraštaj otvoren budućnosti kojoj se treba radovati, kazao je urednik **Danice**.

U ovogodišnjoj **Danici** 45 stranica posvećeno je narodnom blagu, pet stranica je posvećeno kućanstvu, rubriku za mlade pišu oni sami, a njima je ove godine namijenjeno 16 stranica. **Danica** je posvećena i obitelji, a teme iz te oblasti dobile su 18 stranica. Od 270 stranica **Danice** povijesti je posvećeno 28 stranica, a duhovnosti 34 stranice.

Posljednju **Danicu** priredilo je tridesetak suradnika. Nažalost, čitatelji koji nisu došli do svog primjerka **Danice**, ostat će ove godine bez ovog dragocjenog kalendara, jer ga više nema u prodaji.

Z. Vasiljević

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA „HOSANAFEST 2013.“

U nedjelju 22. 09. 2013. u Subotici održat će se sedmi po redu *Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest*. Ovaj je festival dobrotvorne naravi i natjecateljskoga karaktera, koji ima za cilj pomoći *Humanitarno-terapijsku zajednicu za pomoć ovisnicima – Hosana*, koja djeluje pri odvikavanju od droge, alkohola, kocke i drugih poroka koje muče današnje mlade. Slogan ovogodišnjega *HosanaFesta* je *Vjera te tvoja spasila!* (Lk 7,50). U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFest-a raspisuje

NATJEČAJ

za prijem novih skladbi koji će biti otvoren od 1. 02. i traje do 1. 04. 2013.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obavezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u, DVD-u, kao i radijskom i televizijskom emitiranju bez traženja nadoknade. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom *HosanaFesta*. Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. 04. 2013. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti u roku do 60 (šezdeset) dana po objavljivanju rezultata.

Redoslijed nastupa na *HosanaFestu* određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

„HosanaFest 2013.“
Beogradski put 436, 24224 Stari Žednik
SUBOTICA Vojvodina – Srbija
Tel. 0038164/4616-394
ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

Novom evangelizacijom do duhovne obnove

U subotičkom pastoralnom centru „Augustinianum“ od petka do nedjelje (15. do 17. veljače) održana je duhovna obnova u duhu nove evangelizacije za članove VIS-ova Apostoli mira, Matheus i Proroci te za djelatnike izdavačke kuće „Laudato“. To je već četvrta zajednička duhovna obnova koju su imali, a prva koja je održana u Subotici.

Duhovnu obnovu je predvodio mons. **Andrija Anišić**, župnik subotičke župe sv. Roka. U svojim razmatranjima on je najprije predstavio Isusa Krista kao najvećeg i najboljeg evangelizatora, zatim je govorio o samoj evangelizaciji a u središnji dio duhovne obnove stavio je novu evangelizaciju. Protumačivši samu povijest i pojam nove evangelizacije, mons. Anišić je ukazao da situacija u svijetu i Crkvi upravo vane za novom evangelizacijom. Nova evangelizacija započinje kao i evangelizacija pravim odgovorom na Isusov poziv: „Obratite se i vjerujte evanđelju“. Glavni cilj nove evangelizacije mora biti ožvljavanje ideala svetosti kako za sve koji čine hijerarhiju u Crkvi tako i za Kristove vjernike laike. *Svetost mora biti standard svakodnevnog kršćanskog življenja i ona mora biti vidljiva u svjedočenju vlastite vjere, u milosrđu bez granice i*

ljubavi koja se živi i prakticira u svakodnevnom djelovanju, naglasio je mons. Anišić.

Sudionici duhovne obnove kroz tri dana osim razmatranjima obnavljali su svoju dušu molitvom Časoslova, euharistijskim slavljinama i klanjanjima. U subotu poslije podne, u obližnjem marijanskom svetištu „Bunarić“, obavili su pobožnost Križnog puta a sve je bilo protkano oduševljenim pjevanjem, kako i dolikuje onima koji svoju ljubav prema Gospodinu i svoje vjerničko svjedočenje očituju upravo pjevanjem, kao jednim od izvrsnih načina apostolata suvremene Crkve. /A. A./

Stepinčevo u Subotici

U nedjelju, 10. veljače u subotičkoj franjevačkoj crkvi svečano je proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Bilo je to i ove godine u okviru devetnice Gospi Lurdske koja se ondje svake godine održava od 2. do 11. veljače.

Svetu misu je predvodio subotički biskup mons. **Ivan Pénzes**, u zajedništvu s gvardijanom subotičkog franjevačkog samostana o. **Ivanom Bošnjakom** i s još desetak svećenika. Biskup Pénzes je održao i prigodnu propovijed ističući snagu Blaženikove nepokolebljive vjere, protumačivši kako je kardinal Stepinac svojim životom stajao iza svoga gesla: „U tebe se, Gospodine, uzdam“.

Proslava bl. Alojzija Stepinca u franjevačkoj crkvi održava se svake godine na razini grada i okolice, dok sve hrvatske župe obilježavaju taj blagdan i posebno.

Ove godine na proslavi blagdana bl. Alojzija Stepinca sudjelovalo je pedesetak mladih i starijih osoba obučanih u bunjevačke narodne nošnje. Oni su poslije svete mise sudjelovali u tzv. „Prelu sićanja“ koje je ove godine organizirao Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice. /Zv/

„Prelo sićanja“

Treću godinu zaredom, u Subotici je 10. veljače održano „Prelo sićanja“, specifično po tomu jer na njemu mogu sudjelovati samo oni koji se za ovu prigodu obuku u narodnu nošnju bunjevačkih ili šokačkih Hrvata.

Ovo „modno“ prelo je ranijih godina organizirao Hrvatski kulturni centar „Bunjevačko kolo“ koji je u međuvremenu dospio u stečaj, te je ulogu organizatora preuzeo Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice. Prelo je ovoga puta održano u restoranu „Spartak“, a na njemu se okupilo preko 90 sudionika svih generacija.

„Ideja ove- ga prela je da se stariji prisje- te kako se ne- kad išlo na pre- lo, a da oni mla- đī nauče više o tomu i naravno nastave tu tra- dīciju. Važno je spomenuti i to da je biskup Ivan Antunović, čije ime In- stitut nosi, bio

jedan od osnivača Pučke kasine, te je stoga ovo i sjećanje na prvo ‘Veliko prelo’ koje je ta udruga organizirala daleke 1879. godine. Iako je ‘Prelo sićanja’ mlada manifestacija, ljudi pokazuju veliki interes, što je dokaz da su ovdašnji Hrvati vezani za svoju tradīciju, obīčaje i vjeru, odnosno Katoličku crkvu“, kaže jedan od organizatora „Prela sićanja“ **Silvester Bašić**.

Okupljanje je bilo u 17 sati ispred Gradske kuće, nakon čega se povorka sudionika uputila na svetu misu u Franjevačkoj crkvi. Preljsko druženje je održano u poznatom subotičkom restoranu uz tamburaše i narodne plesove, fanke i vino, te pokoju partiju „filka“.

D. B. P.

IX. Kersko prelo

Deveto po redu Kersko prelo, održano je 26. siječnja u Sportskoj dvorani OŠ „Ivan Milutinović“ u Subotici, u kojoj se okupilo 225 odraslih i mladih te 40-ak djece koje je cijelu večer zabavljao tamburaški sastav, kako ga od milja nazvaše „Zasad brez dobrog imena“.

Kersko prelo, koje je održano u organizaciji Pastoralnoga vijeća župe sv. Roka, ovoga puta osim zabave, kao i pret hodnih godina, imalo je i humanitarni karakter, a novac prikupljen od prodaje tombole upućen je najpotrebnijima. Tijekom večeri, „Kersko dramsko kazalište“ izvelo je predstavu „Složna obitelj“, za koju je tekst napisala župljanica ove župe, pjesnikinja **Đula Milodanović**, a glumili su članovi župne zajednice. Nazočne su na početku programa pozdravili župnik župe sv. Roka **mons. Andrija Anišić** te predsjednik Organizacijskoga odbora Kerskog prela **Lazar Cvijin**. Pjesmu „Kolo igra, tamburica svira“ u pratnji tamburaša izvela je **Tamara Štricki**, dok je pjesmu izvedenu na Festivalu bunjevački pisama pod nazivom „Crkva svetog Roka“ izveo **Ladislav Huska**. Nastavljajući uspjeh od prošle godine kada je prikazala svoju prvu samostalnu reviju, mlada kreatorica i vlasnica butika „Mademoiselle“, **Marija Jaramazović**, ove godine prikazala je novu reviju pod nazivom „Kaldrma sa stilom“. Prema prosudbi **Zoltana Bake** i **Petra Gakovića**, najljepšom preljom Kerskog prela proglašena je **Kristina Ivković**, prvom preljom **Ivana Radonjić**, a drugom **Marga Lendvai**. Na prelu su, među ostalim, nazočili i katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, glavni urednik katoličkog mjesečnika *Zvonik* vlč. **Dragan Muharem** te ravnatelj OŠ „Ivan Milutinović“ **Ivan Stipić**. /*Željka Zelić*/

Župno prelo u Žedniku

U pokladnu subotu, 9. veljače, u organizaciji Pastoralnog vijeća župe sv. Marka iz Žednika, održano je četvrto po redu župno prelo na kojemu se okupilo 200 gostiju.

Nakon pozdrava voditeljice programa **Karoline Šarčević**, nazočnima se obratio župnik **Željko Šipek**, koji je blagoslovio druženje. Naši najmlađi i ove su godine pokazali svoje umijeće u kreativnosti, a napose u nastupu pod maskama. Prema glasovima publike, najbolju masku imao je **Danijel Dožai**, drugo mjesto zauzeo je **Marijan Skenderović**, a treće mjesto zauzela su braća **Nikola** i **Vladimir Šarčević**. U izboru za najljepšu prelju sudjelovalo je deset djevojaka, a tročlani žiri činile su **Mira Temunović** koja je i proglasila najljepšu prelju, **Ljubica Vukov** i **Ljubica Fabijan**. Drugom pratiljom proglašena je **Vesna Tikvicki**, prvom **Maja Tikvicki**, a najljepšom **Nataša Vojnić Tunić**. Zahvaljujući brojnim darovateljima svaki gost i ove godine sa prela je odnio neki dar. Vlasnik restorana **Zvonko Vojnić Zelić** je i ove godine sponzorirao večeru za sve sudionike programa. Veliko zalaganje u organizaciji prela pokazala je i ove godine naša vjeroučiteljica i članica Pastoralnog vijeća **Nataša Perčić** koja je uložila puno truda i napora te u organizaciju uključila lijepi broj mladih i djece. /*Ljubica Vukov*/

Lemeški Marin bal

Lemeški Marin bal održan je 2. veljače, a organizator i domaćin bilo je HBKUD „Lemeš“. Kako priliči svakom domaćinu, priređen je kulturno-umjetnički program.

Recitatorice **Kristina Kemenj**, **Antonija** i **Elizabeta Ileš** govorile su stihove na temu prela. Folklorni odjel je pokazao svoje umijeće igranja bunjevačkih plesova. Glumački trio **Ilija Ezgeta**, **Kristijan Kovač** i **Milan Popović** prikazali su četiri skeča, a goste je zabavljao tamburaški sastav „Boemi“. Tijekom večeri priređena je tombola, a glavni zgotitak bilo je putovanje za dvije osobe. Sretne ruke je bio **Atila Antal**, drugu nagradu, pladanj proizvoda UG „Lemeški kulen“ odnio je **Lajčika Kemenj**, a treću i najslađu – tortu, **Mirjana Dujmović**. Kao najbolji plesači pokazali su se **Tamara Brkić** i **Danijel Kanjo**. Da bi ova večer bila ovako lijepa i uspješna, pobrinuli su se mnogobrojni darovatelji. /*Lucia Knezi*/

Župno prelo u Somboru

U župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru, 24. siječnja organizirano je sedmo po redu župno prelo, koje je potaknuo vlč. dr. **Marinko Stantić**, a održano je u prostorijama Udruge Nijemaca „Gerhardt“.

Na prelu se okupilo više od stotinu osoba iz svih somborskih župa i gosti iz Subotice, Tavankuta i Žednika. Neumorno se plesalo, pjevalo i družilo uz tamburaški orkestar „Zlatni zvuci“. Kao i na svakom prelu, tako se i na ovom birala najljepša prelja, a to je ove godine bila **Elena Link**, učenica trećeg razreda OŠ „Dositej Obradović“ u Somboru i prvopričesnica koja redovito pohađa i školski i župni vjeronauk. /*M. Š.*/

Dan posvećenoga života u Zrenjaninu

„Danas slavimo sedamnaesti put dan posvećenog života i apostolskih zajednica. Kao što su Isusa prikazali njegovi roditelji – a zapravo ih je vodio Duh, i preko proroka je govorio Duh, tako smo i mi redovnici jednog trenutka došli u crkvu vođeni nadahnućem Duha Svetoga, kako bismo se posvetili Bogu. Mali Isus nije mogao znati mnogo o tom događaju, ta bilo mu je tek četrdeset dana. Mislim da se i vrlo veliki broj redovnika samo tako prikaže Bogu, da nisu doista ni znali, što će kasnije donijeti život i što zapravo znači prikazanje. U tom prikazanju je sadržano u bilo kojem obliku značenje zajednice. Obavještavati jedan drugoga, poticati jedan drugoga, zajedno planirati programe, molitve, ako je to u skladu sa redovničkim propisima“, rekao je zrenjaninski biskup László Német na blagdan Svijećnice u zrenjaninskoj stolnoj crkvi.

Svečana sveta misa je počela blagoslovom svijeća, a uz biskupa su suslavili: verbit o. **Lajos Suhajda**, salezijanci **Stanko Tratnjek**, **Stojan Kalapiš**, **Janez Jelen** te **Zoltán Varga**. Na misnom slavlju bile su i Školske sestre notrdamke – **Alix**, **Jacinta** i **Bernardeta** iz Kikinde, sestre **Cecilija**, **Kornelija** i **Regina** iz Zrenjanina te sestra **Gizela** iz Mužlje, zajedno sa svojom provincijalkom **Monikom**. *Danas nije lako biti redovnik, puno je lakše o tome razmatrati. Ipak treba uzeti za sveto ono što nam nalažu konstitucije i potrebe današnjeg vremena. Ako budemo bolje upoznali svog utemeljitelja, lakše ćemo ostvariti svoj identitet. Otvorenim srcem i ušima slušajmo glas Duha Svetoga i njegova nadahnuća, pa ćemo znati ispravljati svoje pogreške ili preuska shvaćanja. Tad ćemo biti vjerniji svojem zvanju i karizmi koju smo primili u svojoj redovničkoj obitelji. Neka nam na putu ka tome pomogne dobri Bog i zagovor Blažene Djevice Marije*, naglasio je biskup. Poslije svete mise redovnici i redovnice posjetili su jednu od redovničkih zajednica koja se nalazi na području župe.

/Prema tekstu Szószill Kovács priredio: **Janez Jelen**/

Kroz Godinu vjere u Irigu

Uz završetak blagoslova domova u Vrdniku, te nastavak školskog vjeronauka, susreli smo se u Irigu na dva ukopa, najprije 16. siječnja kada smo se oprostili od **Ilonke Sič** (86), a potom i 17. siječnja kada je pokopan **Tomislav Češković** (85). U božićnom ozračju slavili smo misu uz godišnjicu smrti pok. **Ivice Kohla**, Irižanina koji je pokopan u Münchenu 19. siječnja, a svetoj misi nazočili su njegova supruga **Marika** i sin **Anton**, te prijatelji ove obitelji iz Rume, Novog Sada i domaći Irižani. U nedjelju, 20. siječnja, u Vrdniku je slavljena sveta misa za obitelji **Stipetić** i **Karačić** s porukom: *Gdje Bog dotiče ljude, tu je život. Zato je naš život blagdan. Krist je došao za radost, ljubav, obilje, za ljudsku sreću*, poručio je župnik **Blaž Zmaić**. Na kraju dana župnik je bio gost na slavi Ivanjdan u obitelji **Spasenije Ostojić**.

U petak, 25. siječnja, uz cjelodnevnu nastavu školskoga vjeronauka, župnik je nazočio proslavi školske slave u OŠ u Vrdniku i zajedničkom druženju, a 26. siječnja slavili smo u Irigu svetu misu za pokojne **Mihajla** i **Ilonku Sič**. U nedjelju, 27. siječnja, slavljene su svete mise u filijalama Šatrinci i Dobrodol, kada je obavljen obred blagoslova svijeća i grla uz župnikovu poruku: *Navještaj Božje riječi donosi radost i poziva na slobodu. Naša snaga je radost u Bogu*. Na poziv **Marka Loša**, ravnatelja SŠ „Branko Radičević“ u Rumi, župnik je istoga dana nazočio svetosavskoj proslavi i zajedničkom druženju s nastavničkim osobljem i brojnim gostima. U četvrtak, 31. siječnja, oprostili smo se u Vrdniku od pokojne **Agneze Lovrić** (80).

Na blagdan Svijećnice, 2. veljače, slavljena je sveta misa s blagoslovom svijeća za pok. **Rozaliju Mulaj**. U nedjelju 3. veljače, uz spomendan sv. Blaža i slavlje župnikova rođendana i imendana, krštena je **Elena Mihajlik** iz Šatrinaca. U Vrdniku je slavljena sveta misa za pok. **Anu Feješ**. Župnik je u obje crkve počastio sve vjernike o svojem imendanu. Sutradan, 4. veljače, u nazočnosti svih srijemskih svećenika i biskupa, župnik nazoči redovitoj mjesечноj duhovnoj obnovi u Petrovaradinu. U utorak, 5. veljače, služena je sveta misa za pokojnu **Agatu** i sve članove iz obitelji **Pavliček** (od **Slavice Ivanić**). U posebnom ozračju slavimo 10. veljače u Šatrinacima svetu misu za pokojne **Stevana** i **Katicu Novak** te u Dobrodolu uz nakanu darovatelja, o. **Koler**, uz župnikovu poruku da je naša najveća zadaća ljude oduševljavati za Boga. /f. f./

Duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije

U Petrovaradinu je 4. veljače održana duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije. Duhovnu obnovu je predvodio vlč. **Vjekoslav Lulić**, župnik u Golubincima. Tema duhovne obnove bila je „Godina vjere“.

Vjekoslav je istaknuo kako o vjeri možemo govoriti danima, ali pitanje koje si postavljamo je kako mi svoju vjeru koju smo prihvatili živimo i prenosimo drugima. *Da bi netko prenio vjeru drugome, prije svega mora svoju vjeru živjeti. Sve što je izrečeno pokazuje nam koliko nam je „Godina vjere“ potrebna. Potrebna je zato što je naša vjera danas pred izazovima modernoga svijeta. Ljudi koji su svoju vjeru doživjeli tradicionalno, u današnje vrijeme takvu tradicionalnu vjeru lako i brzo izgube, zaborave. Ili pak, s druge strane, traže nešto drugo, nešto novo, istaknuo je predavač. Kroz razgovor dalje su se na obnovi iznosila razna svjedočanstva i problemi s kojima su se susreli svećenici u svojem poslanju, gdje je izrečeno da tradiciju treba gajiti, ali ne ostati samo na njoj, nego vjernicima, ljudima ponuditi vjeru, i to onakvu kakvu nam je Krist predao. Duhovna obnova završila je kratkim razmatranjem u kapelici.*

Tomisav Mađarević

Predavanje prof. Ivica Čatića u Zemunu

U prostorijama knjižnice i čitaonice „Ilija Okrugić“, prof. Ivica Čatić nastavio je svoja biblijska predavanja „Uvod u kršćanstvo“. U siječnju svoja je razmišljanja fokusirao na deveto i deseto poglavlje evanđelja po Ivanu.

Najslikovitije, pravo remek djelo Ivanova dramatskog pripovijedanja jest prikaz ozdravljenja slijepca od rođenja. Motiv svjetla dolazi na ovom mjestu do svog punog izražaja, a to je svjetlo u tijesnoj vezi s Isusovom moći da povratu slijepcu vid. Svakako je važno istaknuti da su život i svjetlo, kada se sažetije proanalizira ovaj dio evanđelja po Ivanu, zapravo jedno jer čovjek kada se rađa kaže se da dolazi na svjetlo. Duhovno slijepilo je nešto s čim se često susrećemo jer čovjek nije svjestan da svako područje njegovog života postaje jasnim i korisnim tek kada dođe pod svjetlo njegove inteligencije, rekao je predavač. Kada je u pitanju deseto poglavlje u njemu se naj-

više ističe usporedba Isusa s dobrim pastirom. Slika pastira duboko je ukorijenjena u biblijskoj tradiciji. Pravom, brižnom pastiru u ovom dijelu Biblije suprotstavljen je tuđinac od kojeg ovce bježe jer ga ne poznaju. Zbog usporedbe Isusa ne samo s dobrim nego i Velikom pastirom nastaje podvojenost među Židovima. Proces protiv Isusa započet je tijekom njegova prvog posjeta Hramu a nastavljen tijekom sljedećeg posjeta odlukom da ga se ubije. *Nisu ga spoznali kao Očeva Jedinorođenca s kojim je on jedno, kao jaganjca koji dobrovoljno polaže svoj život za otkupljenje svijeta. Tom prigodom Isus usmjerava njihovu pažnju na štovanje Pisma koje, u ovom slučaju, i neka druga bića naziva bogovima kao i da je on onaj koga je posvetio Otac, da je Otac posvetio novi Hram, novo susretnište Boga i čovjeka. Nakon toga su ga namjeravali opet kamenovati, ali im on izmiče i ode na onu stranu Jordana, mjesto gdje je prije Ivan krstio. To je za Isusa zapravo bilo mjesto gdje započinje novo razdoblje njegova života, odnosno njegova neminovnog stradanja, zaključio je predavač.* Ima li boljeg zaključka i boljeg pitanja koje bi sa ovih predavanja trebali ponijeti domovima: „Koliko smo mi duhovno slijepi ili otvoreni za svjetlost života?“.

Danijela Lukinović

Blagdan sv. Ivana Bosca u Mužlji

Blagdan „oca i učitelja mladeži“, sv. Ivana Bosca, svečano je proslavljen u crkvi Imena Marijina u Mužlji 31. siječnja. Misno slavlje tim povodom predslavio je zrenjaninski biskup msgr. dr. Ladislav Német, a sumisili su: generalni vikar i novobečejski župnik msgr. József Mellár, iz Zrenjanina apostolski protonotar msgr. Jenő Tietze, msgr. László Suhajda i János Hallmai; župnik iz Nove Crnje Pál Szemerédi, isusovac iz Novog Kneževca dr. János Sóti, te mužljanski salezijanci Stojan Kalapiš, Stanko Tratnjek, Janez Jelen i Zoltán Varga.

Lijepu mužljansku župnu crkvu ispunila su djeca iz nižih razreda osnovne škole sa svojim učiteljima, ravnateljem te

Don Bosco je imao san, u kojem je hodao po ružama; ali trnje je počelo probadati njegovu obuću, pa su mu noge bile sve krvave. Kad je došao do kraja perivoja, njemu i njegovim suradnicima lijepa Gospa je izliječila rane. Slično i danas odgoj mladih zahtijeva trud i žrtvu. Nemojte se toga bojati, jer time stvarate bolju budućnost ovdje na zemlji, a mladima osiguravate sretnu budućnost i na nebesima, zaključio je biskup.

Nakon svete mise djeca su dobila slatkiše, a odrasli divne knjige, koje neumorno piše bivši kikindski župnik msgr. József Botka. Profesori i salezijanski suradnici su se pridružili svećenstvu na zajedničkom objedu. Ravnatelj škole i mjesni biskup izrazili su zadovoljstvo lijepom suradnjom između Crkve i škole. Školski vjeronauk u Mužlji pohađa 98% katoličke djece, što ima dobre posljedice na učenje i cjelokupno vladanje.

Janez Jelen

predsjednikom mjesne zajednice Zoltánom Hallaijem, prijateljima don Bosca i njihovim predsjednikom Miroslavom Tripkovićem, a nazočili su i mladi iz internata Emaus i njihovi odgojitelji Zsolt Gerdof i Ferenc Gabona koji je skupa sa nastavnicom Magdi Váczi čitao misna čitanja, a molitvu vjernika momci iz đačkog internata Emaus. Uz gitaru ih je pratio zbor mladih pod ravnanjem Kovács Kornélije Sándor Donát, a zbor odraslih je vodila prof. Márta Rontó.

U propovijedi, biskup Német je istaknuo kako je žrtva don Boscova života, njegovih salezijanaca i drugih sljedbenika, spasila i još uvijek spašava od vječne propasti mnoge mlade ljude.

Papina poruka za korizmu

Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2013. „Vjera u ljubav rađa ljubav - 'I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj' (1 Iv 4, 16)“ predstavljena je 1. veljače u prostorijama Tiskovnog ureda u Vatikanu.

U kontekstu Godine vjere, Papa u svojoj poruci nudi vjernicima razmišljanje o odnosu između vjere i ljubavi, odnosno između vjere u Boga Isusa Krista i ljubavi. Papa ističe kako ne smijemo nikada razdvajati ili, čak, suprotstavljati vjeru i ljubav. Te su dvije teologalke kreposti duboko povezane i pogrešno je vidjeti među njima kontrast ili „dijalektiku“. S jedne strane, naime, nedvojbeno je ograničen stav onih koji stavljaju tako snažan naglasak na prioritet i presudnost vjere da podcjenjuju i gotovo preziru konkretna djela ljubavi i ovu svode na neku općenitu humanitarnost. S druge strane, međutim, isto je tako ograničavajuće zastupati stav o nekoj pretjeranoj premoći ljubavi i njezine djelotvornosti i smatrati kako djela zamjenjuju vjeru. Za zdravi duhovni život je nužno kloniti se bilo fideizma bilo moralističkog aktivizma, upozorava Papa u poruci te dodaje kako se kršćanski život sastoji u stalnom usponu na „brdo“ susreta s Bogom a zatim silaženju među ljude, noseći ljubav i snagu koje nam taj susret daje, tako da svojoj braći i sestrama služimo istom Božjom ljubavlju.

Kontemplacija i djelovanje, piše u nastavku poruke Papa, moraju istodobno postojati i međusobno se upotpunjavati. Prioritet uvijek ima odnos s Bogom a pravo evanđeosko zajedništvo mora biti ukorijenjeno u vjeri. Ponekad se, naime, nastoji ograničiti izraz „ljubav“ na solidarnost ili jednostavno pružanje humanitarne pomoći. Važno je, naprotiv, podsjetiti da je najveće djelo ljubavi upravo evangelizacija, odnosno „posluživanje Riječi“. Nema većeg dobročinstva, pa tako ni čina milosrđa, koji se može iskazati bližnjemu od lomljenja kruha Božje riječi, od toga da ga se učini dionikom Radosne vijesti evanđelja, da ga se uvede u odnos s Bogom: evangelizacija je najviša i najcjelovitija promocija osobe, ističe Papa.

Razlažući zatim odnos između vjere i djela ljubavi, Papa opaža da djela ljubavi nisu u prvom redu plod čovjekova truda i napora, nešto čime bi se on hvastao, nego se rađaju iz same vjere, izviru iz milosti koju Bog daje u obilju. Vjera bez djela je poput stabla bez plodova: te se dvije kreposti uzajamno podrazumijevaju. Tradicionalnim smjernicama za kršćanski život, korizma nas poziva upravo da jačamo svoju vjeru pomnijim i dužim slušanjem Božje riječi i sudjelovanjem u sakramentima i, istodobno, da rastemo u ljubavi, u ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, također preko konkretnih smjernica

vezanih uz post, pokoru i milostinju, piše Papa u svojoj ovogodišnjoj poruci za korizmu. /IKA/

U Vatikanu objavljena dva apostolska pisma Benedikta XVI.

U Vatikanu su 25. siječnja objavljena dva apostolska pisma u obliku motu proprija, kojima se nadležnost za sjemeništa prenosi s Kongregacije za katolički odgoj na Kongregaciju za kler, a nadležnost za katehezu prenosi se s Kongregacije za kler na Papinsko vijeće za novu evangelizaciju.

S motu propijem „Ministrorum institutio“ Papa Kongregaciji za kler povjerava promociju i pravo svega što se odnosi na obrazovanje, život i službu svećenika i đakona. Motu proprijem mijenja se ime Kongregacije za katolički odgoj (u sjemeništima i institutima) u Kongregaciju za katolički odgoj (u institutima za studij), a nadležna je za ustroj akademskog studija teologije i filozofije, dok je Kongregacija za kler odgovorna za sve što se odnosi život i rad svjetovnih svećenika i đakona. Papinsko djelo za svećenička zvanja premješteno je kod Kongregacije za kler, a ukinuto je Povjerenstvo za pravedniju raspodjelu svećenika u svijetu.

S motu proprijem „Fides per doctrinam“ odgovornost za katehezu, dakle za poučavanje Katekizma, Papa s Kongregacije za kler prenosi na novo Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije. /IKA/

Započele korizmene duhovne vježbe za Papu i Rimsku kuriju

Kao što je u podnevnom nagovoru Sveti Otac najavio, danas, 17. veljače, u 18 sati, u kapeli Redemptoris Mater u Apostolskoj palači, započele su korizmene duhovne vježbe za Papu i Rimsku kuriju.

Te su duhovne vježbe, koje će završiti u subotu 23. veljače, jedna od posljednjih obveza u papinstvu Benedikta XVI., a vodit će ih predsjednik Papinskoga vijeća za kulturu kardinal Gianfranco Ravasi. Tema je vježbi „Ars orandi, ars credendi. Božje lice i čovječje lice u molitvi psalma“. /IKA/

Benedikt XVI.

kao pustinjač u srcu Vatikana

Nova rezidencija Benedikta XVI. bit će nekadašnji samostan sestara „Mater Ecclesiae“ u Vatikanskim vrtovinama.

Svoje buduće utočište Joseph Ratzinger viđao je često šecući se po vatikanskom brežuljku i moleći krunicu u poslijepodnevnom satima sa svojim privatnim tajnicima Georgom Gänsweinom i Alfredom Xuerebom.

Samostan je 1994. otvorio papa Ivan Pavao II., želeći da klauzurne redovnice i u Vatikanu budu stalne moliteljice i podsjetnik na važnost kontemplacije, tišine i pokore. Zajednice raznih redova časnih sestara izmjenjivale su se u tom samostanu svakih pet godina, a od 2012. godine samostan je dokinut i zgrada je od tada prazna.

Oko 450 četvornih metara tog prostora preuredit će se u buduću rezidenciju pape Ratzingera u kojoj će živjeti sa svojim suradnicima. Uz stambeni dio predviđene su i prostorije kao što su ured, arhiv, knjižnica, kuhinja, blagovaonica i soba za rekreaciju. O. Federico Lombardi, predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice, ističe da Papa nema posebnih zahtjeva i da uređenje njegova novog doma neće puno stajati, ali kod uređenja svakako će se voditi računa o životnoj dobi i o potrebama 86-godišnje osobe.

Papa koji voli prirodu moći će se odmarati u okruženju koje potiče na divljenje i na molitvu. Na proljeće, ako radovi na preuređenju budu tekli po planu, tada već bivši papa moći će se radovati rascvjetalim ružama ispod svog prozora koje su nazvane „Papa Ivan Pavao II.“ /IKA/

Konklave bi mogle započeti između 15. i 19. ožujka

Ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice o. Federico Lombardi 13. veljače novinarima je predstavio Papin raspored do kraja veljače.

Tako će imati predviđena primanja s političarima i biskupima te s talijanskim premijerom Marijom Montijem. Sljede duhovne vježbe, a u subotu 23. veljače susret s talijanskim predsjednikom Giorgiom Napolitanom.

Redoviti su nedjeljni podnevni nagovori i audijencija u srijedu 27. veljače, a 28. veljače prije podne oprostit će se od Kardinalskoga zbora te popodne helikopterom odletjeti u Castel Gandolfo. U 20 sati počinje sedisvakancija (razdoblje upražnjene papinske stolice). Kardinali će se sljedećih dana sastajati da bi razmotrili najvažnija pitanja Crkve i s tim u vezi odredili moguće konklave, a to znači, kako ističe Lombardi, da bi mogle početi između 15. i 19. ožujka. Prema važećim pravilima, konklave moraju započeti između 15. i 20. dana nakon što papinska stolica ostane ispražnjena. „Tako bismo novoga papu mogli imati već za Uskrs“, napomenuo je Lombardi. /IKA/

Beatifikacija vlč. Miroslava Bulešića

Državno Tajništvo Svete Stolice, dopisom od 12. veljače 2013. godine, priopćilo je da je Sveti Otac dopustio da se obred proglašenja blaženim sluge Božjega Miroslava Bule-

šića, dijecezanskog svećenika, obavi u Porečkoj i Pulskoj biskupiji u subotu, 28. rujna 2013. godine. Predstavnik Svetog Oca na spomenutom slavlju bit će pročelnik Kongregacije za kauze svetih kardinal Angelo Amato. /KTA/

Svetoga Oca u svijetu predstavlja 99 nuncija

Trenutačno u svijetu ima 99 apostolskih nuncija raspoređenih diljem svijeta, od čega su neki zaduženi za više od jedne zemlje.

Prema podacima koje je prošle nedjelje objavio talijanski list *Avvenire*, gotovo polovica su Talijani (48), što je niži postotak nego u prošlosti (1961.: 48 nuncija od ukupno 58 bilo je iz Italije, to jest 83%; a 1978. bilo ih je 55 od 75, ili 73%).

To je tendencija sa sigurnim smanjivanjem, jer je papa Benedikt XVI. uzdigao 41 novoimenovanoga nuncija na rang episkopata, od čega je samo 15 Talijana (37%). Međutim, papinski predstavnici u crkveno i/ili politički važnim zemljama, poput Francuske, Španjolske, Velike Britanije, Poljske, Sjedinjenih Država, Brazila i Italije, još su uvijek Talijani.

Drugi su nunciji uglavnom iz Europe (26, od čega je 6 Poljaka, 5 Španjolaca i isto toliko Francuza). Također ima nuncija iz Azije (12), Sjeverne Amerike (7, svi Amerikanci), Afrike (5), i dvojica iz Latinske Amerike. /KTA/

„Zgode, misli i anegdote bl. Ivana Pavla II.“

Knjiga Janusza Poniewierskog u nakladi Verbuma

„Odjeci vjere“ Josipa Turčinovića

Knjiga u izdanju Kršćanske sadašnjosti

Predstavljena „Mudrost svetih“

Kao svojevrsna galerija „Mudrost svetih“ sadrži portrete svetaca koje je papa Benedikt XVI. spominjao u svojim govorima, homilijama, enciklikama, katehezama

„Hod s Kristom kroz liturgijska slavlja i riječi evanđelja“

Zbirka liturgijskih meditacija s. Judite Čovo u izdanju Glasa Koncila

Obratite se i vjerujte evanđelju!

Unutarnja pokora

Isus poziva na obraćenje. Taj poziv je bitna sastojnica navještaja o Kraljevstvu: *Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!* (Mk 1,15). No, Kristov poziv na obraćenje odzvanja i sada trajno u životu kršćana. To drugo obraćenje je trajan zadatak cijele Crkve, koja u svom krilu obuhvaća grešnike i koja, u isti mah sveta i uvijek potrebna čišćenja, neprestano vrši pokoru i obnovu. To nastojanje oko obraćenja nije samo ljudsko djelo: pokret je raskajanog srca (Ps 51,19), što ga milost privlači i potiče da odgovori milosrdnoj ljubavi Boga koji nas je prvi ljubio.

Isusov se poziv na obraćenje i pokoru, ne odnosi prvenstveno na vanjska djela, na *kostrijet i pepeo*, postove i mrtvljenja, već na obraćenje srca, na unutarnju pokoru. Pokornička djela ostaju bez nje neplodna i lažna; unutarnje obraćenje, naprotiv, teži da izrazi taj stav vidljivim znakovima, kretnjama i djelima pokore.

Unutarnja pokora korjenito je preusmjerenje cijelog života, povratak i obraćenje k Bogu svim srcem, raskid s grijehom, odvratanje od zla, zajedno s osudom zlih djela koja smo počinili. Ona istodobno obuhvaća želju i odluku za promjenom života s nadom u Božje milosrđe i pouzdanjem u pomoć njegove milosti. To obraćenje srca popraćeno je spasonosnim bolom i zalošću koju su Oci nazivali animi cruciatus (muka, mučnina duha), compunctio cordis (skrušenje srca).

Čovjekovo je srce teško i otvrdnulo. Treba da Bog dade čovjeku novo srce. Obraćenje je prije svega djelo Božje milosti, koja nam srca vraća Bogu: *Vrati nas k sebi, Gospodine, i obratit ćemo se* (Tuž 5,21). Bog nam daje snage da počnemo iznova. I naše srce, otkrivajući veličinu Božje ljubavi, biva potreseno strahotama i težinom grijeha te se počinje bojati da grijehom uvrijedi Boga i bude od njega odijeljen. Čovjekovo se srce obraća gledajući u onoga koga su naši grijesi probili.

Nakon Uskrsa, Duh Sveti je onaj koji *dokazuje svijetu što je grijeh* (Iv 16,8-9), odnosno to što svijet nije povjerovao u onoga koga je Otac poslao. Ali taj isti Duh, koji otkriva grijeh, jest Tješitelj koji čovjekovu srcu daje milost kajanja i obraćenja.

Mnogostruki oblici pokore u kršćanskom životu

Unutarnja pokora kršćana može poprimiti veoma različite izraze. Sveto Pismo i Oci naročito ističu tri oblika: *post, molitvu i milostinju* – jer izražavaju obraćenje u odnosu prema samome sebi, u odnosu prema Bogu i u odnosu prema drugima. Osim, dakle, korjenitog očišćenja koje biva krštenjem ili mučeništvom, ovi oblici, kao sredstva za postizanje oprostjenja grijeha, naznačuju napore poduzete u vidu pomirenja sa svojim bližnjim, pokorničke suze, brigu za spas bližnjega, zagovor svetaca i vršenje ljubavi koja *pokriva mnoštvo grijeha* (1 Pt 4,8).

Obraćenje se u svakodnevnom životu ostvaruje vanjskim znakovima pomirenja, brigom za siromašne, vršenjem i obranom pravednosti i prava, priznanjem pogrešaka pred braćom, bratskom opomenom, preispitivanjem života, ispitom savjesti, duhovnim vod-

stvom, prihvaćanjem trpljenja te ustrajnošću u progonstvu zbog pravde. Najsigurniji put pokore jest – svakodnevno uzimati svoj križ i ići za Isusom.

Euharistija i Pokora. Svakodnevno obraćenje i pokora nalaze svoj izvor i hranu u Euharistiji, jer se u njoj upriputnjuje Kristova žrtva po kojoj smo pomireni s Bogom; njome se hrane i jačaju oni koji žive Kristovim životom; ona je kao *ustuk koji nas oslobađa od svakodnevnih pogrešaka te čuva od smrtnih grijeha.*

Čitanje Svetoga pisma, molitva bogoslužja časova, Gospodnja molitva, svaki iskreni bogoštovni čin ili pobožnost oživljuje u nama duh obraćenja i pokore te pridonosi oproštenju naših grijeha.

Vremena i dani pokore u tijeku liturgijske godine (korizmno vrijeme i svaki petak na spomen smrti Gospodine) jesu jaki trenuci pokorničke prakse Crkve. Ta su vremena naročito prikladna za duhovne vježbe, pokornička bogoslužja, hodočašća u znak pokore, svojevrijedno odricanje kao post i milostinja, te bratska raspodjela dobara (kariativna i misionarska djela).

Razvoj obraćenja i pokore Isus je divno opisao u prispodobu o *rasipnom sinu*, u kojoj je središnji lik *milosrdni otac* (Lk 15,11-24): privlačnost varljive slobode i napuštanje očinske kuće; krajnja bijeda u kojoj se sin našao nakon što je uludo potrošio imetak; duboko poniženje što mora čuvati svinje, i još gore, što želi nasititi se rogačima što su ih jele svinje; razmišljanje o izgubljenim dobrima; kajanje i odluka da se prizna krivim pred Ocem; put povratka; velikodušan doček Očev; Očeva radost – to su, eto, neke naznake puta obraćenja. Lijepa haljina, prsten i svečana gozba jesu simboli novog života, čistog, časnog i punog radosti. To je život čovjeka koji se vraća Bogu i u krilo svoje obitelji – Crkve. Jedino Kristovo srce, jer poznaje dubine Očeve ljubavi, moglo nam je, na tako jednostavan i lijep način otkriti preobilje njegova milosrđa.

24. 02. 2013.

2. korizmena nedjelja

Post 15,5-12. 17-18;
Ps 27,1. 7-8a. 8b-9. 13-14;
Fil 3,17-4,1;
Lk 9,28b-36

U preobraženju Isus predstavlja istinsku nada čovječanstva i ispunjenje Staroga zavjeta. U tom uzvišenom trenutku objave Božje slave, trojica apostola bore se sa snom. Oni ovdje ustvari predstavljaju nesposobnost nas ljudi da obuhvatimo Otajstvo, koje nas nadmašuje. Ipak, oblak Božje prisutnosti i slave i njih pokriva. Čak slušaju i riječi iz Očevih usta: *Ovo je Sin moj, Izabranik, Njega slušajte*. Previše je to za njih. Istodobno ih zahvaća i strah i divljenje. Željeli bi ostati u ovom trenutku iskustva neba i izbjeći silazak s brda u svakodnevnicu. Slava, Mojsije i Ilija iščezavaju. Ostao je Isus sâm, sama istina, sâm život i sâm put spasenja. Ovo viđenje ne oslobađa učenike tereta svakodnevice, često ogoljene svjetlom s Tabora. Neće ih to viđenje poštediti ni napora vjere u trenucima kušnje, kad će Isusova bijela odjeća biti iscijepana a njegovo preobraženo lice poniženo. Ali sjećanje na ovo viđenje pomoći će im razumjeti, da se preko muke i trpljenja dolazi do pobjede uskrsnuća.

3. 03. 2013.

3. korizmena nedjelja

Izl 3,1-8a. 13-15;
Ps 103,1-2. 3-4. 6-7. 8.11; 1
Kor 10,1-6. 10-12;
Lk 13,1-9

Čovjek nije zato stvoren da zatire život. Kako shvatiti da čovjek, obdaren razumom, tako nešto može i priželjkivati? Iskustvo nas ovdje opovrgava, sve do toga da se počinje sumnjati u ljudsku čežnju za puninom života, pa sve do negiranja njezine mogućnosti. Ipak, Isus nam donosi nešto novo, što su *mnogi proroci i pravednici željeli vidjeti, ali nisu vidjeli, i čuti, ali nisu čuli* (usp. Mt 13,17). Radi se o neizbježnoj Prisutnosti, koja provocira. Radi se o vlasti koja je do tada bila nepoznata, a ima moć u ljudskom srcu probuditi najplemenitije čežnje. Ovaj čovjek, Isus, sve one koji ga slijede poziva da svoje životne odluke stave pred njega. No, postoji nekakav tajanstveni čovjekov otpor upravo prema onomu koga najviše treba, prema Bogu. U borbi za pobjedu nad tim otporom Krist daje svoj život, da bi nam dao *dobru nadu i mogućnost pokajanja za grijeha* (usp. Mudr 12,19). Tu borbu svaki vjernik pozvan je odgovorno nastaviti, bez zavaravanja da je može dovršiti prije vremena. Gospodin je strpljiv, baš kao i s onom smokvom iz prispodobe, no o kraju ne odlučujemo mi, nego on. Zato je pravi trenutak za donošenje ploda upravo ovaj, sada.

10. 03. 2013.

4. korizmena nedjelja

Js 5,9a. 10-12;
Ps 34,2-3. 4-5. 6-7; 2
Kor 5,17-21; Lk 15,1-3. 11-32

Bože, ti si nas sa sobom pomirio po Riječi svojoj – ova molitva odzvanja danas u našim crkvama. Evanđelje nam naviješta milosrđe koje se već dogodilo, te nas poziva da ga što prije primio. *Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom* – veli sv. Pavao (2Kor 5,20). Milosrdni otac iz evanđelja nije mlađem sinu zapriječio da napusti obiteljski dom. Poštuje sinovljevu slobodu, mada će on upravo u zlorabeći tu slobodu samom sebi nauditi. No, otac se nikad ne umara čekati. On čeka sve do trenutka kad će sina ponovno zagrliti u svom domu. Naspram očeve ljubavi, sinovljev grijeh dolazi još više do izražaja. Patnja i oskudica koje je mlađi sin podnio posljedica su njegove želje neovisnošću i autonomijom, za napuštanjem oca. Nostalgija izgubljenog zajedništva u njemu budi drugačiju čežnju: da se vrati na obiteljsko ognjište. Ova čežnja srca, potpomognuta milošću, početak je obraćenja koje svatko od nas moli od Boga. Sigurni smo da će nas otac uvijek prihvatiti. Lik starijeg sina podsjeća nas da se ne vladamo kao sinovi i kćeri, ako nemamo iste osjećaje kao i otac. Opraštanje se događa po prepoznavanju potrebe da i nas same Otac uvijek prihvaća. Samo tako Uskrs za nas postaje slavije primljenog opraštenja i prava bratstva.

17. 03. 2013.

5. korizmena

Iz 43,16-21;
Ps 126,1-2a. 2b-3. 4-5. 6;
Fil 3,8-14; Iv 8,1-11

Blizu je čas kad će Krist objaviti svoju najveću moć – tako teško razumljivu za nas ljude – po smrti na križu. To je *Židovima sablazan, poganima ludost* (1Kor 1,23). On je već ranije svojim učenicima govorio o križu. Uvijek ih je i začudio i zbunio takvim govorom. Naprotiv, namjesto patnje za druge, oni su znali za nerijetke pojave da čovjek koristi slabost drugih kako bi potvrdio svoju moć. A Isus im je govorio: *Kraljevi gospoduju svojim narodima i vlastodršci nazivaju sebe dobrotvorima. Vi nemojte tako* (Lk 22,25). Farizeji koriste jadnu ženu, zatečenu u grijehu, da Isusa iskušaju. Ustvari tako mu daju priliku da na konkretnom primjeru pokaže načela svoga nauka. On najprije ističe njihovu dvoličnost: *Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen*. Potom uklanja mogućnost bilo kakvog nadmudrivanja prozivajući njihovu krivnju jer ne poznaju Zakona, tj. da je Bog, vrhovni sudac, *blag te da vladá praštanjem, jer on čini sve što mu se sviđi* (usp. Ps 115,3). Konačno, Isus mnoštvu pokazuje da nema većeg očitovanja vlasti od praštanja. Ustvari, samo nam Krist, koji iz ljubavi umire na križu, daruje novi i vječni život po milosti opraštenja.

28. veljače

Blaženi Timotej Trojanowski

(* 29. srpnja 1908. + 28. veljače 1942.)

- Sin siromašne obitelji ● imao tri brata ● završio samo tri razreda osnovne škole ●
- od malih nogu radio za samohranu majku i braću ● s 22 godine stupio u samostan ●
- krsno ime Stanislav zamijenio redovničkim Timotej ● radio na raspačavanju časopisa ●
- radio je i kao poljodjelac ● njegovao bolesnike ● deportiran u Varšavu ● zatvoren u Auschwitz ●
- logoraš broj 25431 ● marljiv radnik ● dobar prema svima sve do smrti ●

U svemu se podložan Božjoj volji

Stanislav Trojanowski se rodio 29. srpnja 1908. godine u zaseoku Sadlowo (istočno od grada Toruna u središnjoj Poljskoj). Rođen je u siromašnoj obitelji, a imao je još tri brata. Otac mu je umro u Prvom svjetskom ratu, pa je Stanislav vrlo rano morao početi raditi kako bi se prehranila obitelj. Završio je samo tri razreda osnovne škole. Tako je radio do svoje 22. godine, kad se 1930. godine javio za kandidata redovnika konventualaca u mjestu Niepokalanów. U samostanu ga je primio otac Alfons Kolbe – mlađi brat svetoga Maksimilijana Kolbea. Nakon višemjesečne kandidature 1931. godine, Stanislav je počeo novicijat, kad je dobio novo, redovničko ime Timotej. Njegovo redovničko geslo je pokazalo njegovo opredjeljenje, da se u svako vrijeme i na svakom mjestu slobodnom voljom podloži volji Božjoj.

Raspačavao časopise

U samostanu je radio na raspačavanju časopisa „Rytir Neposkvrnėnė“ (Vitez Bezgrješne). Svoje dužnosti je tako dobro obavljao, da je vremenom stao na čelo toga odjela časopisa. Starao se u samostanu i za svakodnevne potrebe redovnika, a radio je i ratarske i sve druge poslove koji su se imali obaviti u samostanu. Nerijetko je njegovao i dvorio bolesnu subraću. Vječne zavjete je položio 11. veljače 1935. Brat Timotej je cijeli svoj redovnički život proživio u Niepokalanovu. Za trajanja rata na samostan je palo nekoliko bombi, kad su se redovnici mogli evakuirati. Među onima koji su ostali u samostanu bio je i brat Timotej. Pobožni redovnici nisu htjeli napuštati svoga samostana.

Samostan – tamnica – Auschwitz

A onda je došao 17. veljače 1941. godine. U Niepokalanovu se pojavila njemačka državna policija. Franjevce su najprije deportirali u gestapovsku tamnicu u središtu Varšave. Među pet zatvorenih redovnika je bio i sveti Maksimilijan Kolbe. Nijemci su 14. listopada 1941. godine uhitili još šest redovnika, te i njih zatvorili u Varšavi. Franjevci iz druge skupine su deportirani 8. siječnja 1942. godine u koncentracijski logor Auschwitz - Osvėtim. Jedan od deportiranih je bio i blaženi brat Timotej. U logoru je dobio broj 25431. Drugi je bio brat Bonifacije Źukowski, koji je također proglašen blaženim. U logoru je brat Timotej prevozio građevinski materijal, kopao jame. Strpljivo je podnosio sve najteže logoraške nevolje. Nije ga slomila ni studen od -20 stupnjeva, ni glad, ni ekstremno težak rad. Tako iscrpljenom nikada nije ponestalo snage da pomaže, tješi i hrabri druge logoraše.

Radio je i služio svima dok 28. veljače 1942. godine nije umro u logorskoj bolnici. Neposredni uzrok smrti je bila upala pluća. Tada su mu bile 34 godine.

Od toga je 12 godina proveo u redu konventualaca. Svjedoci junačke dobrote, života i smrti brata Timoteja su bila druga dva konventualca iz Niepokalanova: brat Ferdinand Kasz i brat Waclaw Ruciński, koji su zajedno s njim bili u koncentracijskom logoru, ali su doživjeli oslobođenje.

Jedan od 108 poljskih mučenika

Na spomendan svetoga Antuna, 13. lipnja 1999. u Varšavi je blaženi papa Ivan Pavao II. proglasio 108 poljskih mučenika iz Drugoga svjetskog rata. Među tih 108 mučenika bilo je 3 biskupa, 52 biskupijska svećenika, 26 svećenika redovnika, 3 bogoslova, 7 braće redovnika laika, 8 redovnica i 9 svjetovnjaka. Zajedno s bratom Timotejem Trojanowskim Ivan Pavao II. je blaženim proglasio i šest daljnjih konventualaca: o. Antonina Bajewskog, o. Pija Bartosika, o. Ahila Puchała, o. Hermanna Stępieńa, o. Inocenta Guza a brata Bonifacija Źukowskog.

Blaženi Timotej je zaštitnik braće laika, redovnika – tiskarskih radnika, radnika, progonjenih ljudi, siročadi, plućnih bolesnika.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Euharistija i duhovna iskustva o. Gerarda Stantića

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Poznato nam je iz brojnih vlastoručnih zapisa našega sluga Božjega da je imao duhovnih iskustava osobito kada se spremio za slavlje Euharistije svakog 25. u mjesecu, propovijedao hrvatskim i mađarskim jezikom o „Malom Isusu“. Posjedujemo njegova svjedočanstva zapisana na latinskom jeziku u samostanskom ljetopisu pod pseudonimom „Uno ex nostris Deus dedit ‘unionem““ (Jednome od naših Bog je dao milost „sjedinenja“).

Doduše, „sjedinenje“ se događa, na objektivnoj razini, u duši svakog kršćanina kada je u posvetnoj milosti, te pun vjere i ljubavi prema Bogu se pričesti. Međutim, Gerard govori o posebnom iskustvu koje doživljava kad slavi Euharistiju s pukom svakog 25. u mjesecu. Kao samostanski kroničar, opisuje na latinskom jeziku, kojim je uređivao samostansku kroniku, „Jednome od naših Bog je dao milost ‘sjedinenja““.

U samom slavljenju sv. mise događa mu se da kuša Isusovu blizinu, ali onu koja se ne ograničava samo na osobno iskustvo „sjedinenja s Bogom“, na ljubav svakim disanjem, da gori i miriši cio svijet od Božje ljubavi. Zapisao je: „Želim da dišeš na mene iz sv. Hostije. Želim udisati i izdisati da sav svijet s Tobom i Tvojom ljubavlju napunim. Moja „Mistika je što je vama, Isuse i Marijo, milo“.

U kratkoj raščlambi ovog teksta, kao i u mnogim drugim njegovim zabilježbama o Euharistiji, vidimo kako njegovo klanjanje euharistijskom Isusu nikada nije samo za vlastitu korist, jer kada slavi Euharistiju ili se euharistijskom Isusu klanja, on uvijek misli na duše i na njihovo spasenje! Njegovo klanjanje ili slavlje Euharistije nije samo za intenzivniji susret s Isusom, nije samo kontemplacija, nego je obilježeno u isto vrijeme zauzetošću za duše, jer: „Duše su skupe kao Isusov život“! Držim da ovo zapažanje nije bez dosljedne i logične povezanosti s vlastitom redovničkom karizmom od koje Gerard dosljedno živi. On je, doduše, držao do kontemplativne dimenzije svoga poziva u Karmelu ali vjeruje, po učenju sv. Ivana od Križa, da „Malo čiste ljubavi vrijedi

za Crkvu više nego sva djela“, da je često, pa i svakidašnje primanje Euharistije ne samo od koristi za pojedine duše nego rast u duhovnom životu i za dobro Crkve.

Nedavno sam negdje pročitao kako neki prigovaraju zbog toga što mnogi vjernici danas primaju sve češće sv. Pričest. Autor pak članka ističe sve koristi što za kršćanski život pruža Euharistija. Držim da bi i oni, osobito ako o Euharistiji razmišljaju kao o. Gerard, preporučivali čestu pa i svakidašnju sv. Pričest.

O. Gerard je negdje zapisao: „Ljubavi nam daj pa se za nas ne staraj“. Znači: što je ljubav prema Bogu jača i savršenija, ona je već učinkovita i za duše, za sav svijet.

Logičan zaključak o značenju i vrijednosti istinitog duhovnog raspoloženja u primanju Euharistije nalazi se u Gerardovu navodu: „Dragi kamen nije ništa spram krvi Kristove koja hrani, brani, liječi od grijeha... Jedna kap Krvi Isusove je neizmjereno more. Tko je u tome moru taj pliva u medu. Te drage volje trpi i podnosi sve, vrši dužnosti i spreman je umrijeti za Isusa“¹.

Ako kršćanin ide na čestu pa i svakidašnju Pričest raspoloženjem što sam naveo, onda treba podržavati mišljenje autora što brani one koji često pa i svaki dan blaguju Kristovo Tijelo.

„Dragi kamen, koji hrani i brani, liječi grijeha, nije ništa prema Isusovoj Krvi. Ona čuva sve po svem svijetu: mlade i stare od smrti vječne. Tko je u ovom moru, taj pliva u medu. Taj drage volje sve podnosi, svoje dužnosti vrši. Spreman je umrijeti za Isusa“².

Zar nije istina da u nekim zemljama i danas kršćani krv prolijevaju za Krista? Jer, piše sluga Božji: „To se događa jer vjeruju „da jedna kap Krvi Kristove je neizmjereno more. Tko je u tom moru, taj pliva u medu. Drage volje trpi, dužnosti vrši pa još i umire za Krista. Krv prolijeva“³.

¹ Th. pastoralis, 003082.

² Ondje, 003086.

³ Th. pastoralis, 003082.

DOĐITE NA IZVOR...

Bože, evo Ti dara što ti mogu dati, a to je moja volja!

Vjerujem da ćeš mi se smilovati, jer me miluješ i kad mi patnje šalješ, i tvojom prisutnošću ti mi snagu daješ.

O, Isuse ti mi budi zrak, ako mi je srce čisto, a ne mrak.

Želim Tebe udisati iako sam prah.

Vodiš me po trnju, Ti Tajno, da iz duše mi istekne sve!

Suzama mojim topim tvrd vosak, želim Ti omiliti.

O, koliko želim Tebe malenoga, pred očima držati.

U patnji živim, ali s radošću jedem Tvoje plodove.

Isuse, vrtlaru duša, sakupljaču i djelitelju Plodova, pomoz mi poletjeti da se oslobodim taštine i okova!

Moja duša ne može zavoljeti ovo vreme, jer svugdje vidi trulinu.

Moje su oči uprte u Tebe, i traže ljubav i toplinu.

U duši sam se zaručio, i želim vječnu Gozbu s Tobom blagovati, i sebe cijela Tebi darovati.

Tko želi divotu vidjeti, neka se popne na vrh Križa i poljubi blijedo Isusovo tijelo.

Neka moli za kapljice Njegove krvi, i kad mu padne na srce, znat će da je Isusov život bio patnja, i raspelo.

Dođite na izvor vi slabi i bolesni, da ozdravite, i pjevajte pjesmu hvale, o, vi duše male!

Prijatelju, Ti si dao život za mene.

Koliko Ti moram biti zahvalan?

Ta da ću biti sav Tvoj, dao sam zavjet trajan!

Ti si me, Bože, čuvao cijeloga života od teškoga grijeha, i zato se ne bojim!

Kažeš mi da mogu biti miran.

Uredio si moju dušu, i sad me možeš zvati svojim!

Uzdam se u tebe, Isuse. Dosad si dolazio k meni, evo sad ja dolazim k Tebi!

Nagnuća su moja zaspala, i mogu se početi oblačiti u Milost, kao prosjak na gozbu bogataša.

Misli o. Gerarda složila

Marica Mikrut

Bunjevački Put križa¹

Tomislav Žigmanov

Vikovični Bože, korizme je početak. Čista srida puca od žalosti – svakojaka zima kipi! Jedan salašar, odan Ti od davna, zebe i stoji sam u ovoj crkvi. Kani ko čovik, kažem ne od danas viran Tebi, ić stazama muke Tvoje u molitvama i u propitivanjima.

Unatrag ima ode, u zemlji nam ovoj ravnoj Bačkoj, već puno vrimenta da je tako. Nadom kripljeni, iđu korizmama Bunjevci po putovima križa Tebe, Isuse, molit za oprost grija i svakojake potrebe, a zafalu iskazat za sve dobro što daješ. Tebi se, o Isuse dobri, sad virujući puk cilog svita obraća jel si prigorku svoju muku podno zarad vičnog spasenja svi ljudi.

I. Postaja

Isusa odsudjuju na smrt.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svit.

Sabran sam u sebi, a nemir izida dušu: Bože, osuđen si nevin, od sunarodnjaka svoji, nevriddna svita, i zemaljski, tuđi vlasti. Nepravda graji, razmeće se svudan. Ko da to i sad čujem...

Tebe, besmrtnog Boga, smrtni čovik, grijovima svladan, na smrt osuđiva! O, ludosti svita! Da, da, početak muka i med ljudima lažnom osudom zna doć... Oste, ne od danas, to i Bunjevci ode.

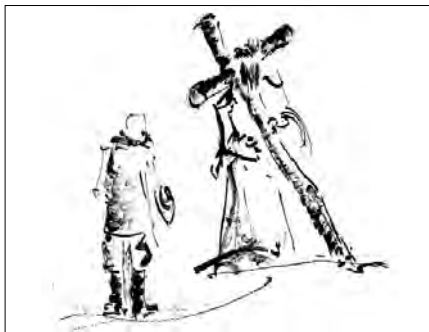
Pomolimo se. Pridobri Isuse, ne dopuščaj ljudima da sude brez pravde! I srdžbu im spričavaj – u pra mržnju nam satri! Ni pilatima povodljivi ne daj nam bit. Amen.

Oče naš...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

II. Postaja

Isus uzima na ledja križ.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svit.

Cilu noć si, o Bože, mučen fajin bio. Šiban bičom, pravim, od ljudi jaki, ko što su i Bunjevci. Krunica na glavi – e, krunica, imam je, eno, i još sad na salašu – zadaje Ti, uz sve drugo, stalnu bol!

I rame Ti je izranjavano. Mekano je. Slabo. Ljudsko je, ne. Znamo, jel je i naše tako... A križ? A križ? Težak je! I tvrđ! Priteško je, pritvrđo je to brime grija ljudski: brez izuzimanja, na križu su Tvom svi oni nikako zbrojeni.

Pomolimo se. Prijaki Isuse, nikom teret, bol el kaku drugu nevolju stvarat nam ne daj! Nek nas krasi zauzetost da gorčine grija otklanjamo slatkoćom ljubavi i praštanjem! Za to i Bunjevce ojačaj. Amen.

Zdravo Marijo...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

III. Postaja

Isus prvi put pade na zemlju pod brimenom križa.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svit.

Srušio Te, Isuse, velik teret križa. Pao si. Di i ne bi, od toliki ljudski grija! Osviščujem to posebno ode i sad. Smalaksan si... Da, taki obično padaju. Znamo to i mi, Bunjevci. A bezumni puk likuje!

I ja sam pado. Da, budne tog... Teškoće i nevolje slab čovik iskušava, pa... Padne i kad je drugim kojekakim ljudskim bidama svladan... Ričju, i zbog svoji slaboća i od drugi što dođe zloća! No, uzdanje u Te podiže...

Pomolimo se. Svemožni Bože, jakosti nam podari da ne padamo u životu! Klonutim daj snagu za ustati, a uspravni da u kaljugu zla ne kroće. Drž nas da pokorni vlastima grija ne budnemo i da se tako od padanja uščuvamo! Amen.

Slava Ocu...

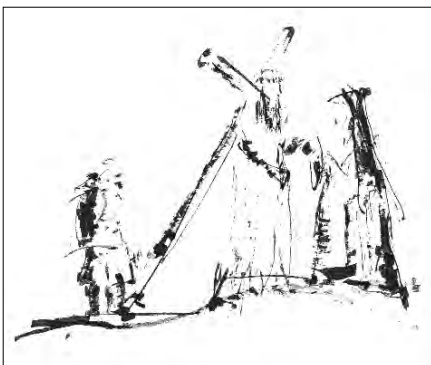
*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

¹ Nazivi postaja uzeti su iz molitvenika: *Velika duhovna manna ili duše hrana u molitvama i pismama za kršćane katolike*. Sastavio: Blaž Raić svećenik. Drugo izdanje. S dopuštanjem duhovne Vlasti nadbiskupije Kalačke. Tisak i naklada Subotičke tiskovne zadruge. 1908.

IV. Postaja

Isus susrije svoju svetu Majku.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svet.

Ljubavlju gonjena, pratila Te je u stopu mater, a sad Te i srila, o, blažena Divica. Lice joj blido. Lipo. Uplakano. Žalost se ne da sakrit. Čuti žena veliku bol.

Za naplakane žene zbog nesrića dice znamo i mi Bunjevci: za boli svoji sinova i ćeri tušta je suza palo. Utihu u žalosti Marija, majka i patnji, pružala im je potajno, no velikodušno. Uzvišena Ona i dostojna divljenja!

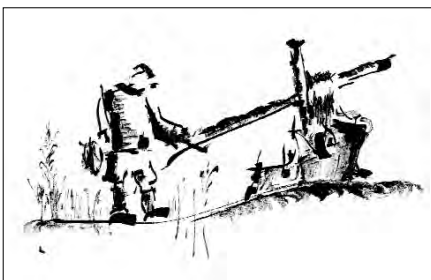
Pomolimo se. Pridragi Isuse, udili svakom čoviku osičaj ljubavi za dicitu kad to teško budne! Nek sve krasi Tvoja dilatna ljubav i mar za dobro drugi, napose kad patnja ljude svladava. Amen.

Oče naš...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

V. Postaja

Šimun Cirenski pomaže Isusu križ nositi.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svet.

Nevolje kod ljudi navru i nezvane! I u mukama Tvojim, o Isuse, sažaljivi ljudi koji oće pomoć niotkaleg... Samo se zaktiva, tira, nadodaje el uzima, o čemu bi i mi Bunjevci mogli dosta tog napripovidat.

E, Šime, Šime... Ko da sve to oko tebe i sad vidim! Šta je tebi dopalo? Inovirac si. Slučajno si se, još usto u stranoj varoši, zateko i, pomažući Isusu križ ponet, posto dio spasenja ljudskog roda. Opomena si svakom zaslužna da se pomoć uvijek treba u nevolji...

Pomolimo se. Nedužni Isuse, usliši prošnje naše za pomoću Tvojom u svakovrsnoj potribi! Uzor Šimin u pomaganju nek nas u zatajnosti okuje zavik! Jel i mala pomoć, ako je potrebna, dobrodošla je svakom. Amen.

Zdravo Marijo...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

VI. Postaja

Veronika daje Isusu otarak.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svet.

Prija, znamo to dobro, omekša srce u žena... Veronka, Veronka, ime Ti spominjem slavno. I Ti si bila inovirka. Nije Te, Isuse, za života ni slidila. Mlada i stasita je bila. Pomoć oće doć, ponavljam, i ne od svoji.

Uzajamnosti i pomaganja, u svitu, pa i med nama Bunjevcima, sve je manje. Kandar je ljude škrtost svladala. Nika sebičnost. Uskogrudnost, lakumost za imanjem, usmirenost stroga samo na se...

Pomolimo se. Pristrpljivi Isuse, otarak ljubavi Tvoje nek nas od prljavštine lakumosti i sebičnosti čisti stalno. Okuj nam vladanje s Tvoji Deset zapovidi, a ljubav nam goni u jaram volje! Amen.

Slava Ocu...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

VII. Postaja

Isus drugi put pada pod križem.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svet.

Pad Ti, o Isuse, urasta u spas naš! Ko to mož svatit? Zemlju opet ljubiš kolinom svojim svetim! Znam, zemlja ta onda mora bit sveta, ko i ova naša što je po Bačkoj, od Boga isto stvorena! Kruv nam ona rađa...

Puk Te još uvijek prati... Dernjavu ko da čujem svaotkaleg. Ječi njeva mržnja! Vidim, tog i danas budne: isprazna znatiželja i jeptina zadovoljstva vladat svitom podikadkad znadu stameno...

Pomolimo se. Primilosrdni Bože, ne dopuščaj radosti zbog tuđi muka! Ni meni, ni nikom, pa ni nama Bunjevcima. Zagrij trajno srca za vridnosti prave! Savist nek nam se ravna virom da izbav pravi dolazi na kraju stalnom pokorom i kriposnim dilima. Amen.

Oče naš...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

Put križa

VIII. Postaja

Isus opominje žene Jeruzalemske.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svit.

Slab si u tilu, no jaka Ti je, Isuse, duša – uvijek s virom svezana! Kad nevolja stigne a vira oslabi, malodušje oće, vidim to i po nama Bunjevcima, čovika svladat. I očaj zarobit...

Osićajni žena bilo je i onda – muku su Tvoju pripoznale i priznale da ne ispadne da Tvoja pravelika bol prođe brez suza ljudi! A nji tiši Onaj koji namučen gorko pati...

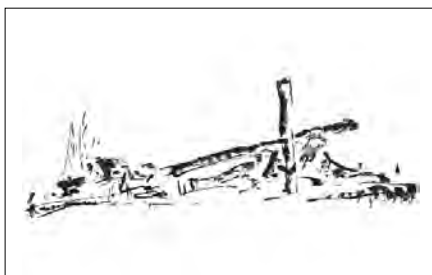
Pomolimo se. Prijaki Isuse, utiši nas u svakoj žalosti! Otari suze onima koji istinski pate utihom vičnog spase-nja koju si priko svetog križa svog na svit dono. Otari suze cigurnom nadom da ono Dobro uvijek nadvlađava zlo. Amen.

Zdravo Marijo...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

IX. Postaja

Isus treći put pada pod križem.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svit.

Umor Tvoj, Isuse, raste. Muke se ne smanjivaju. Rastu i one... Križ vuče stalno doli. Teret ne mali nosiš, pa Ti je opet past... Padali su i naši križovi i rušeni bili! Svit još uvijek tuđu muku ne osti.

Ljubim i sad, po treći put već zaredom, tu zemlju pod kolinom Ti blaženu! Ove smo se naše u Bačkoj mi, Bunjevci, naljubili pridosta, a nije sveta ko Tvoja! Napadali smo se i mi na kolina po njoj od rada, a nismo morali uvijek...

Pomolimo se. Priustrajni Isuse, snagu nam daj za ustati kad pod teretom križa padnemo. Nek nas ni udarci nepravdi od drugi ne ometu u činjenju dobra. Ni rujanje naši bližnji. Amen.

Slava Ocu...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

X. Postaja

Isusa svlače i daju mu žuč da pije.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svit.

Na Kalvariji si. Stigo si do kraja jedva... Nedilima ljudi nikad kraja – ponizit Te je, Isuse, tribalo i u zadnjem času: izranjenog Te, nagog, svitu pokazat, a umisto vode, gorku žuč dat Ti pit.

Žuci smo se i mi napili. Nisu nas vlasti mazile. Nisu! Već nikale i potirale! Često je takog znalo bit... Poludi čovik kad se ovlasti! I med našim svitom tog je znalo bit...

Pomolimo se. Pridobri Isuse, saderi s nas, ljudi, grišnu težnju da druge sa zavišću svlačimo i s prkosom ogolju-

jemo! Od žuci nas Bunjevce sačuvaj – i da je drugima dajemo i da je od drugi primamo. Amen.

Oće naš...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

XI. Postaja

Isusa groznih čavlih prikuju na križ.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svit.

Klinovi nisu mali. Ni kalapač. Za usmrtit čovika ljudima ne manjka dara! Udarci mržnje tupi gone bol... Krv Ti je morala štrapanit svudan – prisveta krv Tvoja za nas grišne prolivena...

Strašna je to muka! Bol valjda sad u Tebi, Isuse, živi svoju punoću. Skroz Te ona prožimlje. Takog budne kad je rat med ljudima. Vidilo se sad kad je bio u Rvackoj, čemu smo se protivili. Di bi mogli na svoje?

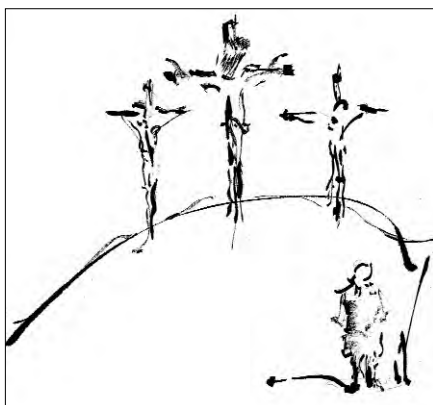
Pomolimo se. Primučeni Isuse, drž dalje od ljudi i kalapače i klinove mržnje i pakosti, jel oni nevolje svakake predu i stalno nose. Napose spasi sve, pa i nas Bunjevce, od rata, kad mržnja razularena goropadno gospodari. Amen.

Zdravo Marijo...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

XII. Postaja

Isus na križu viseć umire.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svet.

Na gredi Lubanjskoj visiš propet. Raspeli su Te. Bezumni svit! I taka vlast! Visiš, kažem, na križu propet s dvojicom kraj sebe... Niki razbojnici su bili. S njima da završiš!?

Ne kuniš nikog – u miru si sa svima dočeko nezasluženu smrt! Sve se namirilo, ispunilo... Povist se ostvarila... Skončat u miru sa svima uzor treba da je i svim ljudima, naročito nama, posvađanim Bunjevcima.

Pomolimo se. Neumrli Isuse, potaknjivaj nas povazdan da se za života na zemlji za smrt spremamo čineći Tebi ugodna dila. Podari mudrosti i omili svima volju za vodit život po kripostima, što je put u život vični. Amen.

Slava Ocu...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

XIII. Postaja

Isusa skidaju s križa u naručaj svete Majke.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svet.

Mrtvo dite u majčinom je krilu... Veće žalosti za ženu ne mož bit. Zacilo. I Srce je božansko probodeno Tvoje, Isuse, za svaki slučaj. Pomažu skidat stranci – pomoć od najrođeniji opet nema. Skoro nigdi nikog! Znamo mi to, Bunjevci, pridobro...

Osamljenost nam je ko nika sudbina. Svidoče o tom naši salaši. Ti otoci naše samoće. Ti prostori našeg začudnog opstanka! S njevim nestankom ko da i mi nestajemo... Nesnađeni boravimo rasuti svudan.

Pomolimo se. Priblagi Isuse, od smrti nagle i nenadane sačuvaj sve ljude. Umiruće nek čvrsto dotiče nada u vično spasenje. Uzdanje da čovik ne umire nikad raširi med ljudima. Amen.

Oče naš...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

XIV. Postaja

Isusovo tilo polažu u grob.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

– Jer si po svojem svetom križu otkupio svet.

Poslidnja Tvoja postaja... U zemaljskom životu, doduše. Umrit si moro i bit saranjen. Ko i svaki čovik! Iz zemlje stvoren, u zemlju se mora i vratit. Znam, nema života brez smrti...

Do uskrsnuća, istina, što si nam, o Bože naš, svojom smrću podario. O, blaženi nek su onda i Tvoja smrt i taj grob.

Posli sarane Tvog tila, iz svakog groba čežnjom Uskrsa vični život klija...

Pomolimo se. Prislavni Isuse, učvrsti u Bunjevaca ufanje da je smrt čoviku potrebna za vični život. Razžari nam napose viru u to kad budnemo morali stojat nad otvorenom rakom naši najbliži. Amen.

Zdravo Marijo...

*Smiluj nam se, Gospodine!
– Smiluj nam se!*

Prikazanje

Vikovični Bože, kralju svita, gospodaru sveg na zemlji, zafalan sam Ti na današnjoj milosti! Izmolio sam bunjevački Put križa za oprost grija i za okripu duše od Tebe, Bože moj, za me, za moje bližnje koji su sad daleko, za moje pokojne i za cili moj bunjevački rod, tu malu granu rvackog naroda, raštrkanog po Bačkoj – od Čonoplje, Sombora i Lemeša pa do mista oko Baje, što su u Mađžarskoj.

Duboko ponizan, svistan svi slabosti koje sam Ti prizno, kajem se i zebem u duši. Budni zato milosrdan sudac prema meni i svima nama kad nam budneš uskrsnutim sudio. A dotle milosrđe Tvoje i vira u boljitak svakovrsni, na čemu tribamo žarko radit, nek nas sve u životu ogrne. Amen.

Poziv na pretplatu Bunjevački put križa

Tekst ove, skraćene verzije Bunjevačkog puta križa prate ilustracije postaja Antuna Rudinskog.

Cjeloviti tekst Bunjevačkog puta križa bit će objavljen u knjizi u kojoj će se nalaziti i fotografije križeva krajputaša fotografa Augustina Jurige. Knjiga - molitvenik za privatnu upotrebu bit će objavljen u Velikom tjednu ove godine, a svi koji se žele pretplatiti mogu to učiniti **do 17. ožujka** uplatom na račun:

**Hrvatska čitaonica, Subotica,
Bele Gabrića 21, rač. br.
325-9500900020208-98**

Pretplatom na knjigu pomoći ćete obnovu Kopilovićevog križa na Somborskom putu između Male Bosne i skretanja za Tavankut i obnovu raspela na Kalvariji u Bajmaku.

Đakonat kao život u služenju

Razgovarao: vlč. Mirko Štefković

Ferenc Sótányi je rođen u Somboru 22. prosinca 1963. Odrastao je u radničkoj obitelji u Bogojevu. Srednju elektrotehničku školu završio je u Subotici. Nakon vojske zaposlio se u Birografici, a zatim u Azotari sve do 2003. godine. U potrazi za istinom svoj je život položio u ruke Gospodnje 6. svibnja 1988. godine. Godine 1989. oženio se s Margit Pásti. Danas oni imaju sedmero djece, četiri sina i tri kćerke, od 8 do 23 godine. U želji produbljivanja poznavanja nauka Crkve i svoga životnog poziva, 1994. se uz radni odnos upisao na Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije na kojem je diplomirao 1998. godine. Za đakona je zaređen 1. lipnja 2000., te od tada služi u župi sv. Terezije Avilske.

Zvonik: Mnogi vjernici vidjeli su Vas u službi oltara u našoj katedrali, te često na sprovodima. Recite nam kako ste se i kada odlučili biti đakonom?

□ Kada je 1994. osnovan Teološko-katehetski institut naše biskupije, potražio me je tadašnji župni vikar katedrale, vlč. Károly Vajda, koji je moju obitelj odranije poznao iz crkve. On me je pitao da li bih želio proširiti svoje znanje iz teologije i crkvene povijesti, zatim predložio da pokušam upisati uz radni odnos ovaj institut i u tome je i uspio. Tada još nije bilo riječi o tome da bi se sa stečenom diplomom mogao i zaređiti.

Zvonik: Budući da đakonska služba uključuje i propovijedanje, te vršite više liturgijskih čina, za nju je potrebna određena akademska i duhovna formacija. Gdje ste i kada stekli tu formaciju?

□ U jesen 1994. s prvom generacijom upisanih je započelo moje školovanje. Za početak nisam bio uvjeren da će mi poći za rukom uz rad u smjenama u tvornici ići i na predavanja i polagati ispite. Predavanja su u ono vrijeme na mađarskom jeziku bila u kući za duhov-

ne obnove na župi u Totovom Selu – na hrvatskom su predavanja bila u Novom Sadu i u Subotici – Aleksandrovu, ali sam mislio – ako ne pokušam onda neću ni uspjeti. Za vrijeme studija smo saznali da će preuzvišeni gospodin biskup diplomu ovog instituta priznati kao jedan od preduvjeta za đakonsko ređenje. Nakon diplomiranja 1999., moj župnik msgr. Stjepan Beretić predložio mi je da, ukoliko želim iskoristiti svoje znanje, predam zamolbu Ordinarijatu za đakonsko ređenje, naravno uz pristanak supruge, što je također bitan preduvjet. Molba mi je bila prihvaćena i na Uzašašće 2000. biskup Ivan me zaređio za stalnog đakona, četvrtog po redu u ovom staležu u našoj biskupiji.

Zvonik: U našoj biskupiji djeluje tek desetak trajnih đakona, tako da mnogi vjernici nisu imali prilike susresti se s njima. Kako su Vašu službu prihvatili članovi Vaše obitelji, rodbina i prijatelji?

□ Supruga me kao zauzeta katolkinja koja svu svoju snagu crpi iz duboko usađene vjere, bez oklijevanja podržala u svemu od početka školovanja pa sve do danas. Na nju sam se uvijek mogao

oslanjati i u raznim konfliktnim situacijama, mislim na vrijeme kada sam kao đakon još bio i u redovnom radnom odnosu i tražio svoje mjesto među ljudima. S obje strane rodbine i poznanika sam isto doživio prihvaćanje, ali naravno i poneko nerazumijevanje – u pozitivnom smislu – od starijih ljudi, jer mnogima nikako nije „leglo“ kako ja mogu obući liturgijska odijela i služiti kod oltara s redovnim svećenicima kad sam ja oženjeni čovjek?

Kada vršim neku službu, kada predmolim u ime Crkve, trudim se da to ne bude samo puko recitiranje, nego da to zaista bude proživljena molitva u ime svih prisutnih, a u čemu moja osoba nije ni bitna.

Zvonik: Đakonska služba se odlikuje služenjem kod oltara, ali i drugim načinima služenja. Kako doživljavate tu dimenziju služenja svoga đakonata?

□ Poznato je da đakoni mogu sami predvoditi liturgiju riječi, u kojoj nema pretvorbe kruha i vina, prisustvovati i blagoslivljati ženidbu, dijeliti krštenje i pričest, katehizirati, vršiti karitativnu službu, dijeliti blagoslove i voditi sprovodne obrede, ali ne mogu dijeliti oprost grijeha, pa ni bolesničko pomazanje. Pokušavam odgovarati ovim službama mada se iskreno i ne osjećam dostojnim ovog poziva. Znam da bih trebao biti ljudima primjer u življenju kršćanstva – jer u meni vide ne samo jednog oca s mnogo djece, nego me gledaju kao jednog malo čudnog „svećenika“ – a koliko puta u tome zakažem. Kada vršim neku službu, kada predmolim u ime Crkve, trudim se da to ne bude samo puko recitiranje, nego da to zaista bude proživljena molitva u ime svih prisutnih, a u čemu moja osoba nije ni bitna.

Zvonik: Što je za Vas osobno najvažnije u đakonskoj službi, tj. u čemu se najviše osjećate đakonom?

□ Tu sam malo stao razmisliti... Kada me vjernici vide kod oltara, naročito u nekim svečanijim prilikama, zdesna gospodinu biskupu, onda sam samo jedan vršitelj svoje službe među ostalima. Drugo je kada idem ulicom, vozim bicikl, stojim negdje u redu pred nekim

šalterom, kupujem na tržnici, pratim dijete u školu i slične svakodnevne scene: tu se moram vladati kao đakon, sluga Crkve, jer tu ljudi kroz mene vide i gledaju Crkvu, kakva jest. Jednostavnije bi bilo izgubiti se u masi, bez imena ali tu nema pardona. Sve se vidi, sve se pamti. Jest da smo svi mi kršćani odgovorni pred Bogom i ljudima za svoje vladanje i djela, ali ako se netko javno odlučio i obvezao slijediti samo jedan put, jednu vrednotu, tada njegove slabosti i grijesi postaju ogromni i skandalozni pred očima drugih ljudi. Zato se u svakodnevnom obvezama osjećam najviše đakonom.

Zvonik: Iz svećeničkih krugova je poznato da ima vjernika koji izričito traže da Vi predvodite sprovode njihovih najmilijih. Kako su Vas prihvatili vjernici?

□ Mislim da tu nema nijansi. Postoje i postojat će uvijek dvije grupe: oni koji prihvaćaju postojanje oženjenog đakona u crkvi i oni koji to neće nikako. Prvima ne treba objasniti da je Crkvi u određenim slučajevima potrebna i dobrodošla ova vrsta službe, pomoć oženjenih muškaraca, jer su župni svećenici često puta preopterećeni zadaćama, pastoralom i drugim. Drugi se protive zbog „ponižavanja“ prisutnošću samo đakona i to oženjenog, pa sve pitaju zašto nije došao ovaj ili onaj... Ipak, ne mogu reći da su se mojoj prisutnosti na nekoj liturgijskoj službi otvoreno suprotstavili. Jedino primjećujem kada ljudi jedan drugom znakovima pokazuju: Vidi, ovaj nosi burmu na prstu, što sad ovo znači? A prsten bračnog saveza neću skinuti takvima za volju nego ostajem ponosan na svoj stalež i koga interesira, objasniti ću situaciju. Mislim da je potrebno da se promjene generacije kako bi stalni đakoni postali općeprihvaćeni – ili, daj Bože, da se toliko poveća broj svećeničkih poziva u svijetu da oženjeni đakoni ni ne budu potrebni mjesnim crkvama.

Zvonik: Kako ste zadovoljni suradnjom sa svećenicima, osobito u župi u kojoj djelujete?

□ S moje strane tu nema mjesta nikakvom nezadovoljstvu. Osjećam se počašćenim što sam ređenjem primljen među služitelje Crkve koji su puno obrazovaniji i puno su više žrtvovali i žrtvuju se za svoj poziv nego što sam ja. Ne bih htio nikoga poimence istaknuti, ali je činjenica da uživam ogromnu potporu mojih pretpostavljenih i svećenstva subotičkih dekanata u đakonskoj službi i kao otac obitelji. Pitanje trebam najprije ja sebi postaviti i to što češće:

koliko su svećenici zadovoljni mojom suradnjom. Tu bi se moglo štošta reći.

Kada idem ulicom, vozim bicikl, stojim negdje u redu pred nekim šalterom, kupujem na tržnici, pratim dijete u školu i slične svakodnevne scene: tu se moram vladati kao đakon, sluga Crkve, jer tu ljudi kroz mene vide i gledaju Crkvu, kakva jest.

Zvonik: Imate i brojnu obitelj, kojoj je sigurno potrebno posvetiti puno vremena. Na koji način uspijevate uskladiti obiteljske obveze i obveze službe?

□ Kada sam prije 13 godina pisao zahtjev za ređenje, naglasio sam da ako se mora birati, uvijek ću prednost dati obiteljskim obvezama. To ne znači da se osjećam manje odgovornim za potrebe Crkve kao đakon, ali tu isplivava na vidjelo razlika između oženjenog i „slobodnog“ čovjeka. Neoženjen raspoloživo svojom osobom, samostalno može donijeti odluke što će raditi, a oženjen ne pripada samo sebi, jer „postaju jedno tijelo“. Ako želi sačuvati skladan brak i obiteljski život, mora se vladati odgovorno i prema svojoj supruzi i prema djeci u svim izazovima i potrebama njihovog uzrasta. Na primjer, i upravo sada kako odgovaram na ova pitanja, stalno moram prekidati jer mi jedno za drugim dolaze djeca iz škole – imam četvero osnovaca i dvoje srednjoškolaca – i svi mi u istom trenutku žele ispričati kako je bilo u školi, pokazati mi interesantne zadatke na natjecanju iz matematike i sve što je za njih jako bitno. To se ne može odgoditi, mora im se biti na raspolaganju jer imaju samo jednog oca, koji im treba tu i odmah kao otac, a pisati može i kasnije.

Moram reći da tu često puta imam i obostranu griznju savjesti: ako u ne-

čem dajem prednost crkvenim odgovornostima, zbog toga, a kad prednost dajem obiteljskim očekivanjima, onda zbog toga. Ovdje se želim i ispričati svima onima kojima sam dao razloga za nezadovoljstvo mojom službom. No, ponovno naglašavam da mi je u tome na velikoj pomoći razumijevanje moje supruge bez čega ne bih mogao održavati ravnotežu obveza.

Zvonik: Vaša služba zacijelo je veliki blagoslov župnoj zajednici, a vjerujemo i Vašoj obitelji. Što biste poručili muškarcima koji razmišljaju o trajnom đakonatu?

□ Svećenik se zavjetuje na čistoću i poslušnost svom biskupu. Zaručnici se u braku zavjetuju na doživotnu vjernost isključivo jedno drugom, što je adekvatno onom prvom zavjetu. U oba slučaja, kršćanin deklarativno prihvaća svoj izbor, svoj poziv a time i svoj križ. Biti trajni đakon za obadvoje supružnika znači prihvaćanje ne samo voljene osobe u braku nego i svog zajedničkog križa. Treba biti spreman na službu kroz čitav život: i obitelji i Crkvi. Nije slučajna uvjeta da se stalni đakoni mogu zarediti s navršениh 35 godina života i, ako su u braku, moraju se dokazati kao uzorna kršćanska obitelj. Pitanje o kojem svatko treba razmišljati na pragu ili u punoljetnosti jest, na koji način ja mogu najviše dati od sebe za svoju obitelj, Crkvi, čitavoj kršćanskoj zajednici? Jesam li zaista spreman dati sebe potpuno ili ipak želim sebi malo „lufta“? Ako sam na to iskreno odgovorio, kasnije se neću pokajati za svoj izbor.

Naglašavam da mi je na veliku pomoć razumijevanje moje supruge bez čega ne bih mogao održavati ravnotežu obveza.

Proslava dana škole i sjemeništa „Paulinum“ u 50. obljetnici postojanja

Piše: Tomislav Vojnić Mijatov

Na svetkovinu Obraćanja sv. Pavla, 25. siječnja, sjemenište i gimnazija „Paulinum“ slavi svoje proštenje. Ovogodišnja jubilarna proslava započela je svečanom svetom misom, koju je predvodio apostolski nuncij u Republici Srbiji **mons. Orlando Antonini** uz koncelebraciju beogradskog nadbiskupa **mons. Stanislava Hočevara**, umirovljenog segedinskog biskupa **mons. Endrea Gyulaya**, **mons. Josipa Miocsa**, rektora „Paulinuma“ i **dr. Tivadara Fehéra**, profe-

sora. Prigodnu homiliju apostolski nuncij je izrekao na talijanskom jeziku uz prijevod na hrvatski i mađarski jezik. Pred kraj mise, uslijedio je kratak kulturni program kroz glazbu i recitaciju, kojeg su pripremili sjemeništarci.

Dva naša profesora primili visoko papinsko priznanje

Cjelokupno slavlje završeno je svečanom dodjelom visokog papinskog priznanja „Pro Ecclesia et Pontifice“ dvojici zaslužnih profesora naše gimnazije – profesoru geografije **Stipanu Stantiću** i profesoru matematike **Balázsú Léneru**. Objica profesora su svojim dugogodišnjim ustrajnim i požrtvovnim radom zadužili „Paulinum“ te pridonijeli velikom uspjehu u odgoju mnogih generacija. Rektor sjemeništa je

pročitao njihovu biografiju pred okupljenima i zajedno s Nuncijem uručio im ovo visoko priznanje.

Zahvala sudionicima i dobročiniteljima

Uz sjemeništarce – učenike, u ovom slavlju su sudjelovali profesori gimnazije Paulinuma, roditelji učenika, dobro-

činitelji sjemeništa, predstavnici raznih institucija, direktori osnovnih i srednjih škola i nekih ustanova, te vjernici grada. Svojom nazočnošću slavlje su uveličali generalni konzul Republike Hrvatske **Dragan Đurić**, predsjednik Pokrajinske skupštine **István Pásztor**, pokrajinski tajnik za obrazovanje **mr. Andor Deli**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**, predstavnik Mađarskog nacionalnog vijeća **Zsolt Várkonyi**, predsjednica Skupštine grada Subotice **Mária Kern Sólya**, dogradonačelnik Subotice **Blaško Stantić**, zamjenik direktora Fonda za kapitalna ulaganja **Imre Kern** i dekanica Učiteljskog fakulteta **dr. Marta Takács**.

Duhovna obnova u sjemeništu

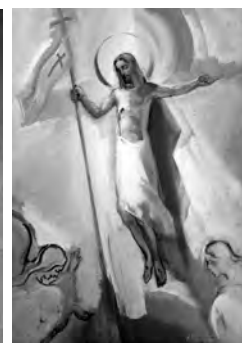
U svakoj se katoličkoj ustanovi održavaju duhovne obnove pa tako i kod nas. Duhovna obnova u „Paulinumu“ uvijek slijedi nakon proštenja i završetka polugodišta. Tih se dana povlačimo od svakidašnjih obveza i posvećujemo se našoj nutринi. Dva dana provodimo u tišini i molitvi. Prvi dan duhovne obnove započeo je zazivom Duha Svetoga i uvodnim razmatranjem koje je vodio župnik iz Male Bosne i urednik *Zvonika* vlč. **Dragan Muharem**. Vlč. Dragan je u svom razmatranju napomenuo jednu veoma važnu stvar u duhovnim vježbama: *U duhovnim vježbama važno je da svatko nađe svoje samotno mjesto u duši, odnosno pustinju kao što je to činio sam Isus koji je boravio u pustinji i gdje je razgovarao s Bogom*. Razmatranja na mađarskom jeziku imao je kapelan iz katedrale vlč. **Szilárd Balcsák**, koji je govorio o važnosti crkvenog vremena korizme. Duhovna obnova završena je svečanom svetom misom koju je predvodio rektor sjemeništa.

Drage katehete! Donosimo vam dvije priče Bruna Ferrera (koje možete naći u obliku Power Point prezentacije na www.nadbiskupija-split.com/katehetski), a koje govore o molitvi i o tome što križ simbolizira u našem životu i na zidovima naših domova, te ih u ovim korizmenim danima možete dobro iskoristiti kao motivacijski dio, nadahnuće za razgovor ili kao aktualizaciju pojedinih nastavnih tema. Kako se Uskrs već bliži, za učenike nižih razreda vam predlažemo radionice za izradu uradaka na temu Isusove muke i uskrsnuća, za koje materijale pripravljene za tiskanje možete naći na <http://catholiccicing.com/2011/04/religious-easter-craft-for-kids-make/>. Također donosimo ideju s iste internetske stranice za to kako načiniti vizualni pregled Velikog tjedna od Cvjetnice do Uskrsne nedjelje preko simbola, a koje možete iskoristiti bilo za školske ili župne panoje, bilo za aktualizaciju ili sat ponavljanja o Isusovim posljednjim danima. Veoma važna, lijepa i zanimljiva, a možda nedovoljno poznata, pobožnost „Put svjetla“ (Via Lucis), nastala po uzoru na pobožnost križnoga puta, a moli se od Uskrsa do Duhova, također je nešto što djeci, mladima, ali i odraslima (ako radite na katehezi odraslih – bilo roditelja, bilo katekumena) puno znači kao pomoć u razumijevanju Isusova uskrsnuća. Lijep primjer molitava (skupa s uputama kako je provesti u crkvi i prekrasnim slikama za svaku od 14 postaja, od kojih prvu objavljujemo na ovoj strani) Puta svjetla možete pronaći na <http://stvorenizanebo.forumotion.com/t774-put-svjetla>. Power Point prezentaciju „Put svjetla – razmatranje o Isusovu uskrsnuću kroz 14 postaja“ dajte na korišćenje internetska stranica

http://www.nadbiskupija-split.com/katehetski/kateheze/pps_prezentacija/Uskrs.html.

Plodno finale Korizme i puno milosti u danima Velikog tjedna!

Posjet

Svakoga dana o podne, neki mladić bi se pojavio na vratima crkve, zaustavio se nakratko i odlazio. Na njemu bijaše košulja s kockastim uzorkom, poderane traperice i jakna, baš kako se obično odijevaju mladi njegove dobi. U ruci je nosio papirnatu vrećicu s pecivom za ručak. Župniku je bio sumnjiv, pa ga upita zašto dolazi pred crkvu. Bijaše, naime, i ljudi koji su u crkvu dolazili krasti.

– Dođem se pomoliti – odgovorio je mladić.

– Pomoliti se?! Što možeš izmoliti za tako kratko vrijeme?

– Pa... svakoga dana dođem u crkvu o podne i kažem: „Isuse, Sven je“, a zatim odem. Molitva je kratka, ali siguran sam da me Isus čuje.

Nekoliko dana kasnije, mladić je teško stradao u nesreći koja se dogodila na poslu, pa je prevezen u bolnicu.

Ležao je u sobi s ostalim bolesnicima, ali njegovim se dolaskom raspoloženje potpuno promijenilo. Uskoro je ta soba postala stjecište svih bolesnika na odjelu. Mladi i stari često bi se našli pored njegova kreveta, a on bi svima udijelio smiješak, riječ ohrabrenja i poneku šalu.

Posjetio ga je i župnik. U pratnji medicinske sestre sjeo je pored njegova kreveta.

– Rekli su mi da si teško stradao, ali da unatoč tomu hrabriš sve druge bolesnike. Kako u tome uspijevaš?

– Zahvaljujući onomu koji me posjećuje svaki dan o podne.

– Ali ovamo nitko ne dolazi o podne – upadne mu u riječ sestra.

– Dolazi, dolazi, svaki dan o podne. Stane na vrata moje sobe i kaže: „Svene, Isus je“. I onda ode.

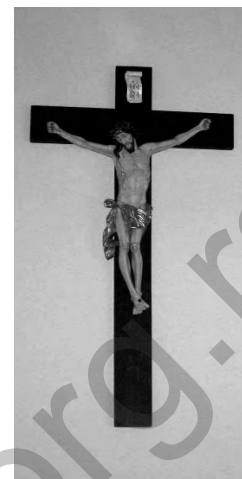
Komad drva

Jedan je čovjek imao u svom salonu na vidnom mjestu obješen čudan predmet. Kad ga je netko upitao zašto to tamo drži, počeo je pričati.

Jednom sam bio u šetnji s djedom u parku. Bilo je hladno zimsko popodne. Djed je polako hodao za mnom. Imao je slabo srce. Htio sam ići do zaleđenog ribnjaka. Mogu li se samo malo klizati? – pitao sam djeda. Djed se bojao za mene. U trenutku kada sam stao na led, upozorio me: Pripazi...

Bilo je kasno. Led je bio prilično tanak i ja sam propao u vodu. Djed je odlomio granu i pružio mi njen kraj. Uhvatio sam se, a on me svom snagom vukao, dok me nije izvukao iz rupe u ledu. Plakao sam od straha i drhtao od studeni. Trebao sam toplu kupku i krevet. Moga je djeda ovaj događaj tjelesno i psihički iscrpio. U noći je dobio srčani udar i umro. Sve nas je to jako razalostilo. Otrčao sam do ribnjaka i odande donio granu. Onu granu, kojom je djed spasio moj život a svoj izgubio. Dok živim visjet će na ovom zidu kao znak njegove ljubavi prema meni.

Tako i kršćani imaju u svojim domovima komad drva koji ih podsjeća na ljubav Onoga, koji je za sve ljude dao svoj život.

Molitva u evanđeljima (11)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Isus im odvrati: „Imajte vjeru Božju. Zaista, kažem vam, rekne li tko ovoj gori. 'Digni se i baci u more!' i u svome srcu ne posumnja, nego vjeruje da će se to što kaže, dogoditi – doista, bit će mu! Stoga kažem vam: Sve što god zamolite i zaištete, vjerujte da ste postigli i bit će vam! No kad ustanete na molitvu, otpustite ako što imate protiv koga, da i vama Otac vaš koji je na nebesima, otpusti vaše prijestupe“ (Lk 11,22-27).

Uspješnost – neuspješnost molitve

Često nam izgleda da su nam molitve bezuspješne. U takvim trenucima znajmo ovo: Bog je vjeran. Potrebna nam je ustrajnost i postojanost, jer se ona isplati najprije nama i našem molitenom stavu. Čekati znači vjerovati i rasti u vjeri. Kada bi nas Bog smjesta uslišio, mi bismo ga možda ostavili i krenuli svojim putem sve do druge hitne potrebe. Bog želi da budemo s njime. Sjetimo se raja zemaljskoga. Adamu i Evi nije ništa nedostajalo dok su bili prijatelji s Bogom. Kada su prestali biti Božji prijatelji, krenuli su svojim putem, putem trnja, drača, muke i na koncu putem smrti.

Molitva nam treba biti ispunjena pouzdanjem i nadom u Božje uslišanje. S potpunom sigurnošću treba biti uvjeren da Bog uvijek čuje naše molitve i da će ih uslišati u pravi trenutak. Bog zna bolje od nas kad smo zreli za primanje njegovih darova i koji su darovi za nas najbolji. Drsko je u molitvi Bogu davati naredbe i naloge. Blažena Djevica Marija na svadbi u Kani Galilejskoj nije Isusu davala nikakve naredbe ni naloge. Ona je samo upozorila Isusa na nevolju u koju su upali mladenci. *Vina nemaju* (Iv 2,3). Onaj tko ljubi Boga na obziran način, ne vodi brigu o tome kako bi molio za ono što mu nedostaje i što želi. On jednostavno stavlja svoju molbu pred Ljubljenoga kako bi On mogao učiniti ono što smatra da nam je dobro.

Konačno uslišanje tek nadolazi. Izraelci su stoljećima molili i čekali rosu s neba. I konačno je rosa pala u osobi Isusa Krista iz Nazareta. Zašto bismo mi iščekivali drugačiji Božji postupak

kada nam je doista obećana nova rosa, novi život u Isusu? Kada bi u našim molitvama prevladavali više hvalospjevi i veličanje Boga, onda bi i prozbenja molitva bila više predanje nego prošnja. Možda je poteškoća u našim molitvama u tome što mi preziremo i premalo cijenimo najveći dar što nam je Bog ponudio, a tražimo sitnice i igračke o kojima govori Ivan od Križa: „O, duše, koje ste stvorene za ove veličine i koje ste na njih pozvane! Što činite? Na čemu se zadržavate? Vaše su težnje niske, bijedno je što posjedujete! O sljepoće nad kojom je vrijedno plakati, jer ste slijepi pri tolikom svjetlu i gluhi pri tako jasnim glasovima, te ne zapažate da dok tražite veličinu i slavu, ostajete bijedni i zabačeni, u neznanju i nevrjedni tolikih dobara“ (Duhovni spjev, 39,7). Stvoreni smo i pozvani slijediti najviši dar što nam je Bog darovao, svoga Sina Isusa Krista. On je Svjetlo koje obasjava našu nutrinu, on je Veličina za kojom trebamo težiti, on je Glas koji po sabranjoj molitvi govori unutar čovjekove duše.

Znamo li razlikovati Božji dar, od darova što nam ih daruje ovaj svijet koji prolazi? Taj Božji dar je sam Isus!

Molimo li Boga ili molitve?

Bog sam daje poticaje moliteljima da izvrše djela koja su u skladu s voljom Božjom i njegovim planovima. „Zato molitve i nastojanja tih duša uvijek postižu svoj učinak“ (Ivan od Križa, Uspon na Goru Karmel, III, 2,10). Poteškoća u našim molitvama može biti i pomalo naš drski stav pred Bogom. To je onda kada smo u molitvi bez strahopoštovanja, iskrene vjere i pouzdanja. Koliko nam je uopće stalo do Boga? Sveti Ivan od Križa će reći: „Kakav ideš pred Boga, takav se od Boga i vraćaš!“. Molitva je prijateljski razgovor s Onim za koga znamo da nas voli. Pred njim stojimo takvi kakvi jesmo, bez maske i fasade. Ako smo takvi, onda smo takvi i pred Bogom i pred ljudima. Onda mi molimo Boga, a ne molitve.

(nastavlja se)

Deset Božjih zapovijedi

Piše: dr. sc. *Trvadar Fehér*

„Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva“ – kaže Svevišnji na početku poglavlja u kojem daje svoje zapovijedi (Izl 20,2). Na Bliskom-istoku, u grčko-rimskom svijetu, božanstva nikada nisu učinila prvi korak prema čovjeku. Uvijek je važno ono „do ut des“ - „dajem da daš!“ Tj. čovjek je donio svoje darove pred božanstvo i onda je imao nadu dobiti nekakvu milost što je tražio. Jahve je sasvim drugačiji: On prvi kreće u akciju, i tek poslije **izvršenoga povijesnog** djela traži od čovjeka zahvalu. Tako je uspostavio kontakt s Abrahamom, tako i s Mojsijem i s narodom: „Ja sam te izveo iz zemlje egipatske...“.

No, postoji još jedna veća razlika koja ga razdvaja od onih božanstva ljudske mašte. „Nebesnici“ Palestine, Egipta, Babilonije nikada nisu tražili više od onoga konkretnoga, što su vjernici donijeli: tele, ovcu, kolače, voće, cvijeće... Moralni život, ponašanje čovjeka nije bilo uvjet „milosti“ na što je Aštarta ili Baal trebao uzvratiti. Božanstva istoka i grčko-rimskog svijeta uopće nisu žudili za čovjekom. Stvorenje je bilo određeno da ide u podsvijet, ne na Olimp ili u nekakvo nebo. Ti „bogovi“ nisu htjeli podijeliti svoj svijet s čovjekom. Imamo samo nekoliko izuzetaka. Što će im mnoštvo ljudi u nebu? Oni su žudili za materijalnim stvarima, za konkretnim darovima, dok je sam čovjek bio izručen njihovim hirovima, i na kraju odlazio u podsvijet.

Jahve je sasvim drugačiji: On je učinio prvi korak prema Hebrejima. Kada ih je izbavio iz Egipta, onda nije zatražio od njih žrtve, npr. stotine ovaca i jaraca... Nema nigdje ovakvog opisa u Bibliji poslije oslobođenja iz kuće ropstva. On njih vodi do brda Sinaj, i daje im zakone. **Bog ne traži od Hebreja žrtve, nego daleko više: njih same.** On traži čovjeka da po tim zakonima njemu služi. Ovo je ta Jahvina izvanredna razlika i kvaliteta: „Objavljeno ti je, čovječe,... što Jahve traži od tebe: samo činiti pravicu, milosrđe ljubiti, i smjerno sa svojim Bogom hoditi“ (Mih 6,8). Njega ne interesira dar na oltaru,

nego čovjek, koga hoće imati pored sebe.

Dok se drugi narodi hvale da su dobili moćnu, bogatu državu, političku silu od svojih božanstva, dotle Izrael može reći „jedino“ to da su dobili Jahve, koji traži njihovu odanost u svagdašnjici. Izrael ekonomski nikada nije uspio probiti se u prvi red, niti politički. Kralj David i Salamon bili su „veliki“ zato, u to vrijeme u Egiptu i u Babiloniji je bio građanski rat, jer su bili zauzeti samima sobom, a ne sa sitnim vazalskim kraljevstvima. No, Hebreji su po zakonima dobili nutarnje bogatstvo: direktan odnos s Bogom, a po tome čvrstu vjeru i moral. Sada, nakon 3000 godina slobodno možemo procijeniti što je bilo trajnije: egipatska sila, kultura i zlato Babilonije ili Izrael!? Sve je nestalo, ali oni koji žive po zakonima Sinajskog saveza, još i danas postoje! Vjera i moral u pravoga Boga jača je od vlasti, novca, politike i ideologija. Povijest dokazuje to pred našim očima.

Deset Božjih zapovijedi direktno oslovljavaju čovjeka: „Nemoj... Poštuj...“ – to znači da sâm Jahve govori u njima. Izrael nije morao tražiti Boga, nego ga treba samo slijediti. Bog se ne skriva, nego otvoreno govori čovjeku. Zakon je zato dan da stvorenje ne luta, nego da

hoda po pravom putu. Danas je moderno reći „ja sam čovjek koji traži...“. Izvjesno vrijeme može biti opravdano, ali poslije godinu dana, taj više ne traži, nego uživa u svom stanju u kojem „lebdi“, jer kad mu se sviđa onda je „kršćanin“, kad pak želi sebi grijeha dozvoliti, onda se još može vratiti na poganske putove – jer „još tražim“. Lukavo vara sebe i okolinu. Bog ovo nije dozvolio Hebrejima: „Ja sam te izveo iz zemlje egipatske...“. Zbog spasilačkog čina čovjek je dužan slijediti zakone, i time poštivati Jahve.

Dolaskom Isusa Krista, Bog je napravio zadnji i najtemeljitiји spasilački čin. Ono je napravio, što kaže prorok Ezekiel: „Duh moj udahnut ću u vas da hodite mojim zakonima i da čuvate i vršite moje naredbe“ (36,27). Božji zakon je ljubav: „Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas“ (Iv 15,12). Ako se redovito ispovijedamo, ako nedjeljna pričest prožima naše srce, onda je pravi zakon, Isus Krist u nama. Nema se što tražiti, nego „pođi za mnom!“ (Mk 2,14). Treba ga nasljedovati u svagdašnjem životu, jer on ne traži naše žrtve, nego daleko više: **našu odanu osobu.**

Piše: *Antonija Vaci*

Dodaj me na Facebook

Nedavno se na jednom blogu na Internetu pojavila priča o ocu koji je sklopio ugovor sa svojom kćeri da će joj isplatiti 200\$ ako ne bude koristila Facebook pet mjeseci. Prvih pedeset dolara dobit će ukoliko se ne logira na Facebook prvih mjesec dana, a ostatak po isteku ugovora.

U isto vrijeme je izašla priča o jednoj 24-godišnjoj djevojci koja se prijavila kao pacijent u psihijatrijsku bolnicu jer je izgubila posao u kafiću zato što se svako malo iskradala s posla kako bi provjerila svoj Facebook profil u obližnjem internetskom caffeu. Dok je liječniku govorila o svom problemu, nekoliko puta je uzela telefon i provjerila je li joj netko nešto novo postavio na profilu.

Priče su raznolike, manje ili više drastične, ali sve vodi ka istom – ljudi sve više primjećuju da njihovo ili ponašanje njihovih bližnjih nije zdravo i traže pomoć. Psiholozi su izdvojili šest tvrdnja koje ukazuju za ovisnost:

1. Puno vremena provodite razmišljajući o Facebooku i što ćete na njemu objaviti.

2. Osjećate potrebu koristiti Facebook sve češće i češće.

3. Facebook vam služi za odvratanje pažnje od osobnih problema.

4. Pokušali ste smanjiti korištenje ili u potpunosti isključiti Facebook, no niste uspjeli.

5. Kada niste u mogućnosti ili vam je zabranjen pristup Facebooku, u vama se javlja određena doza uznemirenosti.

6. Korištenje Facebooka imalo je negativne posljedice na vaš posao ili uspjeh u školi/fakultetu.

Zašto se ovo događa?

Facebook nas pušta pokazati drugima najbolje od sebe: na Facebook se stavljaju najljepše slike i pišu najpametniji statusi. Kreirate čitav jedan svijet u kojem imate puno prijatelja, putujete i uspješni ste. Osim toga, imate šansu špijunirati svoju obitelj i prijatelje, kao i jednom rečenicom obavijestiti veliki broj ljudi što se novo događa u vašem životu. Facebook je pun raznoraznih igrica, što ga čini idealnim mjestom za sve – druženje, zabavu, posao...

Facebook je promijenio i način na koji razmišljamo. Prije nekoliko tjedana u novinama je izašao naslov kako je dečko koji je osuđen za brutalno ubojstvo djevojke popunio svoj profil s rekordnih 5000 prijatelja. Nakon što su njegovo ime i slika izašli novinama, ljudi su pohrlili dodati ga u svoj Facebook svijet. Iako je do prije samo nekoliko godina opća reakcija u takvim slučajevima bila da se takva osoba izbjegava, danas, sa sigurne internetske udaljenosti, takva osoba je senzacija. Obratite pozornost na sadržaje razgovora djece u školi. Prijateljstva se raspadaju zato što je netko nekog u trenutku bijesa izbacio s popisa Facebook prijatelja, postavio pogrešan status, a nije ni rijetkost da se ljubavni parovi razilaze zato što netko u nekom trenutku lajka pogrešnu sliku.

Lajkaj me!

Like na Facebooku je veoma zanimljiva priča. Jednostavnim klikom

miša je omogućeno da nekom stavimo do znanja da nam se nešto sviđa, ili da nešto „lajkamo“. Korisnici su se toliko vezali za ovaj gumb da je utvrđeno kako je mogućnost da netko izrazi dopadanje prema nekoj tv seriji, javnoj osobi ili bilo kakvoj stranici dvostruko veća ako pored piše „Like“ (dopada mi se) nego „become a fan“ (postani obožavatelj). Zbog tog brzog klika mišem stvari idu toliko daleko da je prije nekoliko godina jedna osoba izašla na snijeg u kupaćem kostimu kako bi pokazala prijateljicama da kao i one može dobiti veliki broj „lajkova“ na svojoj slici. Više nije šokantno ni kada djevojčice u želji da privuku što više pozornosti slikaju sebe s malo odjeće u izazovnim pozama radi „like“ klika.

Što vi kao roditelj možete učiniti?

Obratite pažnju na vrijeme koje vi i vaši bližnji provodite na Internetu. Vodite primjerom, nije fer da vi provodite sate i sate gledajući serije ili nogomet i onda govorite djetetu o samokontroli. Obavite razgovor o traženju pažnje na pogrešne načine i podsjetite ih da jednom kada se nešto postavi na Internet, ondje zauvijek ostaje. I na kraju, imajte razumijevanja za svoje dijete. I vi ste nekada bili mladi, ali u puno drukčijem svijetu, a vašem djetetu je više od bilo čega u ovom novom svijetu potreban prijatelj.

In memoriam

Bernanda Jurić (1993. – 2013.)

U rano jutro 1. veljače, utihnule su ptice, Bog je iznenada pozvao k sebi Bernandu Jurić.

Ova mlada djevojka rođena je 27. 01. 1993. godine, od majke Mirjane i oca Ive. Bila je vedra i nasmijana, spremna pomoći, uvijek tu kada treba. Osnovnu školu je završila u svom rodnom Lemešu, a srednju poljoprivrednu školu u Somboru. Pored svojih školskih obveza imala je vremena za

folklor i aktivnosti u udruzi, a 2010. godine bila je bandašica.

Bila je vjernica, aktivno je sudjelovala u svetim misama i u župnom životu. Sudjelovala je na mnogim „Zlatnim harfama“ ne samo pjesmom nego i sviranjem, a o blagdanima i u programima u crkvi. Međutim, Bog je htio da se pridruži anđeoskom zboru, da mu pjeva psalme o svom kratkom životu.

Bernanda, živjet ćeš u našim uspomjenama.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine. Počivala u miru Božjem!

HBKUD „LEMEŠ“

Griješni koji uništavaju vjeru

Piše: mr. Andrija Anišić

U ovom broj *Zvonika* završavam opširni prikaz o vjeri s moralnog aspekta. Budući da sam u nekoliko brojeva prikazao krepost vjere i kako ju živjeti u svojoj svakidašnjici, u ovom broju upozoravam na grijehe koji uništavaju našu vjeru. Grijehe je najveći neprijatelj čovjekove sreće općenito, pa tako možemo reći da su ovi griješni i najveći neprijatelji naše vjere i naše sreće.

Nevjera

Nevjera je najsudbonosniji grijeh jer ruši svaki most prema spasu. *Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se.* (Mk 16,16); *Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se; a tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jedinorođenoga Sina Božjega* (Iv 3,18). Strahota grijeha nevjere pokazuje se istom u svjetlu objave po Isusu Kristu. Nevjera onoga koji je upoznao poslanje Isusovo u Duhu Svetome pa se protiv tog poslanja pobuni ili ga čak prokune (jer mu vjera kvari račune), jest *grijehe protiv Duha Svetoga, grijeh koji zadaje smrt* (Mt 12,31; Mk 3,29; usp. 1 Iv 5,16; Heb. 6,4.6; 10,26).

No, valja ipak jasno razlikovati nevjeru za koju netko nije kriv, jer nije odgajan u vjeri od onog pomanjkanja vjere za koje je netko sam kriv jer nije dovoljno poštovao dužnost upoznavanja i produbljanja svoje vjere. Najgori je otpor vjeri koji može biti protiv spoznate vjere kao cjeline ili protiv jedne spoznate istine.

Hereza – grijeh krivovjerja

Hereza je podvrsta grijeha nevjere, ukoliko se usuđuje sasvim ozbiljno staviti u pitanje temelj vjere, tj. Božju vjerodostojnost u cjelokupnoj njegovoj Objavi, te – preuzetno se pouzdajući u svoj vlastiti razum – „odabire“ pojedine objavljene istine, odbacujući ih ili prihvaćajući. Ko izvana zaniječe vjeru ili neku vjersku istinu a u duši uz nju pristaje, nije pravi krivovjerac premda teško griješi protiv dužnosti ispovijedanja vjere, i Crkva s pravom postupa s njime kao s krivovjercem. „Mrtva vjera“, koja u njemu ostaje, optužuje ga ali mu i pruža dasku spasa, preko pokore. Sigurno je, u svakom slučaju, da se – općenito govoreći – nalazi u vrlo zlom položaju katolik koji je izgubio vjeru – pošto ju je bio upoznao.

Vjerska sumnja

Riječ „vjerska sumnja“ ima u svagdašnjoj upotrebi razna značenja. Tako grješna vjerska sumnja jest drski sud okaljane savjesti da vjera ili neka vjerska istina nije sigurna. Od drske vjerske sumnje bitno se razlikuje stanje unutarnje neodlučnosti, udružene s iskrenom voljom daljnjeg istraživanja istine. Svatko se može oduprijeti vjerskoj sumnji produbljanjem svoje vjere.

Apostazija

Apostazija je nijekanje svoje vjere; svjesno, voljno i slobodno okretanje od svoje vjere. Za apostaziju je bitno da je dotični već bio kršćanin i ispovijedao svoju vjeru, od koje se sada okreće.

Shizma

U shizmi je onaj koji odbije poslušnost rimskom papi, ali svoju vjeru i dalje prihvaća.

U ovom nabrojanju grijeha protiv vjere možemo nabrojati i grijehe protiv prve Božje zapovijedi a to su praznovjerje, idolopoklonstvo, gatanje i magija, iskušavanje Boga, svetogrđe i simonija, bezboštvo ili ateizam te agnosticizam. Evo u najkraćim crtama nešto i o tim grijesima.

Praznovjerje je zastranjenje religioznog osjećaja i djela koja iz njega izvire. Naime, ljudi nekad misle da je dovoljno izreći neku molitvu, sudjelovati u misi, poškopiti blagoslovljenom vodom neku osobu ili predmet i da će odmah zbog toga Božja milost djelovati. Međutim, tko tako razmišlja i čini, upao je također u praznovjerje.

Idolopoklonstvo. Prva Božja zapovijed osuđuje *mnogoboštvo*. Od čovjeka traži da ne vjeruje u druge bogove osim u Boga, da ne časti druga božanstva, osim Jedinoga. Idolopoklonstvo se ne odnosi samo na krivo pogansko bogoštovlje. Ono ostaje stalna napast za vjeru. Sastoji se u tom da se učini bogom ono što nije Bog. Nekad i nehotice pretvorimo neku osobu ili stvar u „božanstvo“. Danas je na primjer nekima TV postao pravi idol. Koliko li se samo vremena provede pred njim. I to je suvremeno idolopoklonstvo.

Gatanje i magija. Bog može objaviti budućnost svojim prorocima ili drugim svetima. No, ispravan je stav

kršćanina u tom da se, u stvarima koje se tiču budućnosti, s povjerenjem preda u ruke Providnosti i da u tom pogledu izbjegava svaku nezdravu radoznalost.

Sva djela *magije – gatanja i čaranja*, kojima bi se htjelo podložiti tajne moći i staviti ih u vlastitu službu te steći nadnaravnu moć nad bližnjim – pa bilo i zato da mu se pribavi zdravlje – teška je povreda kreposti bogoštovlja. A ta djela treba još više osuditi kad ih prati namjera da se drugima škodi ili kad se njima traži zahvat zloduhâ. Za osudu je također nošenje amajlija. *Spiritizam (zazivanje duhova)* često uključuje djela gatanja i magije. Crkva upozorava vjernike da ga se čuvaju.

Bezvjerje. Prva zapovijed Božja osuđuje glavne grijehe bezvjerja: iskušavanje Boga riječima ili djelima, svetogrđe i simoniju. *Iskušavanjem Boga* uskraćujemo iskreno štovanje i pouzdanje koje dugujemo svome Stvoritelju i Gospodinu. U njemu je uvijek pritažena sumnja u njegovu ljubav, providnost i moć. *Svetogrđe* jest obeščašćivanje sakramenata i drugih bogoslužnih čina, kao i osoba, predmeta i mjesta Bogu posvećenih, ili nedostojno postupanje s tim stvarima i činima. *Simonija* je kupovanje i prodavanje duhovnih stvari. Misa niti bilo koji sakrament, dakako, ne mogu se ničim platiti. No, prema Isusovim riječima: *Vrijedan je radnik hrane svoje* (Mt 10,10), mjerodavna crkvena vlast određuje „priloge“ koje vjernici moraju platiti i na taj način dati svoj doprinos uzdržavanju služitelja Crkve.

Bezboštvo ili ateizam. Time što odbacuje ili niječe Božje postojanje, ateizam je grijeh protiv kreposti bogoštovlja. Često se ateizam temelji na krivom poimanju ljudske autonomije koja ide čak do nijekanja svake ovisnosti o Bogu.

Agnosticizam. Agnostik je osoba koja ne niječe izravno da Bog postoji a ponekad dopušta da postoji transcendentno biće, ali koje se ne može objaviti i o kojem nitko nije u stanju ništa reći ili jednostavno tvrdi da je nemoguće dokazati da Bog postoji.

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Hrvatskom domu u Somboru

Dobra glazba, veselo raspoloženje, pjesma i ples do duboko iza ponoći. Tako bi se u nekoliko riječi moglo opisati Veliko šokačko-bunjevačko prelo u Somboru. Bio je to 76. put da HKUD „Vladimir Nazor“ organizira prelo, 9. veljače 2013. godine.

Dvorana Hrvatskog doma bila je puna gostiju, neki su na prelu bili po prvi puta, a većini je prelo događaj koji se nikako ne propušta. Prije nego li je počela sama preljaska zabava u službenom dijelu prela goste su pozdravili predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor“ **Mata Matarić** i drugi uzvanici.

Ovogodišnjem prelu u Hrvatskom domu nazočili su veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji **Željko Kuprešak**, generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić**, konzuli savjetnici u Veleposlanstvu u Beogradu **Valentina Šarčević** i **Darko Sabljak**, pokrajinski tajnik za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova **Miroslav Vasin**, gradonačelnik Sombora **Nemanja Delić**, vijećnica Gradskog vijeća **Snežana Periškić**.

Prelo je bilo prigoda da dio svog programa predstave folklorna sekcija i pjevački zbor „Vladimira Nazora“. A onda su mikrofone uzeli gosti iz Kutine, klapa „Škrlet“. /HR/

„Književno prelo“ u Subotici u znaku knjige i riječi

Sedmo po redu „Književno prelo“ Hrvatske čitaonice održano je 11. veljače 2013. godine u dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo“ u Subotici, a koje je već po običaju okupilo veliki broj sudionika i posjetitelja.

Predsjednica Hrvatske čitaonice **Bernadica Ivanković** rekla je kako se ovo „prelo“ razlikuje od drugih, napose po sudionicima i programu jer su nam knjiga i riječ na stolu, a to je i prigoda da se prikaže cjelogodišnji rad. Prisutnima su se obratili i gosti: članica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužena za obrazovanje **Anđela Horvat**, konzulica savjetnica u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici **Vesna Njikoš Pečkaj**, podtajnik u Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice **Mato Groznica** te član Gradskog vijeća Grada Subotice zadužen za kulturu **Miloš Nikolić**.

Publika je imala prigodu uživati u bogatom dramskom, poetskom i glazbenom programu. Na početku večeri lanjski sudionici Etno-kampa izveli su pjesmu „Mesija“. Adaptirani ulomak iz predstave Matije Poljakovića „Ode Ivo na ogled“ izveli su mališani iz vrtića „Marija Petković“, dok su članovi Male scene Hrvatske čitaonice svoje glumačko umijeće predstavili izvevši predstavu „Pajica se upišio“ Marjana Kiša koju je adaptirala, proširila i režirala Bernadica Ivanković. Svoje pjesništvo predstavilo je troje sudionika susreta pučkih pjes-

nika „Lira naiva“ – **Stipan Bašić Škaraba**, **Mariška Pravić** i **Katarina Firanj**.

Kako je Hrvatska čitaonica uključena u projekt obilježavanja „Godine hrvatskih velikana u Vojvodini“, među kojima je ove godine i svećenik i pjesnik Aleksa Kokić (1913.-1940.), tako je dio ove večeri prošao u znaku povratka u „lirsko gnijezdo“ ovoga velikana. U tom kontekstu, na prelu su se čuli i njegovi stihovi o ljubavi prema Bogu, ravnici i bratu čovjeku koje su kazivali recitatori, kao i njegova pjesma o Subotici koje je uglazbio **Slobodan Ivković**, a izvela **Lidija Horvat Ivković** uz pratnju tamburaškog sastava „Klasovi“.

Na kraju večeri nastupila je Dramska sekcija Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata „Šokadija“ iz Sonta, koja je izvela predstavu „Dovedeni, zatečeni i naši“ autora teksta i redatelja **Ivana Andrašića**.

Sporazum o suradnji dramskih odjela

Nakon držanog „Književnog prela“, predstavnici dramskih odjela sedam hrvatskih udruga kulture iz svih krajeva Vojvodine sastali su se kako bi razgovarali o budućoj suradnji u tom području njihova djelovanja. Cilj ovog udruživanja je unaprjeđenje i olakšavanje njihova rada u planiranju repertoara, pružanju stručne pomoći voditeljima i članovima dramskih skupina organiziranjem seminara, kao i organiziranje festivala na kojem bi se predstavio rad svih skupina.

Sporazum kojim se formira Asocijacija dramskih skupina potpisali su predstavnici sljedećih udruga: Hrvatska čitaonica – Subotica, KPZH „Šokadija“ – Sonta, HKUD „Vladimir Nazor“ – Sombor, HBKUD „Lemeš“ – Svetozar Miletić, HKUPD „Stanislav Prepek“ – Novi Sad, HKUD „Ljutovo“ – Ljutovo i UG „Urbani Šokci“ – Sombor. Iako ova Asocijacija nema svojstvo pravne osobe, potpisnici su na dvogodišnji mandat za zastupnika i koordinatora izabrali **Ivana Andrašića** iz Sonta, a za zamjenika **Zvonimira Lukača** iz Sombora. (Zv / K. Č.)

Turnir sv. Josipa u Đurđinu

Nakon kvalifikacijskih borba u stolnom tenisu u Đurđinu, natjecatelji su izvlačenjem podijeljeni u četiri skupine a mečevi su se igrali od 27. siječnja do 10. veljače u župnoj dvorani.

U veliko finale su ušli **Pajo Dulić ml.** i **Pajo Dulić st.** U neizvjesnoj borbi, zasluženo je sa 4:3 pobijedio Pajo stariji. On je uz prigodnu diplomu osvojio i prijelazni pehar. Sve sudionike turnira je ukusnom tortom obradovala župna domaćica **Slavica Prčić**. Ako u nekoj župi postoje ozbiljni, dobri stolnotenisači, rado bismo ih ugostili ili im došli u goste kako bismo odmjerili snage. /Nikola K./

Obilježeno deset godina od izlaska prvog broja Hrvatske riječi

Prigodnom svečanošću i domjenkom na Otvorenom sveučilištu u Subotici 1. veljače, obilježeno je deset godina od izlaska prvog broja *Hrvatske riječi*, tjednika na hrvatskom jeziku u Republici Srbiji.

Djelatnicima i gostima obratili su se ravnatelj NIU „Hrvatska riječ“ **Ivan Karan** i odgovorna urednica tjednika **dr. Jasminka Dulić**.

Uredništvo *Zvonika* upućuje iskrene čestitke na ovom nesvakidašnjem jubileju, sa željom da rad NIU „Hrvatska riječ“ i dalje bude na koristi i dobro svih pripadnika hrvatske zajednice u Vojvodini i Srbiji. /Zv/

Sudbine križeva subotičkog atara

Kopilovićev križ

Piše: *Grgo Kujundžić*

Da bismo bolje razumjeli znak križa, svakidašnje križanje, stavljanje križa u kuće, na grobove pokojnika ili stavljanje križa na prometna, vidljiva mjesta, moramo se sjetiti rimskog cara Konstantina I. (Velikog), koji je, prema predaji, tijekom borbi na nebu vidio znak križa s riječima: *In hoc signo vinces* („U ovom ćeš znaku pobijediti“). Jesmo li se mi kada sjetili da ćemo u znaku križa pobijediti? Jest, sjetili smo se i mi i naši preci.

Gradili su naši preci križeve ne samo ispred crkava, kalvarija, grobalja, nego i križeve pokraj putova ili svojih salaša. U ovim krajevima dizani su križevi ili ponekad i kipovi svetaca. Naravno je ovo izraženo u XIX. i prvom polovicom XX. stoljeća. Profesor matematike pok. Ivan Petrekanić je s nekoliko suradnika počeo sakupljati materijal o križevima s podacima, slikama, opisom i sl., ali je prerana smrt Ivana ovo prekinula. No, imamo dragocjene 4 knjige „Könyörgésűnk színehelyei“ („Mjesta naših molitava – Stari križevi subotičkih atara“) koje je dugotrajnim radom na mađarskom jeziku napisao Dezső Csúszó.

Vremenom su križevi, nebranjani krajputaši ili usamljeni na njivama, bili izloženi propadanju slučajnom ili nekad i namjernom rušenju ili premještanju. Neke je drvene izjela crvotočina, neki su zbog rastvorljivog kamena izjedeni ili nagriženi. Neki su nemarom srušeni i ostavljeni. Ima takvih koji više nisu ni popravljani jer su utemeljivači izumrli a potomstvo nije htjelo, nije smjelo ili nije imalo čime ove križeve obnoviti. Srećom, nešto je križeva krajem komunističkog režima a naročito zadnje dvije dekade popravljeno ili zamijenjeno.

Ima i novopodignutih, kao što je Stipićeve križ na dolu Đurđinskog puta prema Mišićevu ili križ pok. svećenika Lazara Ivana Krmpotića na Somborskom putu kod tzv. „baklerovog dola“. Zanimljivo je da je na Somborskom putu počevši od subotičkog vašarišta, dakle iza Kalvarije, odnosno od Malog Bajmoka do „Kaparova“, tj. raskrižja za Tavankut na razdaljini od 12 km postavljeno čak 9 križeva, izuzimajući crkvu u Maloj Bosni.

U vremenu između dva svjetska rata u Bačkoj apostolskoj administraturi tadašnji biskup Lajčo Budanović je imao stav da svaki katolik treba nedjeljom biti na sv. misi, a jedan od uvjeta je da može

stići do crkve za sat vremena i još toliko da se vrati kući. Taj je kriterij bio ispunjen izgradnjom crkve u Maloj Bosni i u Đurđinu, zapadno od Subotice, a bila je priželjkivana i gradnja crkve na Hrvatskom majuru i na Pavlovcu na zidinama nekadašnjeg samostana Pavlina. Tada križevi gube dotadašnji značaj jer se u

nemogućnosti odlaska u crkvu na misu ili križni put išlo „pod križ“.

Na svega 1 km od „Kaparova“ nalazio se Kopilovićev križ. Taj je tri puta srušen, temelj mu je i sada na mjestu a postolje stoji razlomljeno. Desna lomljena strana je stojeća a lijeva lomljena strana leži pokraj. Gornjeg dijela nema. Prema podacima iz knjige Dezsőa Csúszóa, lokacija križa je u jugoistočnom uglu pustare, na sjevernoj strani Somborskog puta i zapadnoj strani puta za

obiteljski salaš župe Tavankut. Na nekada cjelovitom postolju bio je tekst, i sada vidljiv: OVAJ KRIŽ PODIŽE NA SLAVU BOŽJU JAŠO KOPILOVIĆ SA SUPRUGOM ESTEROM I SINOM MARKOM 1909. Na jug orijentirani križ, izrađen je bio od kvalitetnog kamena i opremljen dodacima metalnih odlivaka (tabla INRI; korpus i reljefni lik Marije). Utemeljivač Jakov (Jašo) Kopilović nije se vratio iz I. svjetskog rata a udovica Estera nije više mogla sama održavati križ do svoje smrti 1940.

Godine 1925. je velika oluja srušila kameni križ. U toj oluji je srušen i toranj žedničke crkve a toranj crkve sv. Roka u Subotici se zasukao. Jedini sin Marko (1895.-1935.) i žena mu Marija, rođ. Tumbas (1896.-1960.) obnovili su križ za par nedjelja ali su gornji dio zamijenili livenim željezom, nadajući se većoj trajnosti. No, gromovi na gredi ne miruju i 1966. opet je grom udario i ošteti gornji, metalni dio. Unuk osnivača Stipe odnio je metalni križ u obližnju radionicu zadruga na popravak. Na pitanje „Što je to“, on odgovara „Zar ne vidiš, križ; Isus plače, nisu nam dali plaću“. I tada se ponekad radnicima uskraćivala plaća ili kasnila. Križ je popravljen. No, ubrzo 1970. nevolja s gromom i olujom izvalila je križ, a nakon slaganja kamena zapne poljostroj i opet ga sruši i razbije.

Željezni križ je ležao dugo na travi, pored postolja. Nailazili su „skupljači“ starog željeza ali kad su vidjeli da je to križ, nisu ga uzeli. No, prema priči stana salaša Marka, kopanjem kanala za telefonski kabel i zavaljivanjem, zavaljen je i metalni križ. Ne zna se gdje je.

Najstarije unuče utemeljivača je još živa Đula (Julijana) Čović-Kopilović.

Sada je na pra-salašu pra-unuk Marko a brat mu Branko je u Maloj Bosni.

Sada je vrijeme za obnovu križa u Godini vjere. Kako u neimaštini? Ako imamo vjeru kao Konstantin prije 1,300 godina, da ćemo u znaku križa pobijediti, onda krenimo.

Poziv za „Liru naivu 2013.“

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica upućuju poziv na jedanaesti susret pjesnika Vojvodine „Lira naiva 2013.“.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret) treba poslati do 1. svibnja 2013. na adresu: **Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica** ili putem elektroničke pošte na adresu: **katarina.celikovic@gmail.com**.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj **064/211-3186**.

Pobožno u korizmu

Korizma je svima već znano razdoblje koje traje 40 dana prije Uskrsa. U tom vremenu nude nam se mnogi pobožni sadržaji. Kako se pripremiti za Uskrs?

Najbolje bi bilo da svatko ima svoj plan u koji će staviti:

- molitvu i čitanje Biblije, Križni put,
- post i
- djela milosrđa.

Čuli ste o važnosti molitve i čitanju Svetoga pisma u crkvi i znate da Bog voli razgovarati s nama. A nama je njegova pomoć uvijek potrebna, njegova ljubav također.

No, kada se nečega odričemo – a to možemo smatrati „postom“ – to je važno dati onima koji nemaju. Dakle, ako u korizmi ne jedemo čokoladu ili ne kupujemo ono što nam čini zadovoljstvo – darujmo to drugima. Važno je vidjeti svojim „duhovnim“ očima one kojima treba pomoć. Darivanje je djelo milosrđa. Ako ste malo pronicljivi, sigurno

no ćete naći različite načine kako obradovati svoje prijatelje, ukućane ili one s kojima se viđate a nemaju ono što vi imate.

Križni put je prava pobožnost. Lijepo je bar jednom u tjednu otići u crkvu na Put križa. U njemu je sva tajna Isusove ljubavi – priča o tome kako nas je njegova ljubav otкупila. Ali, možda je ipak najljepše Put križa moliti na našim kalvarijama, u prirodi gdje smo još bliže jedni drugima.

Neka nam svima bude korisna korizma!

Vaša Zvončica

Plavanjske „tute“

U organizaciji HKUPD-a „Matoš“, u Plavni je od 10. do 12. veljače održana šesta po redu manifestacija pokladnih običaja „Tuta“. Plavanjci se ponose svojom starom pučkom i kulturnom tradicijom koja je obnovljena osnutkom kulturne udruge „Matoš“.

I ove godine, u pokladnu nedjelju, 10. veljače, skupina od desetak mlađih „Matoševaca“ odjenula se u narodno ruho, slovačko i šokačko, te nakon svete mise prošetala središtem sela. U Plavni ih nazivamo „lipe tute“. U pokladni ponedjeljak, 11. veljače, kostimirana povorka djece, „male tute“ prošetala je od Vatrogasnog doma do kraja sela, središtem i ulicama Plavne. Toplo su ih dočekali domaćini – obitelj **Sabo**. Uz buku, pjesmu i vrisku, 12. veljače iz Vatrogasnog doma je u 11 sati krenula povorka „gadnih tuta“. Ova skupina mladih, maskirana i našminkana, u kojoj se nije moglo prepoznati tko je muško a tko žensko, prošetala je ulicama Plavne. Navečer je započelo okupljanje u Vatrogasnom domu gdje je priređeno druženje, zabava s puno šala, smijeha, plesa, pjesme i veselja. Uz ukusni plavanjski paprikaš, vino i tamburaše, pjevalo se i veselilo do ponoći. Tada je po starom običaju glazba utihnula, pojele se i popile sve što je bilo na stolovima a kao vrhunac večeri i ove godine je bilo iznošenje – „sahranjivanje“ bege, čime je simbolično okončano vrijeme veselja a označen početak korizme te povratak duhovnim vrijednostima i mirnom načinu življenja.

Zvonimir Pelajić

DAR ŽIVOTA

Još beba kad sam bila
sve sam lijepo snila.
Odmah sam znala za mamu i tatu,
a željela sam i jednog batu.

Bate nije bilo,
pa sam poželjela
seku da mi dadu,
pa da svi živimo u velikom skladu.

Jednog dana iznenađenje je veliko bilo
kad me je tata stavio u krilo, rekao mi je:
„Iva, Bog ti je želju čuo, već te je uslišio,
jer ćeš seku uskoro dobiti“.

Moja sreća je postala još veća,
kada je jednog dana u moju kuću došla
osoba treća.
To je bio jedan kuca mali koga smo iz ljubavi
Miki zvali.
Svi smo se skupa igrali i uz njega veselo
smijali.

*Iva Hajnal, IV. razred,
Sombor, župa „Uzvišenje Svetog Križa“
(poslala vjeroučiteljica Jelena)*

Jubilarni X. Hrckov maskenbal i 100. broj HRCKA

Blizu 400 djece iz Bačke i Srijema sudjelovalo je 8. veljače 2013. godine na jubilarnom X. Hrckovom maskenbalu, priređenom u restoranu KTC-a u Subotici.

Djeca koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, slušaju predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture ili su članovi hrvatskih udruga i kulturno umjetničkih društava, prekrasno maskirana i u dobrom raspoloženju, proslavila su tri jubileja. U pitanju je jubilarni, deseti po redu Hrckov maskenbal u okviru kojega je obilježen stoti broj „Hrcka“ koji je izašao u siječnju 2013. godine, kao i deseti Hrckov rođendan, rekla je urednica „Hrcka“ i članica Organizacijskog odbora Hrckovog maskenbala **Ivana Petrekanić Sič**.

Novina ovoga Hrckovog maskenbala bio je kviz „Hrckov klikeraš“ u kojem su znanje o Hrcku provjerili predstavnici svih škola i udruga, a ocijenio ih je žiri kojeg su činili članica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužena za obrazovanje **Andela Horvat**, predsjednica Hrvatske čitaonice **Bernadica Ivanković** i urednica „Hrcka“ Ivana Petrekanić Sič.

Bila je tu u povodu desetog Hrckovog rođendana i torta napravljena od kartona u kojoj su bile čokoladne bananice te je svako dijete dobilo čokoladnu bananicu.

Deseti Hrckov maskenbal okupio je djecu iz Subotice, iz OŠ „Matko Vuković“, OŠ „Ivan Milutinović“, OŠ „Sveti Sava“ i vrtića „Marija Petković“, potom djecu iz OŠ „22. oktobar“ iz Bačkog Monoštora, OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta skupa s vrtićem „Petar Pan“, OŠ „Vladimir Nazor“ iz Đurđina, OŠ

„Ivan Milutinović“ iz Male Bosne, odakle su stigla i djeca iz vrtića „Bambi“, OŠ „Aleksa Šantić“ iz Vajske, OŠ „Ivo Lola Ribar“ iz Plavne, HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora, HBKUD „Lemeš“ iz Svetozara Miletića, HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Bačkog Brijega, KPZH „Šokadija“ iz Sonte, HKC „Srijem – Hrvatski dom“ iz Srijemske Mitrovice i HKD „Šid“ iz Šida.

Budući da već nekoliko godina unatrag nema natjecanja za najbolju masku, sva su djeca dobila prigodne darove, a za dobro raspoloženje, pjesmu i ples na Hrckovom maskenbalu bile su zadužene „Đurđinske cure“.

N. Skenderović

KORIZMENA OSMOSMJERKA

— — — — —
 K T V E J N A V E Č I B E L T
 A A R E Č E V A J N D A Z I R
 T L T A K I N O R E V A K U M
 E I K R K A L V A R I J A I S
 P P G I V A N A P O S T O L I
 I E E Ž R T V A V O J N I C I
 K J T P I J E T L O V P J E V
 I I S G R O B Č N I K O D E M
 L C E A J A D Z I P I S O J V
 E N M A S L I N S K A G O R A
 V O A T C V J E T N I C A J B
 A P N E A J E R U Z A L E M U
 Z V I V U S K R S N U Č E D J
 A A R A Z B O J N I C I N V L
 M K R I Ž N I P U T A H S A P

JERUZALEM, MUKA, CVJETNICA, APOSTOLI,
 PASHA, GETSEMANI, MASLINSKA GORA, LJUBAV,
 ZADNJA VEČERA, VELIKI ČETVRTAK, IZDAJA,
 ŽRTVA, KRVAVI ZNOJ, PIJETLOV PJEV, GROB,
 SMRT, IVAN APOSTOL, BIČEVANJE, KRIŽNI PUT,
 KALVARIJA, PONCIJE PILAT, VERONIKA, JOSIP,
 VELIKI PETAK, VOJNICI, VAZAM, RAZBOJNICI,
 NIKODEM, USKRSNUĆE, IV

	A	B	C	D
1	HOSANA	POLJUBAC	KRIŽ	NEDJELJA
2	MASLINA	VEČERA	KALVARIJA	MARIJA MAGDALENA
3	MAGARAC	NOGE	TRNOVA KRUNA	NIJE OVDJE
4	PALMA	GETSEMANI	BIČ	VAZAM
🔑				

NAGRADNA IGRA

Evo jedne igre asocijacija u kojoj je potrebno naći točan odgovor i poslati ga na adresu:

Uredništvo Zvonika, Beogradski put 52, 24000 Subotica do 17. 03. 2013. godine.

Iznenadjenje slijedi!

KUPUN „ZVONIKA“

Konačno rješenje asocijacije je:

_____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Tigrovi

Neprestance nas nosi rijeka života. Nekada ni ne osjetimo te izustimo: „Kako je brzo prošlo“, „Kao da je jučer bilo“, „Kao da je bilo prije 100 godina“ ili „Više te ne poznajem“, „Sad sam drugi čovjek“.

Ne možemo birati izvor niti uvir, mjesto gdje ćemo se roditi niti umrijeti. Ne možemo zaustaviti vrijeme niti učiniti da ono brže protječe, ne možemo se vratiti unatrag i prepravljati krive poteze. Teška je ta ograničenost i bespomoćnost. Oduzima dah – doslovno jer iscrpljuje i figurativno jer je u sebi veličanstvena.

S druge strane, ta linearnost nije ni malo mirna i jednostrana. Ne možemo se nikako pomiriti s vlastitim oscilacijama u njenim okovima, ali možemo pokušati izvući najbolje iz nje – izvući se i održavati na površini vode. Pogotovo nam je to olakšano u *vremenu milosti*, kao što je trenutačno korizmno vrijeme, koje nas poput blagoga vala izdiže iz mulja i čisti i koje nas miluje zrakama svjetla sa nebesa.

Lice Tvoje tražim, Gospodine.

Ali nazočim, borim se i sudim samome sebi u uzburkanosti svojih obveza, htijenja i mogućnosti. Poput dva tigra koji kipte životnom snagom i ljepotom, a koji su izvana apsolutno identični, mi se vječno borimo sami sa sobom batrgajući se u rijeci života koja nimalo ne olakšava situaciju, naprotiv, samo ju komplicira. Ja, kakav sam uistinu, nasuprot onoga kakav želim biti, te kakvog me drugi žele ili kakvog me trebaju, te onoga kakav bih trebao biti po crkvenim, kulturnim ili poslovnim, općim mjerilima. I uvijek su mi usta puna vode ili sam glavom pod vodom, osjećam kako se davim.

Gospodine, ne odbij lica svoga od mene.

Rascijepi oblake na nebu i pokaži da si Ti tu. Osvijetli mi lice kako bih vidio vlastitu ljepotu i dostojanstvo ljudskog života i borbe za prave vrijednosti. Zanesen u borbi sa sobom i valovima, sa samim sobom i društvom, ne želim zaboraviti podići pogled, uzeti zraka i snage. Bez te stanke u kojoj si jedino Ti, ja ću poginuti, samoga sebe zakopati u mulj depresivnosti, predaje, laži.

Na sliku svoju si me stvorio.

I stoga se neću prestati boriti. Zbog toga neću dići ruke od samoga sebe. Zbog toga ću naći vremena podići oči ka nebu, uputiti pogled ka zrcalu i zagledan kroz tvoje oči u svijet, ohrabriti, oprostiti, zavoljeti i nasmijati se.

Nevena Mlinko

„Ponovno radi kino“ tj.

vjeronauk za mlade u župi Marija Majka Crkve

Nakon dužega vremena, na inicijativu mladih župljana crkve Marija Majka Crkve u Subotici, mladi su se okupili na vjeronaučne susrete kako bi skupa promišljali i produbljivali svoju vjeru. Uz potporu župnog vikara **vlč. Ivica Ivankovića Radaka**, vjeronauk je održan u subotu 16. veljače u 19 sati, u prostorijama župe gdje se okupio lijepi broj mladih. Na početku susreta vlč. Ivica je pozdravio sve sudionike vjeronauka, te animatore koji će ove susrete organizirati iz subote u subotu. Tema vjeronaučnog susreta bila je „Skinimo maske – budi TI!“.

Nakon zanimljivog video-klipa u kojem se prikazuje kakvi smo s maskom, a kakvi bez maske, započela je velika diskusija i svjedočenja mladih sudionika. Mladi su se u raspravi najviše dotaknuli muško-ženskih odnosa, kako jedan muškarac izgleda i koliko pokazuje to svoje pravo svjetlo, a koliko djevojka. Dotaknuta je tema ponašanja mladog kršćanina na javnim mjestima (kafić, pekarna, u različitim društvima), koliko je i je li provocirajuće to što ćeš se prije nekog čina prekriziti. Na kraju rasprave donesen je zaključak da je dobro da pred Bogom skinemo maske, jer nas Bog prihvaća onakve kakvi jesmo.

Pozivamo i tebe i tvoga najboljeg prijatelja/icu da dođete i uključite se u ovo veliko zajedništvo mladih i čujete nešto novo, da s nama podijelite vaša iskustva, a samim tim i da se družimo.

NE ZABORAVI: Subotom, 19 sati, župa Marija Majka Crkve – Subotica, Aleksandrovo!

Dario Marton

Obavijesti

Na valovima Radio Marije:

Emisija mladih *U svjetlosti hodimo* srijedom u 21,30 sati.

Kateheza za mlade

Kateheza mladih

ponedjeljkom u 21,30 sati.

Vjeronauk za mlade: nedjeljom u

župi sv. Roka u Keru, s početkom u 18 sati.

Tribina za mlade: 24. 02. 2013.,

s početkom u 19 sati.

Don Ivan Bosco – tko je on?

Došavši na studij u Zagreb prije tri godine, i pored smještaja u svoj novi dom, ubrzo potražih i onaj od svojega Oca – salezijansku župu na Jarunu! Salezijanci – tko su oni?! Nije mi puno trebalo shvatiti kako je to red čija je karizma kršćanski odgoj adolescenata i mladih, naročito najsiromašnijih i napuštenih, čiji je osnivač upravo sv. Ivan Bosco!

Rođen je u mjestu kraj Torina 1815. godine u siromašnoj obitelji. Sa devet godina usnuo je san, čiji je smisao i poruku shvatio tek puno godina poslije. Živio je u vrijeme konstrukcije parnog stroja, industrijske revolucije, otvaranja velikog broja tvornica te slijevanja stanovništva iz sela u gradove. Sve to rezultiralo je mnoštvom napuštenih dječaka, prepuštenih samima sebi koji su, lutajući po gradovima bez ikakvih uvjeta za život, često bili spremni ukrasiti, potući se, pa čak i ubiti za komad kruha. Broj ovih mladića kod don Bosca se iz tjedna u tjedan povećavao; od njih pedesetak broj im se vrlo brzo popeo na šesto! Tako su nastali oratoriji, mjesta okupljanja, druženja i molitve, a to je zapravo bilo ispunjenje onog dječakčkog sna – mladima kroz igru i osnovno obrazovanje vratiti vjeru! Naravno, bilo je tu mnogo kušnji, neprihvatanja od strane neprijatelja ali i same Crkve, no don Boco ostao je vjeran Bogu te uz Mariju Pomoćnicu zidaao temelje novog reda u katoličkoj crkvi. Osim što je cijeli svoj život posvetio mladima, Ivan Bosco bio je veliki mističar. Tako je u jednom snu sanjao papu na brodu, koji se nalazio u oluji čvrsto privezan između dva stupa, na jednom je bila euharistija, a na drugom Blažena Djevica Marija. Tad je shvatio da će to dvoje, sv. euharistija i Marija, biti temelj njegovog reda. Bio je i veliki zagovornik sakramenta pomirenja. Točno je znao kada je netko od vjernika u teškom grijehu jer se užasan i nepodnošljivi smrad širio oko te osobe koji nije mogao podnijeti, a nakon ispovijedi svaki od njih mirisao je po ružama.

Ovom velikom dobrotvoru i prijatelju mladih divili su se ponajviše poduzetnici i majstori svih mogućih zanata za koje je tvrdio da upravo oni moraju biti prvi koji će dječake po povratku iz

zatvora naučiti živjeti od rada i zaboraviti neugodnu prošlost. O don Boscovoj dobroti pričalo se širom Italije, a rečenica koja se mogla čuti tih dana po ulicama Torina glasila je: „Kada bih imao i zadnji komad kruha, podijelio bih ga s tobom“. Uvijek se brinuo o onim najsiromašnijim i najugroženijim obiteljima, te pronalazio rješenja za svaku situaciju.

Jedan od najupečatljivijih don Boscovih dječaka je Dominic Savio. Već za prvu pričest donio je odluku da će radije umrijeti nego teškim grijehom uvrijediti Boga. Imao je veliku želju postati svećenik i priključiti se radu don Bosca, no svoju službu na zemlji završio je s nepunih petnaest godina kada je, na glasu svetosti, umro od upale pluća. Papa Pio XII. proglasio ga je 1954. godine svecem, a danas se najviše štuje kao zaštitnik mladih.

No, vratimo se mi don Boscu! Njega je Bog na zemlji trebao još puno godina. Umro je 31. siječnja 1888. u Torinu, a svetim je proglašen 1934. godine. Papa Ivan Pavao II. proglasio ga je 1988. ocem i učiteljem mladeži, a njegov preventivni sustav ponudio je Crkvi kao odgojnu metodu. „Samo je vjera kadra započeti i dovršiti veliko djelo istinskog odgoja. Prva metoda dobrog odgoja je dobro se ispovjediti i primiti euharistiju. Vjera i razum dva su pokretača mojeg cjelokupnog sustava“ – riječi

Misli sv. Ivana Bosca

Besposlenost je najveći neprijatelj protiv kojeg se stalno moraš boriti.

Da bi vaša riječ imala utjecaja i postigla željeni učinak, potrebno je da u svakoj zgodi umanjujete svoje „ja“.

Nerad i čednost ne mogu živjeti zajedno. Stoga izbjegavaj nerad pa ćeš pobijediti i iskušenja protiv čednosti.

su koje nose i žive i dan danas svi odgojitelji, učitelji, nastavnici i profesori po salezijanskim obrazovnim ustanovama na gotovo svim kontinentima.

Što se više uključujem u aktivnosti za mlade, te u rad s djecom (pripadam skupini koja daje instrukcije osnovcima i srednjoškolicima), shvaćam da je ovaj svetac po mnogo čemu poseban! Ne bih sad tu nabrajao one zanimljivosti o njemu, npr. kako je on prvi svetac koji je fotografiran ili to da je jedini svetac čija je beatifikacija bila na Uskrs, već me impresionira velika odvažnost i potpuna predaja Bogu da s njim radi što mu je volja! To je ono što nama danas fali. Puno puta sumnjamo jesu li neke stvari nemoguće ni ne pokušavajući ih predati Bogu da ih on riješi, nego lako odustajemo. Budimo ustrajni u našim željama i snovima, te ih nastojimo uz Božju providnost i ostvariti.

Ova godina osobito je značajna za salezijansku obitelj u Hrvatskoj jer se navršava 100. obljetnica dolaska prvih salezijanaca na ove prostore. Tim povodom će nas „posjetiti“ ni više ni manje nego don Bosco! Naime, don Boscova urna običi će sve salezijanske župe, te će biti jedinstvena prilika za pomoliti se, iskazati zahvalnost ili prošnju ovom velikom svecu.

Za kraj, dragi mladi, dijelim s vama jednu od najpoznatijih misli ovoga sveca koja kaže: „Radite što hoćete; skaćite, pjevajte, igrajte, zabavljajte se, samo nemojte griješiti!“

Ivo Šokčić

Korizma – vrijeme promjene

Izraelski narod je nakon četrdeset godina došao u Obećanu zemlju. Isus je nakon četrdeset dana u pustinji započeo svoje javno djelovanje. Što ćeš ti uraditi za četrdeset dana?

Potruđi se ovih četrdeset dana živjeti kao na duhovnoj obnovi. Svaki put prije nego odeš na duhovnu obnovu doneseš odluku da ćeš predstojeće dane posvetiti Bogu i produbljivanju svojega odnosa s Bogom. Korizma je tek počela, donesi tu odluku i sad. Svaki dan se povuci u osamu, provedi neko vrijeme u tišini i razgovoru s Bogom. Donesi čvrstu odluku da ćeš svaki dan pročitati ulomak iz Svetoga pisma. Nastoji razviti naviku osobne molitve, razgovora s Bogom. Svaki dan mu ispričaj svoje brige, nedoumice, čežnje i probleme. Zatim se obvezno prisjeti svega što je bilo dobro u proteklom danu. I zahvali. Zahvali što si se probudio ovog jutra, zahvali za obitelj koja je uz tebe, za prijatelje i za sve ono čime je Bog obogatio tvoj život. Zahvali. Uskoro

ćeš primijetiti da tvoja duhovna snaga raste. Imat ćeš više snage i volje posvetiti se bližnjemu. Sjeti se koliko malo vremena provodiš s obitelji. Oluči to promijeniti. Na trenutak zaboravi na mobitel i sve društvene mreže i otiđi na kavu s prijateljem kojega si zapostavio.

Nemoj se bojati korizme. To je puno više od onih četrdeset dana u kojima se pod obvezno moramo odreći nečega što jako volimo. Umjesto da se odrekneš čokolade, interneta, odrekni se loših navika. Obećaj sebi da nećeš biti ljubomoran, neljubazan i srdit. Posti od ogovaranja, sebičnosti i osvetoljubivosti. Odrekni se površnosti, škrtosti i zavisti. Obećaj si da ćeš biti radostan i zahvalan za ono što imaš. Nastoji vjerovati ljudima oko sebe, a osobito se potruđi vjerovati u Boga i Bogu. Oprosti onomu tko te povrijedio. Nauči se radovati malim stvarima i zahvaljivati na njima.

Nemoj dopustiti da se na uskršno jutro probudiš i shvatiš da je prošla još jedna korizma. Neka ove godine bude drukčije!

Tatjana Lendvai

Što me ne slijediš?

Skrenula sam ulijevo.

Činilo mi se kao da je taj smjer za mene. Ljudi su primjećivali samo kada bih se nasmijala, a osuđivali samo kada bih zaplakala. Svaki put kada bih padala, uhvatila bi me jaka ruka i povukla natrag na životno polje bez ikakvih predrasuda. I On je bio tu i gledao me onako blago s osmijehom na licu, a oči su mu imale neobični sjaj koji nikada do sada nisam vidjela. Pozvao me k sebi. Laganim koracima, ali sa strepnjom, krenula sam k Njemu. Zagrlio me. Sve je bilo tako čarobno, tako sveto, neopisivo, nedodirljivo! Ali tada je uslijedilo pitanje: „Što me ne slijediš?“

Vrata su se zalupila. Mama me je žurno probudila. Shvatila sam da moram krenuti u školu i da nemam puno vremena. Ono je sve bio samo san... Šteta. Nastavila sam dalje i u žurbi sam naletjela na sestru. Iznervirana slučajnim udarcem, počela sam iz svega glasa vikati na nju... Ali tada sam začula glas: „Što me ne slijediš?“ Zastala sam. Dan je već uvelike počeo, u školu sam kasnila, a iako sam imala vremena, nisam ga iskoristila za jutarnju molitvu nego sam to vrijeme zamijenila ogovaranjem drugarice... Prije nego što ću prisloniti ruku na kvaku učionice začulo se opet: „Što me ne slijediš?“ Tada mi je taj glas postao već naporan. Tijekom dana okružena sam

raznim ljudima, njihove navike prelaze i na mene tako da ja to i ne primjećujem. Opsovala sam, i glas se opet pojavio: „Što me ne slijediš?“ Nisam se suzdržala. Počela sam paničariti i suze su potekle, rekla sam u sebi: „Bože, ostavi me! Što me progoniš?“ I opet se oglasilo: „Što me ne slijediš?“

Nakon nekoliko trenutaka opomenuta sam i upisana u dnevnik zbog psovanja na satu. Idući kući grupica ljudi ru-

gala mi se zbog moje neuredne kose, a među njima je bila i prijateljica koju sam ogovarala naglas baš ovo jutro. A kada sam tužna i depresivna došla kući s namjerom da se samo zavučem u krevet i ne budim ostatak dana, mama me je ljutito sačekala i predodredila kaznu zbog mog ponašanja prema mlađoj sestri. Glasa više nije bilo, a niti sam se ja usudila odgovoriti na to pitanje. Došla je večer, shvatila sam i bila sam ljuta na sebe.

Bože, oprosti mi. Znam, da sam te slijedila moj dan ne bi prošao ovako, ne bi bilo povrijeđenih i tužnih, niti bih ikome nanijela štetu. Bila bih sretnija, ali samo da sam te slijedila! Ne razumijem zašto odbijam pomoć! Zašto ima toliko ljudi slijepih i nijemih, ili su samo dobri glumci? Ne primjećuju te, a ti si stalno tu. Nikada ne odlaziš, a osuđivan si kako nikada nisi tu. Bože, slijedit ću te!

Skrenula sam ulijevo...

Kristina Ivković Ivandekić

Getsemanij

Dušo, strepeći što to sanjaš:
drugu zemlju, vlastitu moć?
Il se, s Judom, drugom klanjaš
za novce radeći cijelu noć?

Pred očima cvijeća razna
dok mi duše vene vrt.
Prvi dani, Božja kazna –
Novi Adam odnosi smrt?

Praznina zijeva u nama,
milost otajstava razgonim.
Kako se otrgnut „istinama“
i rukama Pilatovim?

Dušo, strepeći što to sanjaš:
drugu zemlju, vlastitu moć?
Il se, s Judom, drugom klanjaš
za novce radeći cijelu noć?

Pred očima razna cvijeća
nijedan miris nije pun.
Duša ne pristaje da sreća
u sebi uvijek krije trn.

Evo, Ljubav ponos slama,
bogolika volja je sva.
Ljubav bez straha i srama,
Ljubav miomirisna.

Dušo, može li Ljubav ta
nastaniti svaki naš san?
Postati vodilja života
u vječnih svitanja stan?

Nevena Mlinko

Različitost vodi k Bogu

Puno puta upitam se zašto me je Bog stvorio baš kao žensku osobu? I zašto je uopće podijelio osobe na muške i ženske? Zapitam se zašto je Bog muškarce i žene načinio toliko različitima? Zar nije mogao sve načiniti jednakima? Sve bi bilo toliko jednostavnije, bolje, ljepše! Ili ne bi?!

Postoji jedan veoma bitan razlog zašto je Bog sve tako postavio. A to je da On jedini posjeduje sve one vrline koje možemo dobiti i upoznati jedino kada se muško i žensko spoje. Kada ukombiniram svoje vrline s vrlinama suprotnoga spola, trebam dobiti sliku Boga. Jednostavno je, kao matematika. **Ja plus on/ona jednako je Bog.** Kada imaš kraj sebe osobu koju voliš i cijeniš i s kojom planiraš svoju budućnost, onda za tebe počinje razdoblje učenja. Žene su poznate po osobinama kao što su plemenitost, velikodušnost, osjećajnost i zabrinutost za druge, dok se muškarci karakteriziraju logičkim razmišljanjem, disciplinom, samomotivacijom i odlučnošću. Naravno da postoje muškarci i žene koji ne posjeduju sve ove karakteristike, ali većinu osobina vjerujem da ste i sami prepoznali kod sebe. Kada muškarac ili žena ima one vrline koje se pripisuju njihovoj spolu, a ostale vrline nauči od svog partnera, tada postaje potpuna kršćanska osoba. I tada su oni spremni za Boga. Dakle, muškarac se treba učiti od žene, a žena s druge strane treba učiti od muškarca. Mogao nas je Bog sve stvoriti istima, ali onda se ne bismo trebali pripremati za nebeski život jer bismo bili savršeni. Mislim da nas je Bog upravo zato stvorio nesavršenima da bismo u zajedništvu s partnerom došli do Božjega savršenstva. Sad ćete vjerojatno reći: „Mijenjati sebe da bi se prilagodili svojem izabraniku je veoma teško“. Jest, teško je, ali vrijedno je svakog truda. Nije lako mijenjati se, pogotovo ne zbog druge osobe. Puno puta nam i naš ponos i egoizam to ne dopuštaju. Za takve odluke i promjene potrebno je poniznosti i strpljenja. Zato je tu Bog koji je uvijek spreman pomoći tako što će te obasuti svojom milošću i što će ti dati snage. Samo ga trebaš zamoliti za to. Nije teško. Evo počela je i korizma, savršena prilika da razgovaraš s Njime malo više. Povjeri Mu svoje poteškoće. On će ti s velikim zadovoljstvom pomoći nadići sebe i svoje sklonosti. Možda i dalje misliš da je teško, ali vjeruj mi da nije ništa teže nego što je bilo i prije 2000 godina. Jedina razlika je što je danas sve ostalo postalo lakše, ali ljubav je i dalje ostala „bojno polje“ u kojemu se moraš boriti. Vezu je i danas teško održavati, kao što je bilo i prije. Žena

danas mora na lijep i ljubazan način reći sve što osjeća i želi i muškarcu mora to ponavljati stalno ali na sladak i nježan način. Ona ne smije mijenjati muškarca kroz manipuliranje i negativni stav, nego ga mora poticati tako da se i on sam poželi promijeniti nabolje. Naravno, to ne znači da mi žene uvijek znamo što je najbolje, i mi se moramo mijenjati. Muškarac se zato treba brinuti za osjećaje žene. On ju ne bi smio omalovažavati i ostavljati po strani. Mora joj dopustiti da i ona izrazi svoje mišljenje. Također, mora, isto kao i žena, paziti na svoj ponos da ne bi tako povrijedio ženu. Oboje trebaju smanjiti kritike, a povećati pohvale. Zar se ne osjećate ljepše, bolje i sigurnije kada vas djevojka/dečko pohvali da ste nešto dobro učinili, čak i kada ste svjesni da to nije tako?

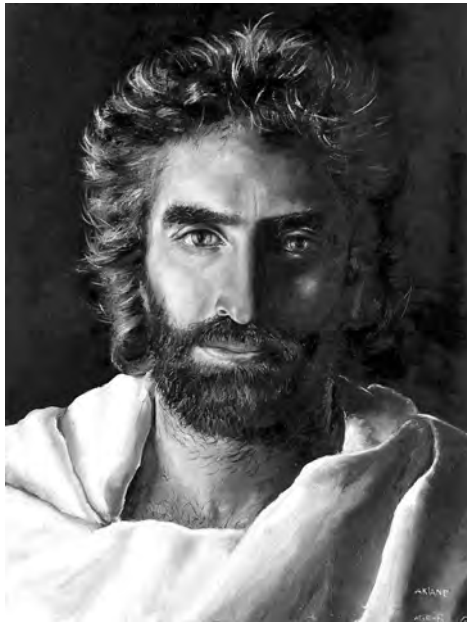
Teško je naučiti voljeti partnera, a koliko je teže **pokušati** voljeti Boga. Ljubav koju njeguješ prema partneru priprema te za ljubav s Bogom. I zato trebaš prilagoditi sebe voljenoj osobi. Jer to je poanta igre koja se zove LJUBAV. Da bismo postali vrijedni Božje ljubavi, moramo se, ako je potrebno stotinu puta, okrenuti u sebi i oko sebe za 360° da bismo postali vrijedni ljubavi voljene osobe. Zapamtimo onu jednadžbu različitosti koja vodi do Boga i sve će nam biti lakše:

JA + ON/ONA = BOG

Marina Gabrić

S kime živim KORIZMU?

Dragi čitatelji! Korizma za svakog kršćanina ima neko osobito značenje. Nekome ona znači prigodu za veliki post, nekome je vrijeme sabranosti i molitve, a netko se što više može angažira u – dobrim djelima. Sve to ima i svoje „varijante“: korizmeni post pomalo pomiješamo s djetom, sabranost i molitva dobiju nijansu samopromatranja i donošenja važnih odluka koje odavno čekaju biti donesene, ali nemaju veze s duhovnošću, a korizmena djela milosrđa nekako najlakše „ispadnu“ jer traže i vrijeme i rad i dosjetljivost i cijelo naše „milo srce“. Pojedinci imaju već svakogodišnji obrazac za „dobra djela“: nekoga osamljenog ili starijeg posjetiti, nekome u potrebi darovati paket hrane ili nešto novca, svaki dan nekog razveseliti makar telefonskim pozivom, pri velikom proljetnom spremanju kuće izdvojiti nešto odjeće koja im nije više potrebna i darovati je za Caritas. Sve je to lijepo i dobro, jedino što nekada – kad iskreno pogledamo našu nutrinu Isusovim pogledom – djeluje malo bezbojno, mlako, osrednje... Kao da bi On sve to činio drugačije, nekim drugim duhom, nekom žarčom ljubavlju. Ako s Isusom želimo uskrsnuti, s Njim trebamo proći i pustinju i Cvjetnicu i Križni put i – cijelu Korizmu. (Ivh)

Svjedočanstvo manekenke

Intervju s Kylie Bisutti

Imala je svoj posao iz snova, a imala je samo 19 godina! Kylie je nadmašila 10.000 drugih žena kada je pobijedila na natjecanju Victoria Secret Best Modela 2009. godine. Proputovala je svijet kao model promovirajuću rublje Victoria Secret anđela, ali je Kylie u međuvremenu shvatila da to nije sve ono što je tražila, pogotovo kao udana žena. Tako je prošlog proljeća, rekla: „Idem u miru iz Victoria Secreta! Moje tijelo treba biti samo za moga muža i ono je sveta stvar. Stvarno nisam htjela biti takav uzor mladim djevojkama, jer su se mnoge mlade kršćanske djevojke ugledale na mene misleći da je u redu da hodaju okolo i pokazuju svoje tijelo u donjem rublju drugim dečkima“.

1. Što Vas je natjeralo da promijenite svoje mišljenje nakon što ste postali model?

– Gospodin mi je milostivo otvorio oči i srce na činjenicu da nisam bila njemu na čast s mojim tijelom i nisam bila kao božanski uzor drugim mladim ženama. Gospodin mi je pokazao da nije primjereno da djevojke u donjem rublju gledaju drugi muškarci te da bi moje tijelo trebalo biti samo za mog muža. Imala sam želju da ustrajem na Kristovu putu, pobožnom braku i uvidjela sam da ne bih živjela uistinu tu želju baveći se modelingom donjeg rublja.

2. Kako je vaša odluka utjecala na obitelj, supruga, prijatelje? Koje su bile njihove reakcije?

– Moj muž i obitelj su svi bili jako zahvalni i podržavali su me! Moj muž je molio za mene neko vrijeme, tako da je ovo odgovor na njegove molitve!

3. Da li još uvijek planirate nastaviti baviti se modelingom? Ako je tako, kako ćete podržati svoje kršćanske vrijednosti u vašoj karijeri?

– Više se ne bavim toliko modelingom, jer većina angažirana promoviraju seks, idolopoklonstvo i loš standard u ljepoti za mlade djevojke. Mali angažirani koje ću uzeti odnose se samo na poslove koje promiču zdravu sliku i ne prodaju seks.

4. Koju poruku se nadate da ste ovom odlukom prenijeli mladim djevojkama?

– Nadam se da djevojke vide da živjeti za Gospodina toliko puno više ispunjava nego živjeti da budeš prihvaćen u ovom svijetu. Nadam se da će djevojke uvidjeti da one ne moraju živjeti pod pritiskom koje im nameće društvo i svijet modelinga.

5. Osim vaše odluke da napustite Victoria Secret, kako su Bog i vaša vjera utjecali na vaš život?

– Ja sam strahovito narasla u mom hoda s Gospodinom u proteklih nekoliko godina. Moj odnos s mojim mužem je jači nego ikad! Aktivno sam uključena u rad moje župne zajednice gdje sam stekla mnogo prijateljstva. Sada sam mnogo sretnija i ispunjenija nego prije!

6. Koji savjet bi dali djevojkama koje nastoje živjeti kršćanski život?

– Živite Božje riječi. Živite za Njega, molite Ga i častite Ga. Vječnost s Njim je mnogo važnija od kratkog vremena koje imamo na ovoj zemlji. On vas prihvaća, čak i kada vas svijet ne prihvaća! Djevojke mi mogu poslati e-mailom pitanja za savjet ili molitve na kyliebisutti.com.

(Christina Mead, prema www.mladi.hbk.hr/article.php?id=458)

Riječ-dvije o ... muškarcima kršćanima

Kršćanski muž

Pretražujući dostupnu literaturu, pa čak i pomalo „goog-leujući“, otkrivam da nema mnogo govora o – kršćanskim muževima... Poneki svetac se navodi kao uzor, bude poneki ženski komentar (a njih ima uvijek ☺), poneki stidljiv govor o očinstvu i ulozi oca – to je sve. Dostojanstvo muškarca se – u današnjem svijetu, koji pod povećalo stavlja sve i spremno je uniziti i provjeravati i male i velike, i moćne i nemoćne, i svete i grješne, i ugledne i neugledne, i bogate i siromašne – mora ponovno uočiti i dokazati. Rodna teorija dovodi do preispitivanja tko je uopće i kakav je muškarac, jer ona dozvoljava različite varijacije na temu. Nas kršćane zanima: kakav je suvremeni muškarac kršćanin?

U Novom zavjetu sveti Pavao govori svoje: prvo, on ni ne daje mogućnost da muškarac bude – neoženjen, pa savjetuje, vrlo ozbiljno: „Muževi, ljubite svoje žene...“. Koliko god mi smatrali danas ljubav pretežno „ženskim poslom“ ili zanimacijom, na ljubav su pozvani – muževi. Muškarac, dakle, svoju muževnost iskazuje ljubeći svoju ženu, „kao samog sebe“. Kakva mjera! Za takvu ljubav bi svatko (a kako ne osjećajno žensko) biće, odgovorilo još većom ljubavlju, ali i beskrajnim poštovanjem i, nesumnjivo, pokoravanjem. Zanimljivo je kako je sotona baš tu unio razdor: žene kažu da ih muževi ne ljube, a muževi – da ih žene ne (po)slušaju. Kada se počne gledati tko je (ili nije) prvi to počeo, više tu „otajstva“ nema... Smiješni smo kad se – i muškarci i žene, naravno – pokušavamo „emancipirati“: žene se ne žele pokoravati i poštovati muževe, a muževi ne žele

ljubiti žene kao sebe same. Sramota je priznati: „Da, ja poslušam moga muža uvijek“, a još veća: „Da, ja ljubim svoju ženu kao sebe samog“. Izbjegavamo to, kao da smo manje ženstvene žene i manje muževni muškarci, tada i tako postajemo „nešto između“ i odličan materijal za primjere rodni teorija.

Sveti Josip je bio običan muškarac. Ima li netko hrabrosti reći da on nije bio savršen muž, pun beskrajne ljubavi prema svojoj supruzi, i da nije sav život utrošio na ljubav prema Mariji i Isusu? Sveta Marija je bila, premda bez grijeha začeta, obična žena. Ima li netko hrabrosti reći da se ona nije pokoravala svome zakonitom mužu u svemu, bila mu poslušna i na ljubav odgovorila – ljubavlju? Na kraju, ima li kršćanina i kršćanke danas – ma koliko „suvremeni“ bili – koji ne bi rekli da takvi trebamo biti i mi? (vh)

Meditiramo...

Odnos između žene i muškarca

Nastavljamo intervju sa sv. Pavlom. Naša današnja tema je: Odnos između žene i muškarca!

DUHOS: Kako bi muškarci točno znali što ste htjeli reći spominjući ljubav, a i da žene ne gube uzalud vrijeme i dobru volju objašnjavajući, kažite im vi iz prve ruke?

SVETI PAVAO: Muž ponajprije mora biti psihički i vjernički zreo, kako bi spasi-teljski shvatio svoju ulogu u obitelji. Još jednom kažem da su na temelju vjere obje strane pozvane na smjernost. Ne može između vjerskih uvjerenja i prakse zjapiti provalija. Da bi bio autentičan, ono u što vjeruješ moraš i živjeti. Muževi, ljubite svoje žene!

DUHOS: Lijepa priča kaže kako je Bog načinio Evu iz Adamova rebra, jer je blizu srca kako bi bila ljubljena i pažena, a kad se osvrnemo oko sebe, često vidimo uplakane žene.

SVETI PAVAO: Kao što uputih svoje riječi ženama, tako sada želim reći nešto muškarcima: Dragi muškarci, koliko god bili snažni, snalažljivi, muški, ponajprije trebate voljeti svoje supruge! Baš kao što je Isus dao svoj život za Crkvu.

DUHOS: Kažete da muževi moraju voljeti svoje žene kao svoja tijela. Molim vas, objasnite im to.

SVETI PAVAO: To se podudara sa zapovijedi ljubavi. Voljeti Boga i bližnjega kao sebe samoga. Dakle, supruga je bližnji, a sakramentom ženidbe tvore jedno tijelo. Tu starozavjetnu poruku Židovi shvaćaju prilično doslovno. Čak i kada dolaze sa suprugom kod liječnika kažu 'boli nas glava' ili 'boli nas bubreg'.

DUHOS: Znači li to da tko ljubi svoju suprugu, pokazuje koliko i sebe ljubi?

SVETI PAVAO: Naravno, prema semitskome „Tko manje voli, već mrzi“ i „Koliko li više mrzi onaj koji uopće ne voli, koji zanemaruje onoga koga bi morao voljeti, a prema njemu je hladan i ravnodušan“.

DUHOS: Što je dužnost muškarca u braku?

SVETI PAVAO: U braku su oboje, no ponajprije je muškarac pozvan njegovati i hraniti svoje tijelo, odnosno svoju ženu i obitelj. Kao što Krist hrani svoju Crkvu svojim Tijelom i Krvlju, tako bi suprug trebao „hraniti“ svojom brigom i ljubavlju suprugu i djecu.

DUHOS: Možete li definirati brak?

SVETI PAVAO: Brak je veliko otajstvo – misterion, baš kao što je to i povezanost Krista i Crkve. I kako se to odnosilo na prvi ljudski par i kako je to vrijedilo za prvoga Adama, još se uzvišenije ispunja u drugom Adamu – Isusu Kristu.

(p. Arkadius Krasicki – prema: www.katolici.org)

Župnik Tomo Bukvić

(* 14. veljače 1913. + 10. listopada 1989.)

Piše: Stjepan Beretić

Sin siromašnih roditelja

U Matici krštenih subotičke katedralne župe svete Terezije Avilske 1913. godine pod brojem 237 upisano je krštenje Tome, zakonitog sina nadničara Nikole Bukvića i Kolete Mamužić. Siromašna obitelj je stanovala u današnjoj Maloj Bosni – tada se ta pustara zvala Sebešić. Krsni je kum bio Tome Jaramazović, suprug Anastazije Bukvić. Tomu Bukvića je krstio tadašnji kapelan župe svete Terezije, Matija Čatalinac. Pučku je školu Tomo pohađao u Tavankutu. Godine 1923. Tomo je imao 10 godina, kad mu je umrla mati Koleta. U matici krštenih je upisano da je 23. svibnja 1926. godine primio sakrament svete Potvrde, također u župnoj crkvi svete Terezije u Subotici. Gimnaziju je počeo u Subotici, no kad se odlučio za duhovno zvanje, biskup Lajčo Budanović ga je poslao na daljnje školovanje u glasovitu travničku gimnaziju. Tamo je Tomo i maturirao. Teologiju je studirao u Đakovu, a u subotičkoj crkvi svete Terezije 13. kolovoza 1939. godine primio je svećenički red.

Puno puta premješteni svećenik

Kao mlad svećenik službovao je u Sonti i Žedniku. Godine 1941. je pozvan u vojsku, da bi po odsluženju vojnog roka kao župni vikar djelovao u Tavankutu, Madarašu (Madaras), Gari, Čikeriji (Csikéria), Santovu (Hercegszántó), te u Vancagi (Bajaszentistván) – danas sjevernoj gradskoj četvrti Baje u župi svetoga Stjepana kralja. Boravak u pojedinim župama Tomo je doživljavao kao progonstvo, pa je zbog toga jako patio dok se nije razbolio. Zbog sloma živaca je od 8. prosinca 1944. godine do 20. kolovoza 1945. bio na bolovanju. Po ozdravljenju, službu je nastavio kao župni vikar u Tavankutu, pa u somborskoj župi Presvetog Trojstva. Iz Sombora je premješten za upravitelja župe u subotičko predgrađe Aleksandrovo gdje je službovao od 1948. do 1961. godine.

Bolnički kapelan

U to je vrijeme obnašao i dužnost bolničkog kapelana. U bolničkoj kapeli svete Elizabete je bilo sjedište i istoimene subotičke vikarije, kojom je također upravljao. Već prvih poratnih godina uprava bolnice mu je dala do znanja da je u bolnici, a pogotovo u kapeli nepoželjan. Jednoga dana je kapelu našao zaključanu. Ostala je sve do 1990. godine izvan domašaja bolesnika i Katoličke crkve. Kao župnik u Aleksandrovu na staranju je povremeno imao i župu Tavankut. Od 1. kolovoza 1961. do 12. rujna 1975. godine je bio upravitelj župe svetoga Josipa Radnika u Đurđinu. Od 1975. godine je obnašao dužnost glavnog knjižničara biskupske knjižnice u Subotici, a stanovao je u svećeničkom domu Josephinum. Tomo Bukvić je poslušno prihvatio svaki premještaj. Trinaest puta je selio. I radi uvijek predanog i zauzetog rada i radi svoje poslušnosti je i odlikovan naslovom začasnog konzultora. Tom se odlikovanju Tomo Bukvić jako radovao sve do svoje smrti.

Veliki intelektualac

U gimnaziji je Tomo Bukvić naučio njemački i francuski. Do kraja života je pratio francuske teološke, katehetske i homiletske časopise. Jako je volio

djecu. Za propovijedi i kateheze se spremao molitvom, čitanjem, učenjem. Vrlo dobro se služio i mađarskim i njemačkim jezikom. Tomo Bukvić je puno molio. Volio je časoslov. Kad više od bolova nije mogao čitati, znao je zvati kojeg svećenika da mu čita iz časoslova. Dok je mogao hodati, šetao je po dvorištu svećeničkog doma i marljivo prebirao zrnca svete krunice. Visoko je cijenio svećeničko bratstvo. Sa svojom subraćom je odlazio u šetnje i onda kad su ga mučili bolovi u zglobovima. Kako je bio plahe i nagle naravi, često je znao planuti, ali je uvijek on bio prvi koji je molio oprostjenje i pružio ruku pomirnicu.

Ispovjednik

Dok je mogao, Tomo Bukvić je svaki dan slavio svetu misu i ispovijedao u subotičkoj stolnoj bazilici. Odlazio je i u okolne župe ispovijedati vjernike. Bio je na Bikovu, Žedniku, Maloj Bosni, Bajmoku, Tavankutu, Đurđinu, u župi Marija Majka Crkve u Subotici. Tomo Bukvić je bio bolešljiv čovjek, pa je puno patio. U subotičkoj bolnici su ga liječnici više puta liječili dok ga nisu uputili na kućnu njegu u svećenički dom. Kraj njega su bila njegova subraća svećenici. Njegovala ga je časna Martina Koprivnjak. Umro je 10. listopada 1989. godine kao začasni konzultor i umirovljeni biskupski knjižničar. Za pokojnika je, 12. listopada 1989. u kapeli svetoga Josipa na subotičkom Bajskom groblju, subotički biskup mons. János dr. Péntes, okružen tridesetoricom svećenika i u društvu umirovljenog subotičkog biskupa mons. Matije Zvekanovića, služio svetu misu zadušnicu i vodio sprovodne obrede. Homiliju je održao katedralni župnik i tadašnji ravnatelj svećeničkog doma, Stjepan Beretić. Oko posmrtnih ostataka svećenika Tome se okupilo mnoštvo svijeta i tridesetak časnih sestara.

Prema: Tomo Bukvić, obitus u Litterae Circulares broj 5, 1989. godine, 91. stranica.

Stjepan Beretić, Umro prečasni gospodin Tomo Bukvić, Bačko klasje, 1989. broj 52, 37. stranica.

Pričest izvan svete mise?

Odgovara: Dragan Muharem

Moje pitanje se tiče dijeljenja pričesti izvan svete mise. Koliko mi je poznato, izvan svete mise pričest je moguće dijeliti samo bolesnicima. Kako onda objašnjavate pojavu da se za vrijeme velikih ispovijedi za Božić i Uskrs u našim župama dijeli pričest u crkvi izvan euharistijskoga slavlja, pogotovo ako se ne radi o bolesnicima?

Vaš čitatelj

Dobro ste zapazili liturgijsku nedosljednost da se izvan euharistijskoga slavlja dijeli sveta pričest onima koji nisu bolesnici. Naime, Zakonik kanonskoga prava uređuje ovo pitanje u kanonu 918. Pričešćivanje, kao euharistijska gozba, najtješnje je vezano uz euharistijsku žrtvu, i pristupanjem na pričest ostvaruje se punina sudjelovanja u euharistiji. Zakonik, međutim, predviđa situacije u kojima je moguće primiti pričest van euharistijskoga slavlja, a to je u redovitom slučaju kada se pohađaju bolesnici, te u izvanrednom slučaju kada vjernicima nije omogućeno slaviti euharistiju a žele se pričestiti (nedostatak svećenika, nemogućnost nazočnosti zbog vremena ili mjesta slavljenja...). Praksa koju je moguće sresti u nekim našim župama – da svećenik dijeli pričest onima koji su se netom ispovjedili, a izvan svete mise, nije u duhu liturgije i tu bi praksu trebalo polako ispravljati. Pričest odmah nakon ispovijedi opravdava se time što je Božić ili Uskrs još daleko (tek za nekoliko dana!!) pa je opasnost da upadnem u grijeh, te se brže-bolje pričestim. Iskustvo govori da se mnogi ispovjedi za veliku ispovijed, prime tog dana pričest, a kad dođe Božić ili Uskrs, ne primaju Tijelo Kristovo, tj. ne sudjeluju u potpunosti u liturgijskom slavlju. Time se bitno osiromašuje teologija euharistijskoga slavlja kao zajedništva vjernika, a Tijelo Kristovo se svodi na hranu koju imaju pravo primiti samo oni koji su potpuno čisti (a Isus nije došao radi pravednika već grešnika!). Zaboravlja se da i euharistija čisti grijehe (ne smrtne) i da je ono hrana koja pretpostavlja našu slabost, a ne moralni puritanizam.

Nadalje, potrebno je poraditi i na samoj koncepciji pokorničkoga slavlja. Liturgija predviđa zajedničko pokorničko bogoslužje, sa slušanjem Božje riječi i ispitom savjesti te pojedinačnom ispovijedi. Na kraju bogoslužja pokore moguće je upriličiti svetu misu na kojoj bi se pokornici mogli pričestiti i zahvaliti na daru oprosta. No, zbog „duha vremena“, jer je mnogima nezgodno doći

kon mise. Naime, u nekim župama pjevači se nalaze odvojeni na koru crkve te im je možda nepraktično ili bi zahtijevalo puno vremena sići do oltara i vratiti se natrag. U takvim slučajevima mnogi pribjegavaju tome da pjevače pričeste nakon svete mise, kada siđu s kora (zar ne bi pjevači trebali biti u službi euharistije, a ne euharistija radi njih i njihovih pogodnosti?!). Međutim, i ovaj, li-

Pričešćivanje, kao euharistijska gozba, najtješnje je vezano uz euharistijsku žrtvu, i pristupanjem na pričest ostvaruje se punina sudjelovanja u euharistiji.

u određeno vrijeme na pokorničko bogoslužje, i jer za onaj maloprije navedeni način treba odvojiti vremena (dva puta godišnje?) svećenici stoje na raspolaganju cjelodnevno. Nije ni potrebno uspoređivati spremnost onoga koji je slušao Božju riječ, ispitao savjest pa pri-

turgijski nedosljednoj praksi, može se doskočiti na taj način što bi svaka župa koja ima ovakav slučaj, mogla osposobiti jednog izvanrednog pričestitelja (akolita). Na kraju krajeva, glazbeni ustroj liturgijskoga slavlja predviđa da za vrijeme trajanja pričesti nema pjes-

Praksa koju je moguće sresti u nekim našim župama – da svećenik dijeli pričest onima koji su se netom ispovjedili, nije u duhu liturgije i tu bi praksu trebalo polako ispravljati.

stupio ispovijedi, od onoga koji je to učinio trčeci s ulice ravno u ispovjedaonicu a onda jezikom na pričest. Ovdje bismo trebali sami sebe zapitati koliko na ispovijed gledamo kao trenutak obraćenja, radi čega bismo čak žrtvovali nešto vre-

me, nego može biti šutnja ili prikladna orguljska pratnja, a tek po svršetku pričesti počinje se s pjevanjem. Kada bismo euharistiju stavili u centar našeg vjerničkog života, vjerujem da se ne bi događali gore navedeni „uzusi“.

Liturgija predviđa zajedničko pokorničko bogoslužje, sa slušanjem Božje riječi i ispitom savjesti te pojedinačnom ispovijedi. Na kraju bogoslužja pokore moguće je upriličiti svetu misu na kojoj bi se pokornici mogli pričestiti i zahvaliti na daru oprosta.

mena, koliko možda kao formu koju treba zadovoljiti bez nekog prevelikog zalaganja?!

Drugo, toga se možda niste direktno dotakli u pitanju ali isto se tiče ove problematike, jest pričest pjevača na-

Naravno, potrebno je upućivati vjernike u ispravnu liturgijsku praksu i time ujedno obogatiti njihov duhovni život. Šteta da nam bogatstvo liturgije promiče pred našim konformizmom ili neznanjem.

Pontifex maximus i „grom iz vedra neba“

Piše: Silvester B.

Svjedoci smo ovih dana kako je svakog vjernika začudila i zbunila odluka Rimskog biskupa, sadašnjeg pape Benedikta XVI., koji je odlučio napustiti pontifikat i, kako navode rimski izvori, povući se u molitvu. Kada se sjetimo prethodnoga pape Ivana Pavla II. i njegove ustrajnosti u pontifikatu, koji se s kraja ogledao u teškoj i krajnjoj bolesti, mnogi su se upitali o čemu je zapravo riječ.

Ono što je zapravo posrijedi jest **primjerenost zbilje**. Tako možemo ustvrditi, odgovorni je upućen na konkretne bližnje u svojoj konkretnoj zbilji. Dakle, njegovo ponašanje nije unaprijed i jednom zasvagda načelno određeno, već nastaje s danom situacijom. Papa nema na raspolaganju nikakvo apsolutno važeće načelo koje bi morao provesti fanatično naprotiv svakog otpora zbilje, nego pokušava razumjeti i učiniti nužno u danoj situaciji, „zapovjedbena“. Postojeća situacija za odgovornog ne predstavlja naprosto štof na koji bi htio utisnuti svoje ideje, svoj program, nego se uvrštava u djelovanje kao ono što suobličuje djelo.

Na temelju toga, djelovati odgovorno znači u oblikovanju djelovanja ubrojiti ljudsku zbilju kao od Boga prihvaćenu u Kristu. Svijet po Kristu nije prestao biti svijetom i svako djelovanje koje svijet želi pobrkati s kraljevstvom Božjim, predstavlja poricanje Krista i svijeta. Papa utemeljenjem odgovornog djelovanja u Isusu Kristu iznova uspostavlja upravo granicu toga djelovanja. Zato jer je riječ o ljudskom djelovanju, odgovornost je ograničena. Nitko ne snosi odgovornost za to da od svijeta načini kraljevstvo Božje nego treba načiniti sljedeći nužni korak koji odgovara zbilji Boga, poslanog čovjeka u Kristu. Zato jer se odgovorno djelovanje ne brani ideologijom već zbiljom, može se odvijati samo u okviru te zbilje. Odgovornost je ograničena s obzirom na opseg kao i narav, dakle kvantitativno i kvalitativno. Svako prekoračenje tih granica vodi u katastrofu.

Zadaća ne može biti to da se svijet promijeni iz temelja, nego da se na danom mjestu učini – gledom na zbilju – ono što je objektivno nužno nadahnuto Duhom Svetim i da se to zbilja učini. Ali niti na danom mjestu odgovorno djelovanje ne može uvijek smjestiti učiniti posljednje, nego mora ići korak po korak i pitati se o mogućem, a posljednji korak i na taj način posljednju odgovornost položiti u druge ruke.

Zato jer je Bog postao čovjekom, odgovorno djelovanje mora odmjeravati, prosuđivati, ocjenjivati u području ljudskoga, mora ozbiljno promišljati i posljedice djelovanja te se odvažiti na pogled u blisku budućnost. Odgovorno djelovanje ne smije željeti biti slijepo – ali zato jer je Bog postao čovjekom, odgovorno djelovanje mora, u svijesti o ljudskosti svojih odluka, sud o tom djelovanju kao i njegovim posljedicama sasvim prepustiti Bogu. Dok svako ideološko djelovanje svoje opravdanje još uvijek ima u svom načelu, odgovorno djelovanje se odriče znanja o svojoj posljednjoj pravednosti.

Iz prethodnog smijem hrabro ustvrditi samo ovo: ponosan sam što sam vjernik Katoličke crkve i njezinih poglavara kakav je bio prethodni i dosadašnji Papa. Papa Ivan Pavao II. nam je svojom slabošću, svojom ljudskošću pokazao kako se do kraja može biti Božji. Onom čuvenom pavlovskom: *Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje. Najradije ću se dakle još više hvaliti svojim slabostima da se nastani u meni snaga Kristova. Zato uživam u slabostima, uvredama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak* (2 Kor 12,9-10), Ivan Pavao II. je zao kružio svoj pontifikat. Svoju bolest je odgovorno upotrijebio za što se borio, za kulturu života protiv kulture smrti, protiv eutanazije, pobačaja, kloniranja, za razumijevanje tijela kako ga je Bog prihvatio i zato ga potvrdio, tako što je sam tjelesno postao čovjekom.

Papa Benedikt XVI. svojom pak ostavkom pokazuje da je zbilji primjerno

djelovanje ograničeno našom stvarnošću. Ne stvaramo sami sebi uvjete našeg djelovanja, nego se u njima već nalazimo. Djelujući prema naprijed kao i prema natrag, nalazimo se u određenim granicama koje se ne mogu preskočiti. Naša odgovornost nije neizmjerena već ograničena. Naravno, unutar tih granica ona obuhvaća cjelinu zbilje. Papa ne pita samo o dobroj volji, nego i o dobrom uspjehu djelovanja, ne samo o motivu, nego i o predmetu, on pokušava spoznati cjelinu postojeće zbilje u njezinom izvoru, biti i cilju, promatra je pod Božanskim Da i Ne. Jer nije riječ o provođenju nekakvog bezgraničnog ideala, u danoj situaciji mora se promatrati, prosuđivati, vrednovati, opredjeljivati se u ograničenosti ljudske spoznaje općenito. Baština pape Benedikta XVI. je velika i ona će se tek u vremenu koje slijedi shvaćati u punini. Onaj koji ne vidi zbilju, a to je u Kristu objavljenja Božja istina u zbilji svijeta, taj u odluci Pape ne vidi uzvišen čin, već razmišlja o njegovu odreknuću kao o bijegu od odgovornosti.

Pamtit ćemo ga po imenu Benedikt nadahnutom po ocu zapadnog monaštva, po papi koji će biti živ nakon što konklave izaberu drugog papu, po prvoj enciklici posvećenoj Božjoj ljubavi prema bližnjima, ali po potpunom predanju Duhu Svetom svjestan da samo On vodi Petrovu lađu, tako da je od učitelja vjere prešao u svjedoka. I mnogi mlađi će ga pamtiti po uključenju u najmodernije komunikacijske mreže radi navještaja Isusa Krista svima.

Na kraju bih želio ustvrditi ono što je mnogima ovih dana palo na um. Kada bi i naši vladari, političari, počevši od ovih naših lokalnih, preko državnih pa do svjetskih, uspjeli nešto naučiti od naših papa, naučiti kako se do kraja za Božju zbilju i bližnje čovjek predaje, ili kako se pred tom istom zbiljom čovjek ponizuje i posljednju odgovornost polaže u druge ruke te odriče znanja o svojoj posljednjoj pravednosti – gdje bi nam bio kraj?

Hajde, Gospodine, daj probudi nas i natrag nas pozovi!

Da, upravo tako. Probudi nas Gospodine! Započela je korizma, vrijeme crkvene godine koje nas poziva na obraćenje, djela milosrđa, bratsku ljubav! Međutim, što se to događa s nama?! Imam dojam kao da smo uspavani, kao da vrijeme prolazi pored nas, a mi nekako stojimo. Mičemo se na svojim radnim mjestima, u školi, na fakultetu, u svojim domovima, a vrijeme prolazi – čovjek ostaje isti.

Korizmu smo započeli Pepelnicom, simbolika je to divna – pepeo! O Gospodine, daj da se obratimo i vjerujemo Evanđelju! Zašto je to toliko teško? Možda su nam misli zaokupljene nekim drugim stvarima, navezanostima, ovisnostima, lijenošću?! Tko zna! Na trenutak smo se razbudili kada smo pročitali vijest o odlasku Svetoga oca Benedikta XVI. Svi su samo o tome govorili. Ako smo pažljivo slušali njegove riječi tih dana, mogli smo primijetiti kako je Papa rekao da je, među ostalim, uronjen u molitvu donio takvu odluku. Poručuje nam da to manjka u ovome vremenu. Da ne krenemo u novi radni dan bez molitve, bez Gospodina. Pa da kao majka Terezija krenemo u životnu borbu s riječima: *Primi, Bože, žrtvu ovu u znak moje ljubavi. Pomozi, de, stvoru svome da ti ime proslavi.* Upravo tako, baš na taj način! Da prihvatimo svagdanji križ, slijedimo Gospodina na životnom putu, a on će nam dati snage da izdržimo. Hajdemo se više pouzdati u Gospodina! Povjerujmo mu i prikazimo mu svoje živote, na njegovu slavu. Kao Crkva, kao zajednica, kao vjernici proslavimo njegovo Ime.

Možemo se zapitati: kako ću ja, malen čovjek, možda bez-

načajan proslaviti Ime Gospodina Isusa? O čovječe, na obraćenje pozvani, nemoj hoditi malen ispod zvijezda! Velikog te je Otac stvorio, a za još veća djela postavio. Trebamo biti svjesni da jedino ako se prepustimo Gospodinu, možemo činiti velika djela i njega proslaviti. Stoga krenimo zajedno s Njime, u nove životne pobjede, noseći korizmenu poruku svakom čovjeku: *Obrati se i vjeruj Evanđelju.*

Probudi nas, Gospodine, da povjerujemo Tebi. Ojačaj nam vjeru da te možemo prepoznati u svakome čovjeku, na svakome mjestu, i posvjedočimo vjeru u Tebe. Da nam korizma ne prođe tek tako, u brigama i životnim problemima, da dalje od toga više ništa ne vidimo. Prožmimo te brige i probleme vjerom u Krista, da On koji je život svoj dao za nas, svojom milošću sve izvede na pravi put. Predajmo se u Gospodinovo vodstvo, ali budimo oprezni. Nemojmo dopustiti da nas povede oholost kako smo mi za nešto zaslužni. Priznajmo se potrebnima tuđe pomoći, da kad izađemo iz ove pustinje doživimo radost svjetla, gledajući Njega slavnoga.

O čovječe, kad bi znao da sve ima smisla. Svaka patnja, svaka bol, svaka tuga, svaka radost. Sve to ima smisla jer se Gospodin brine za nas. Ako nam dođu kušnje i problemi, nemojmo dozvoliti da zlo prevlada, nego se uzdajmo u Krista, uro-nimo u molitvu i izaći ćemo iz svega jači i hrabriji. Stoga krenimo na put spasenja molitvom i ojačani time pobijedimo svijet.

Siniša Tumbas Loketić

In memoriam

Eva Forgić r. Bešlin (1930-2013)

U petak, 1. veljače, na Prvi petak u mjesecu, u župi Bački Monoštor, primivši sakramente umirućih, preselila se u nebo uzorna vjernica i majka svećenika, Eva Forgić. Sa svojim mužem, pokojnim Markom rodila je dva sina. Prvi je ubrzo nakon rođenja umro. Drugi, Marko, rođen je godinu dana kasnije i, pored mnogobrojnih bolesti kojima je bio u djetinjstvu i mladosti obdaren, ostao je na životu i danas je svećenik i duhovnik u sjemeništu „Paulinum“ u Subotici.

Kako je voljela djecu a nije ih mogla više imati, mališani iz susjedstva su se rado okupljali u njezinoj kući. Bolest joj je bila životna druga. Ne smije se čovjek prepustiti bolesti, znala je reći. Osmijeh na licu joj je bio vrlina. Sve što je radila činila je po savjesti i ljubavi.

Bila je vjernica i moliteljica. Rado je pomagala nevoljne. Najveća joj je bila radost kad joj je sin postao svećenik.

S mužem je proboravila kod sina na župi u Maloj Bosni i Sonti. Dvanaest godina je bila sva predana služenju Bogu i ljudima. Od 1991. godine prebiva u rodnom Monoštoru, a od smrti supruga, 2001., živi sama ali nikad usamljena.

I sama bolesna, tješila je bolesnike. Kad joj se sin razbolio, poput majke Makabejke podizala je duh snažnim riječima.

Sin je bio zadnjih dana uz nju. Na nogama do zadnjeg trenutka, u petak popodne je pala i kroz nekoliko minuta je bila kod svog Oca Nebeskog. 9. veljače bi napunila 83 godine.

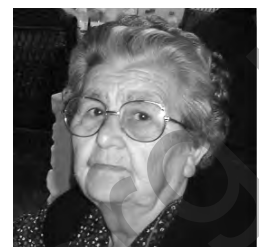
Hvala ti, Oče, što si nam je posudio na 83 a meni na 63 godine! Hvala!

Vič. Marko Forgić

In memoriam

Mlinko Lozika

rođena: **Vujković Lamić**
(25. 07. 1929. – 17. 02. 2013.)

Voljenoj supruzi, mami, tašti, svekrvi, babi, prababi, sestri i zaovi od srca hvala za životno svjedočanstvo vjere, ljubavi i nade. Na svom tijelu nadopunila si što nedostaje Kristovim mukama, te čvrsto vjerujemo da ti je Krist dao i dioništvo u svojoj slavi.

Tvoji najmiliji

Zaručnički tečaj

Tečaj počinje 11. ožujka
u 19.30 sati
u Subotici
u Harambašićevoj ulici 7
i traje do petka, 15. ožujka.

Na mađarskom jeziku je tečaj
od 18. ožujka.

Obavijesti na telefon 024/600-240

KRIŽNI PUT NA SUBOTIČKOJ KALVARIJI

10. 03. Križni put djece

u 15 sati na hrvatskom jeziku
u 16 sati na mađarskom jeziku

17. 03. Križni put mladih

u 15 sati na hrvatskom jeziku
u 16 sati na mađarskom jeziku

22. 03. Križni put svjetla

u 20 sati

24. 03. Cvjetnica

u 15 sati na hrvatskom jeziku
u 16 sati na mađarskom jeziku

29. 03. Veliki petak

u 10 sati na hrvatskom jeziku

DEVETNICA SV. JOSIPU u crkvi sv. Roka u Subotici 10. 03.-19. 03.

svaki dan u 17 sati Križni put
ili pobožnost
u 17,30 sv. misa i propovijed

Tema propovijedi:

Sveti Josip čovjek vjere

16. 03. obljetnica smrti
biskupa Lajče Budanovića
u 16,45 Bunjevački put križa

In memoriam

DAVID ČELIKOVIĆ (1999.-2013.)

Poput svijeće svijetlio je u našem životu samo dvije i pol godine, ali je plamen njegove prisutnosti i dalje u nama.

U očekivanju susreta s njim vole ga: tata Ervin, mama Katarina, braća Igor i Filip i sestra Martina

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici
Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Tel.: 021/4790-529; 024/692-255; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ
Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na biskupijski račun s naznakom
Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

OD MALOG JOSEPHA DO VELIKOG BENEDIKTA

ZAUVIJEK U SRCU!